

Argonautica

Caius Valerius Flaccus

Liber I

Prima deum magnis canimus freta pervia natis
fatidicamque ratem, Scythici quae Phasidis oras
ausa sequi mediosque inter iuga concita cursus
rumpere flammifero tandem consedit Olympo.

Phoebe, mone, si Cumaeae mihi conscia vatis 5
stat casta cortina domo, si laurea digna
fronte viret, tuque o pelagi cui maior aperti
fama, Caledonius postquam tua carbasa vexit
Oceanus Phrygios prius indignatus Iulos,
eripe me populis et habenti nubila terrae, 10
sancte pater, veterumque fave veneranda canenti
facta virum: versam proles tua pandit Idumen,
namque potest, Solymo nigrantem pulvere fratrem
spargentemque faces et in omni turre furem.
ille tibi cultusque deum delubraque genti 15
instituet, cum iam, genitor, lucebis ab omni
parte poli neque erit Tyriae Cynosura carinae
certior aut Graeis Helice servanda magistris.
seu tu signa dabis seu te duce Graecia mittet
et Sidon Nilusque rates: nunc nostra serenus 20
orsa iuves, haec ut Latias vox impleat urbes.

Haemoniam primis Pelias frenabat ab annis,
iam gravis et longus populis metus. illius amnes
Ionium quicumque petunt, ille Othryn et Haemum
atque imum felix versabat vomere Olympum. 25
sed non ulla quies animo fratrisque paventi
progeniem divumque minas. hunc nam fore regi
exitio vatesque canunt pecudumque per aras
terrifici monitus iterant; super ipsius ingens
instat fama viri virtusque haud laeta tyranno. 30
ergo anteire metus iuvenemque extinguere pergit
Aesonium letique vias ac tempora versat,
sed neque bella videt Graias neque monstra per urbes
ulla: Cleonaeo iam tempora clausus hiatu
Alcides, olim Lernaee defensus ab angue 35
Arcas et ambobus iam cornua fracta iuvencis.
ira maris vastique placent discrimina ponti.
tum iuvenem tranquilla tuens nec fronte timendus
occupat et fictis dat vultum et pondera dictis.

' ~~h~~nc mihi militiam, veterum quae pulchrior actis, 40
adnue daque animum. nostri de sanguine Phrixus
Cretheos ut patrias audis effugerit aras.
hunc ferus Aeetes, Scythiam Phasinque rigentem
qui colit--heu magni Solis pudor!--, hospita vina

inter et attonitae mactat sollemnia mensae 45
nil nostri divumque memor. non nuntia tantum
fama refert: ipsum iuvenem tam saeva gementem,
ipsum ego, cum serus fessos sopor alligat artus,
aspicio, lacera adsiduis namque illius umbra
questibus et magni numen maris excitat Helle. 50
si mihi quae quondam vires, et pendere poenas
Colchida iam et regis caput hic atque arma videres.
olim annis ille ardor hebet necdum mea proles
imperio et belli rebus matura marique.
tu, cui iam curaeque vigent animique viriles, 55
i, decus, et pecoris Nephelaei vellera Graio
redde tholo ac tantis temet dignare periclis!
talibus hortatur iuvenem propiorque iubenti
conticuit certus Scythico concurrere ponto
Cyaneas tantoque silet possessa dracone 60
vellera, multifidas regis quem filia linguas
vibrantem ex adytis cantu dapibusque vocabat
et dabat externo liventia mella veneno.
Mox taciti patuere doli nec vellera curae
esse viro, sed sese odiis immania cogi 65
in freta. qua iussos sectatur quaerere Colchos
arte queat: nunc aerii plantaria vellet
Perseos aut currus et quos frenasse dracones
creditus, ignaras Cereris qui vomere terras
imbuit et flava quercum damnavit arista. 70
heu quid agat? populumne levem veterique tyranno
infensum atque olim miserantes Aesona patres
advocet an socia Iunone et Pallade fretus
armisona speret magis et freta iussa capessat,
siqua operis tanti domito consurgere ponto 75
fama queat. tu sola animos mentemque perurris,
Gloria, te viridem videt immunemque senectae
Phasidis in ripa stantem iuvenesque vocantem.
tandem animi incertum confusaque pectora firmat
religio tendensque pias ad sidera palmas 80
' omnipotens regina,' inquit, ' ~~an~~, turbidus atro
aethere caeruleum quateret cum Iuppiter imbrem,
ipse ego praecipiti tumidum per Enipea nimbo
in campos et tuta tuli nec credere quivi
ante deam quam te tonitru nutuque reposci 85
coniugis et subita raptam formidine vidi,
da Scythiam Phasinque mihi tuque, innuba Pallas,
eripe me! vestris egomet tunc vellera templis
illa dabo, dabit auratis et cornibus igni
colla pater niveique greges altaria cingent?' 90
Accepere deae celerique per aethera lapsu
diversas petiere vias: in moenia pernix
Thespiaca ad carum Tritonia devolat Argum.

moliri hunc puppem iubet et demittere ferro robora Peliacas et iam comes exit in umbras.	95
at Iuno Argolicas pariter Macetumque per urbes spargit inexpertos temptare parentibus Austros Aesoniden, iam stare ratem remisque superbam poscere quos revehat rebusque in saecula tollat.	
Omnis avet quae iam bellis spectataque fama turba ducum primae seu quos in flore iuventae temptamenta tenent necdum data copia rerum.	100
at quibus arborum studiumque insontis aratri, hos stimulant magnaue ratem per lustra viasque iussi laude canunt manifesto in lumine Fauni silvarumque deae atque elatis cornibus Amnes.	105
Protinus Inachiis ultro Tirynthius Argis advolat, Arcadio cuius flammata veneno tela puer facilesque umeris gaudentibus arcus gestat Hylas; velit ille quidem, sed dextera nondum	110
par oneri clavaeque capax. quos talibus amens insequitur solitosque novat Saturnia questus: ' o utiam Graiae rueret non omne iuventae in nova fata decus nostrique Eurystheos haec nunc iussa forent. imbrem et tenebras saevumque tridentem	115
iamiam ego et inviti torsissem coniugis ignem. nunc quoque nec socium nostrae columenve carinae esse velim Herculeis nec me umquam fidere fas sit auxiliis comiti et tantum debere superbo.'	
dixit et Haemonias oculos detorquet ad undas.	120
Fervere cuncta virum coetu, simul undique cernit delatum nemus et docta resonare bipenni litora. iam pinus gracili dissolvere lamna Thespiaden iungique latus lentoque sequaces molliri videt igne trabes remisque paratis	125
Pallada velifero quaerentem bracchia malo. constitit ut longo moles non pervia ponto, puppis et ut tenues subiere latentia cerae lumina, picturae varios super addit honores.	
hic sperata <. . . . > Tyrrheni tergore piscis Peleos in thalamos vehitur Thetis; aequora delphin corripit, <ipsa> sedet deiecta in lumina palla nec Iove maiorem nasci suspirat Achillen.	130
hanc Panope Dotoque soror laetataque fluctu prosequitur nudis pariter Galatea lacertis antra petens; Siculo revocat de litore Cyclops. contra ignis viridique torus de fronde dapesque vinaque et aequoreos inter cum coniuge divos Aeacides pulsatque chelyn post pocula Chiron.	135
parte alia Pholoe multoque insanus Iaccho Rhoecus et Atracia subitae de virgine pugnae. crateres mensaeque volant araeque deorum	140

poculaque, insignis veterum labor. optimus hasta
 hic Peleus, hic ense furens agnoscitur Aeson.
 fert gravis invito victorem Nestora tergo 145
 Monychus, ardenti peragit Clanis Actora quercu.
 nigro Nessus equo fugit adclinisque tapetis
 in mediis vacuo condit caput Hippasus auro.
 Haec quamquam miranda viris stupet Aesone natus,
 at secum: ' heu miseros nostrum natosque patresque! 150
 hacine nos animae faciles rate nubila contra
 mittimur? in solum nunc saeviet Aesona pontus?
 non iuvenem in casus eademque pericula Acastum
 abripiam? invisae Pelias freta tuta carinae
 optet et exoret nostris cum matribus undas.' 155
 Talia conanti laevum Iovis armiger aethra
 advenit et validis fixam gerit unguibus agnam.
 at procul e stabulis trepidi clamore sequuntur
 pastores fremitusque canum; citus occupat auras
 raptor et Aegaei super effugit alta profundi. 160
 accipit augurium Aesonides laetusque superbi
 tecta petit Peliae. prior huic tum regia proles
 advolat amplexus fraternaue pectora iungens.
 ductor ait: ' non degeneres, ut reris, Acaste,
 venimus ad questus: socium te iungere coeptis 165
 est animus neque enim Telamon aut Canthus et Idas
 Tyndareusque puer mihi vellere dignior Helles.
 o quantum terrae, quantum cognoscere caeli
 permissum est, pelagus quantos aperimus in usus!
 nunc forsane grave reris opus, sed laeta recurret 170
 cum ratis et caram cum iam mihi reddet Iolcon,
 quis pudor heu nostros tibi tunc audire labores,
 quae referam visas tua per suspiria gentes!'

Nec passus rex plura virum 'sat multa parato
 in quaecumque vocas. nec nos,' ait 'optime, segnes 175
 credideris patriisve magis confidere regnis
 quam tibi, si primos duce te virtutis honores
 carpere, fraternae si des ad crescere famae.
 quin ego, nequa metu nimio me cura parentis
 impediat, fallam ignarum subitusque paratis 180
 tunc adero, primas linquet cum puppis harenas.'
 dixerat. ille animos promissaque talia laetus
 accipit et gressus avidos ad litora vertit.

At ducis imperiis Minyae monituque frequentes
 puppem umeris subeunt et tento poplite proni 185
 decurrunt intransque fretum; non clamor anhelis
 nauticus aut blandus testudine defuit Orpheus.
 tum laeti statuunt aras. tibi, rector aquarum,
 summus honor, tibi caeruleis in litore vittis
 et Zephyris Glaucoque bovem Thetidique iuencam 190
 deicit Ancaeus: non illo certior alter

pinguia letifera perfringere colla bipenni.
 ipse ter aequoreo libans carchesia patri
 sic ait Aesonides: ' o qui spurantia nutu
 regna quatis terrasque salo complecteris omnes, 195
 da veniam! scio me cunctis e gentibus unum
 inlicitas temptare vias hiememque mereri:
 sed non sponte feror nec nunc mihi iungere montes
 mens ~tamen~ aut summo deposcere fulmen Olympo.
 ne Peliae te vota trahant! ille aspera iussa 200
 repperit et Colchos in me luctumque meorum.
 illum ego--tu tantum non indignantibus undis
 hoc caput accipias et pressam regibus alnum.'
 sic fatus pingui cumulat libamine flammam.
 Protulit ut crinem densis luctatus in extis 205
 ignis et escendit salientia viscera tauri,
 ecce sacer totusque dei per litora Mopsus
 immanis visu vittamque comamque per auras
 surgentem laurusque rotat. vox reddita tandem,
 vox horrenda viris. tum facta silentia vati. 210
 ' tu quaenam aspicio? nostris modo concitus ausis
 aequoreos vocat ecce deos Neptunus et ingens
 concilium. fremere et legem defendere cuncti
 hortantur. sic amplexus, sic pectora fratris,
 Iuno, tene tuque o puppem ne desere, Pallas: 215
 nunc patri, nunc flecte minas! cessere ratemque
 acceperem mari. per quot discrimina rerum
 expedior! subita cur pulcher harundine crines
 velat Hylas? unde urna umeris niveosque per artus
 caeruleae vestes? unde haec tibi vulnera, Pollux? 220
 quantus io tumidis taurorum e naribus ignis!
 tollunt se galeae sulcisque ex omnibus hastae
 et iam iamque umeri. quem circum vellera Martem
 aspicio? quaenam aligeris secat anguibus auras
 caede madens? quos ense ferit? miser, eripe parvos, 225
 Aesonide! cerno et thalamos ardere iugales!
 Iamdudum Minyas <% > ambage ducemque
 terrificat; sed enim contra Phoebus Idmon
 non pallore viris, non ullo horrore comarum
 terribilis, plenus fatis Phoebus quieto, 230
 cui genitor tribuit monitu praenosceret divum
 omina, seu flammam seu lubrica cominus exta
 seu plenum certis interroget aera pinnis,
 sic sociis Mopsusque canit: ' quantum augur Apollo
 flammaque prima docet, praeduri plena laboris 235
 cerno equidem, patiens sed quae ratis omnia vincet.
 ingentes durate animae dulcesque parentum
 tendite ad amplexus! acrimae cecidere canenti
 quod sibi iam clausos invenit in ignibus Argos.
 Vix ea fatus erat, iungit cum talia ductor 240

Aesonius: ' superum quando consulta videtis,
 o socii, quantisque datur spes maxima coeptis,
 vos quoque nunc vires animosque adferte paternos.
 non mihi Thessalici pietas culpanda tyranni
 suspective doli: deus haec, deus omine dextro   245
 imperat; ipse suo voluit commercia mundo
 Iuppiter et tantos hominum miscere labores.
 ite, viri, mecum dubiisque evincite rebus
 quae meminisse iuuet nostrisque nepotibus instent.
 hanc vero, socii, venientem litore laeti   250
 dulcibus adloquiis ludoque educite noctem!
 paretur. molli iuvenes funduntur in alga
 conspicuusque toris Tirynthius. exta ministri
 rapta simul veribus Cereremque dedere canistris.
     Iamque aderat summo decurrens vertice Chiron   255
 clamantemque patri procul ostendebat Achillen.
 ut puer ad notas erectum Pelea voces
 vidit et ingenti tendentem bracchia passu,
 adsiluit caraque diu cervice pependit.
 illum nec valido spumantia pocula Baccho   260
 sollicitant veteri nec conspicienda metallo
 signa tenent: stupet in ducibus magnumque sonantes
 haurit et Herculeo fert comminus ora leoni.
 laetus at impliciti Peleus rapit oscula nati
 suspiciensque polum ' palido si currere fluctu   265
 Pelea vultis' ait verosque optare ferentes,
 hoc, superi, servate caput! tu cetera, Chiron,
 da mihi! te parvus lituos et bella loquentem
 miretur; sub te puerilia tela magistro
 venator ferat et nostram festinet ad hastam.'   270
 omnibus inde viae calor additus; ire per altum
 magna mente volunt. Phrixi promittitur absens
 vellus et auratis Argo reditura corymbis.
     Sol ruit et totum Minyis laetantibus undae
 deduxere diem. sparguntur litore curvo   275
 lumina nondum ullis terras monstrantia nautis.
 Thracius hic noctem dulci testitudine vates
 extrahit, ut steterit redimitus tempora vittis
 Phrixis et iniustas contectus nubibus aras
 fugerit Inoo linquens Athamanta Learcho;   280
 aureus ut iuvenem miserantibus intulit undis
 vector et adstrictis ut sedit cornibus Helle.
 septem Aurora vias totidemque peregerat umbras
 luna polo dirimique procul non aequore visa
 coeperat a gemina discedere Sestos Abydo.   285
 hic soror Aeoliden aevum mansura per omne
 deserit, heu saevae nequiquam erepta novercae!
 illa quidem fessis longe petit umida palmis
 vellera, sed bibulas urgenti pondere vestes

unda trahit leviq̄ue manus labuntur ab auro. 290
 quis tibi, Phrix̄e, dolor, rapido cum concitus aestu
 respiceres miserae clamantia virginis ora
 extremasque manus sparsosque per aequora crines!
 Iamque mero ludoque modus positique quietis
 conticuere toris, solus quibus ordine fuis 295
 impatiens somni ductor manet. hunc gravis Aeson
 et pariter vigil Alcimede spectantque tenentque
 pleni oculos. illis placidi sermonis Iason
 suggerit adfatus turbataque pectora mulcet.
 mox ubi victa gravi ceciderunt lumina somno 300
 visa coronatae fulgens tutela carinae
 vocibus his instare duci: 'Dodonida quercum
 Chaoniiq̄ue vides famulam Iovis. aequora tecum 308
 ingredior nec fatidicis avellere silvis 303
 me nisi promisso potuit Saturnia caelo.
 tempus adest: age rumpe moras, dumque aequore toto
 currimus incertus si nubila duxerit aether,
 iam nunc mitte metus fidens superisque mihique.'
 dixerat. ille pavens laeto quamquam omine divum 309
 prosiluit stratis. Minyas simul obtulit omnes
 alma novo crispans pelagus Tithonia Phoeb̄o.
 discurrunt transtris: hi celso cornua malo
 expediunt, alii tonsas in marmore summo
 praetemptant, prora funem legit Argus ab alta.
 increscunt matrum gemitus et fortia languent 315
 corda patrum, longis flentes amplexibus haerent.
 vox tamen Alcimedes planctus supereminet omnis,
 femineis tantum illa furens ululatibus obstat,
 obruat Idaeam quantum tuba Martia buxum,
 fatur et haec: ' n̄c indignos aditure labores, 320
 dividimur nec ad hos animum componere casus
 ante datum, sed bella tibi terrasque timebam.
 vota aliis facienda deis. si fata reducunt
 te mihi, si trepidis placabile matribus aequor,
 possum equidem lucemque pati longumque timorem. 325
 sin aliud fortuna parat, miserere parentum,
 Mors bona, dum metus est nec adhuc dolor. ei mihi, Colchos
 unde ego et avecti timuissem vellera Phr̄ixi?
 quos iam mente dies, quam saeva insomnia curis
 prospicio! quotiens raucos ad litoris ictus 330
 deficiam Scythicum metuens pontumque polumque
 nec de te credam nostris ingrata serenis!
 da, precor, amplexus haesuraque verba relinque
 auribus et dulci iam nunc preme lumina dextra!
 talibus Alcimede maeret, sed fortior Aeson 335
 attollens dictis animos: ' o si mihi anguis
 quantus erat cum signiferum cratera minantem
 non levioꝛe Pholum manus haec compescuit auro,

primus in aeratis posuissem puppibus arma
 concussoque ratem gauderem tollere remo. 340
 sed patriae valere preces auditaque magnis
 vota deis: video nostro tot in aequore reges
 teque ducem. tales, tales ego ducere suetus
 atque sequi. nunc ille dies--det Iuppiter oro--,
 ille super quo te Scythici regisque marisque 345
 victorem atque umeros ardentem vellere raptio
 accipiam cedantque tuae mea facta iuventae.'
 sic ait. ille suo conlapsam pectore matrem
 sustinuit magnaque senem cervice recepit.
 Et iam finis erat. Zephyrumque ratemque morantes 350
 solverat amplexus tristi tuba tertia signo.
 dant remo sua quisque viri, dant nomina transtris.
 hinc laevum Telamon pelagus tenet, altior inde
 occupat Alcides aliud mare, cetera pubes
 dividitur. celer Asterion, quem matre cadentem 355
 Peresius gemino fovit pater amne Cometes,
 signior Apidani vires ubi sentit Enipeus,
 nititur, hinc Talaus fratrisque Leodocus urget
 remo terga sui, quos nobile contulit Argos.
 hinc quoque missus adest quamvis arcentibus Idmon 360
 alitibus; sed turpe viro timuisse futura.
 hic et Naubolides tortas consurgit in undas
 Iphitus, hic patrium frangit Neptunius aequor,
 qui tenet undisonam Psamathen semperque patentem
 Taenaron, Euphemus, mollique a litore Pellae 365
 Deucalion certus iaculis et comminus ense
 nobilis Amphion, pariter quos edidit Hypso
 nec potuit similes voluitve ediscere vultus.
 tum valida Clymenus percusso pectore tonsa
 frater et Iphiclus puppem trahit et face saeva 370
 in tua mox Danaos acturus saxa, Caphereu,
 Nauplius, et tortum non a Iove fulmen Oileus
 qui gemet Euboicas nato stridente per undas
 quique Erymanthei sudantem pondere monstri
 Amphitryoniaden Tegeaeo limine Cepheus 375
 iuivit et Amphidamas (at frater plenior actis
 maluit Ancaeo vellus contingere Phrixi)
 tectus et Eurytion servato colla capillo,
 quem pater Aonias reducem tondebit ad aras.
 te quoque Thessalicae, Nestor, rapit in freta puppis 380
 fama, Mycenaeis olim qui candida velis
 aequora nec stantes mirabere mille magistros.
 nec Peleus fretus soceris et coniuge diva 403
 defuit ac prora splendet tua cuspis ab alta,
 Aeacide; tantum haec aliis excelsior hastis
 quantum Peliacas in vertice vicerat ornos.
 linquit et Actorides natum Chironis in antro,

ut socius caro pariter meditetur Achilli
 fila lyrae pariterque leves puer incitet hastas.
 [discat eques placidi conscendere terga magistri] 410
 hic vates Phoebique fides non vana parentis 383
 Mopsus, puniceo cui circumfusa cothurno
 palla imos ferit alba pedes vittataque frontem
 cassis et in summo laurus Peneia cono.
 quin etiam Herculeo consurgit ab ordine Tydeus
 Nelidesque Periclymenus, quem parva Methone
 et levis Elis equis et fluctibus obuius Aulon
 caestibus adversos viderunt frangere vultus. 390
 tu quoque Phrixios remo, Poeantie, Colchos
 bis Lemnon visure petis, nunc cuspide patris
 inclitus, Herculeas olim moture sagittas.
 proximus hinc Butes Actaeis dives ab oris;
 innumeras nam claudit apes longaque superbus 395
 fuscatur nube diem dum plenas nectare cellas
 pandit et in dulcem reges dimittit Hymetton.
 insequeris casusque tuos expressa, Phalere,
 arma geris laeva; nam lapsus ab arbore parvum
 ter quater ardenti tergo circumvenit anguis, 400
 stat procul intendens dubium pater anxius arcum.
 tum caelata metus alios gerit arma Eribotes
 et quem fama genus non est decepta Lyaei 411
 Phlias immissus patrios de vertice crines.
 nec timet Ancaeum genetrix committere ponto,
 plena tulit quem rege maris. securus in aequor
 haud minus Erginus proles Neptunia fertur, 415
 qui maris insidias, clarae qui sidera noctis
 norit et e clausis quem destinet Aeolus antris,
 non metuat cui regna ratis, cui tradere caelum
 adsidua Tiphys vultum lassatus ab Arcto.
 taurea vulnifico portat celer a<spera> plumbo 420
 terga Lacon, saltem in vacuos ut bracchia ventos
 spargat et Oebalium Pagaseia puppis alumnum
 spectet securo celebrantem litora ludo,
 oraque Thessalico melior contundere freno
 vectorem pavidae Castor dum quaereret Helles 425
 passus Amyclaea pinguescere Cyllaron herba.
 illis Taenario pariter tremit ignea fuco
 purpura, quod gemina mater spectabile tela
 duxit opus: bis Taygeton silvasque comantes
 struxerat, Eurotan molli bis fuderat auro. 430
 quemque suus sonipes niveo de stamine portat
 et volat amborum patrius de pectore cycnus.
 at tibi collectas solvit iam fibula vestes
 ostenditque umeros fortes spatiumque superbi
 pectoris Herculeis aequum, Meleagre, lacertis. 435
 hic numerosa phalanx, proles Cyllenia: certus

Aethalides subitas nervo redeunte sagittas
 cogere; tu medios gladio bonus ire per hostes,
 Euryte; nec patrio Minyis ignobilis usu
 nuntia verba ducis populis qui reddit Echion. 440
 sed non, Iphi, tuis Argo reditura lacertis
 heu cinerem Scythica te maesta relinquet harena
 cessantemque tuo lugebit in ordine remum.
 te quoque dant campi tanto pastore Pheraei
 felices, Admete, tuis nam pendet in arvis 445
 Delius ingrato Steropen quod fuderat arcu.
 a quotiens famulo notis soror obvia silvis
 flevit ubi Ossaeae captaret frigora quercus
 perderet et pingui miseros Boebeide crines!
 insurgit transtris et remo Nerea versat 450
 Canthus, in Aeaëo volvet quem barbara cuspis
 pulvere; at interea clari decus adiacet orbis
 quem genitor gestabat Abas--secat aurea fluctu
 tegmina Chalcidicas fugiens Euripus harenas
 celsaque semiferum contorquens frena luporum 455
 surgis ab ostrifero medius, Neptune, Geraesto.
 et tibi Palladia pinu, Polypheme, revector
 ante urbem ardentis restat deprendere patris
 reliquias, multum famulis pia iusta moratis
 si venias. brevior peti iam caerula remo 460
 occupat et longe sua transtra novissimus Idas.
 at frater magnos Lynceus servatur in usus,
 quem tulit Arene, possit qui rumpere terras
 et Styga transmisso tacitam deprendere visu.
 fluctibus e mediis terras dabit ille magistro 465
 et dabit astra rati cumque aethera Iuppiter umbra
 perdiderit solus transibit nubila Lynceus.
 quin et Cecropiae proles vacat Orithyiae
 temperet ut tremulos Zetes fraterque ceruchos.
 nec vero Odrysius transtris impenditur Orpheus 470
 aut pontum remo subigit, sed carmine tonsas
 ire docet summo passim ne gurgite pugnent.
 donat et Iphiclo pelagus iuvenumque labores
 Aesonides, fessum Phylace quem miserat aevo
 non iam operum in partem, monitus sed tradat ut acres 475
 magnorumque viros qui laudibus urat avorum.
 Arge, tuae tibi cura ratis, te moenia doctum
 Thespia Palladio dant munere; sors tibi nequa
 parte trahat tacitum puppis mare fissaque fluctu
 vel pice vel molli conducere vulnera cera. 480
 pervigil Arcadio Tiphys pendebat ab astro
 Hagniades, felix stellis qui segnibus usum
 et dedit aequoreos caelo duce tendere cursus.
 Ecce per obliqui rapidum compendia montis
 ductor ovans laetusque dolis agnoscit Acastum 485

horrentem iaculis et parmae luce coruscum.
ille ubi se mediae per scuta virosque carinae
intulit, ardenti Aesonides retinacula ferro
abscidit. haud aliter saltus vastataque pernix
venator cum lustra fugit dominoque timentem 490
urget equum teneras compressus pectore tigres
quas astu rapuit pavido, dum saeva relictis
mater in adverso catulis venatur Amano.
it pariter propulsa ratis. stant litore matres
claraque vela oculis percussa que sole sequuntur 495
scuta virum, donec iam celsior arbore pontus
immensus<usque> ratem spectantibus abstulit aer.
Siderea tunc arce pater pulcherrima Graium
coepta tuens tantamque operis consurgere molem
laetatur; patrii neque enim probat otia regni. 500
una omnes gaudent superi venturaque mundo
tempora quaeque vias cernunt sibi crescere Parcae.
sed non et Scythici genitor discrimine nati
intrepidus tales fundit Sol pectore voces:
' summus sator, cui nostra dies volventibus annis 505
tot peragit reficitque vices, tuane ista voluntas
Graiaque nunc undis duce te nutuque secundo
it ratis? an meritis fas est mihi rumpere questus?
hoc metuens et nequa foret manus invida nato
non mediae telluris opes, non improba legi 510
divitis arva plagae (teneant uberrima Teucer
et Libys et vestri Pelopis domus): horrida saevo
quae premis arva gelu strictosque insedimus amnes.
cederet his etiam et sese sine honore referret
ulterius, sed nube rigens ac nescia rerum 515
stat super et nostros iam zona reverberat ignes.
quid regio immanis, quid barbarus amnibus ullis
Phasis et aversis proles mea gentibus obstat?
quid Minyae meruere queri? num vellere Graio
vi potitur? profugo quin agmina iungere Phrixo 520
abnuit, Inoas ultor nec venit ad aras,
imperii sed parte virum nataeque moratus
coniugio videt e Graia nunc stirpe nepotes
et generos vocat et iunctas sibi sanguine terras.
flecte ratem motusque, pater, nec vulnere nostro 525
aequora pande viris; veteris sat conscia luctus
silva Padi et viso flentes genitore sorores!
adfremit his quassatque caput qui vellera dono
Bellipotens sibi fixa videt temptataque, contra
Pallas et amborum gemuit Saturnia questus. 530
Tum genitor: ' vera haec nobis et condita pergunt
ordine cuncta suo rerumque a principe cursu
fixa manent; neque enim terris tum sanguis in ullis
noster erat cum fata darem, iustique facultas

hinc mihi cum varios struerem per saecula reges. 535
 atque ego curarum repetam decreta mearum.
 iam pridem regio quae virginis aequor ad Helles
 et Tanai tenuis immenso descendit ab Euro
 undat equis floretque viris nec tollere contra
 ulla pares animos nomenque capessere bellis 540
 ausa manus. sic fata locos, sic ipse fovebam.
 accelerat sed summa dies Asiamque labantem
 linquimus et poscunt iam me sua tempora Grai.
 inde meae quercus tripodesque animaeque parentum
 hanc pelago misere manum. via facta per undas 545
 perque hiemes, Bellona, tibi. nec vellera tantum
 indignanda manent propiorque ex virgine rapta
 ille dolor, sed--nulla magis sententia menti
 fixa meae--veniet Phrygia iam pastor ab Ida,
 qui gemitus irasque pares et mutua Grai 550
 dona ferat. quae classe dehinc effusa procorum
 bella, quot ad Troiae flentes hiberna Mycenae,
 quot proceres natosque deum, quae robora cernes
 oppetere et magnis Asiam concedere fati!
 hinc Danaum de fine sedet gentesque fovebo 555
 mox alias. pateant montes silvaeque lacusque
 cunctaque claustra maris, spes et metus omnibus esto.
 arbiter ipse locos terrenaque summa movendo
 experiar, quaenam populis longissima cunctis
 regna velim linquamque datas ubi certus habenas.' 560
 tunc oculos Aegaea refert ad caerula robur
 Herculeum Ledaque tuens genus atque ita fatur:
 'audite in astra, viri: me primum regia mundo
 Iapeti post bella trucis Phlegraeque labores
 imposuit; durum vobis iter et grave caeli 565
 institui. sic ecce meus, sic orbe peracto
 Liber et expertus remeavit Apollo.'
 dixit et ingenti flammantem nubila sulco
 direxit per inane facem, quae puppe propinqua
 in bifidum discessit iter fratresque petivit 570
 Tyndareos, placida et mediis in frontibus haesit
 protinus amborum lumenque innoxia fundit
 purpureum, miseris olim implorabile nautis.
 Interea medio saevus permissa profundo
 carbasa Pangaea Boreas speculatus ab arce 575
 continuo Aeoliam Tyrrhenaque tendit ad antra
 concitus. omne dei rapidis nemus ingemit alis,
 strata Ceres motuque niger sub praepete pontus.
 aequore Trinacrio refugique a parte Pelori
 stat rupes horrenda fretis, quot in aethera surgit 580
 molibus, infernas totidem demissa sub undas.
 nec scopulos aut antra minor iuxta altera tellus
 cernitur. illam Acamans habitat nudusque Pyracmon,

has nimbi ventique domos et naufraga servat
 tempestas, hinc in terras latumque profundum 585
 est iter, hinc olim soliti miscere polumque
 infelixque fretum (neque enim tunc Aeolus illis
 rector erat, Libya cum rumperet advena Calpen
 Oceanus, cum flens Siculos Oenotria fines
 perderet et mediis intrarent montibus undae), 590
 intonuit donec pavidis ex aethere ventis
 Omnipotens regemque dedit, quem iussa vereri
 saeva cohors; vix monte chalybs iterataque muris
 saxa domant Euros. cum iam cohibere frementum
 ora nequit, rex tunc aditus et claustra refringit 595
 ipse volens placatque data fera murmura porta.
 nuntius hunc solio Boreas proturbat ab alto.
 ' Pangea quod ab arce nefas,' ait, ' Aele, vidi!
 Graia novam ferro molem commenta iuventus
 pergit et ingenti gaudens domat aequora velo. 600
 nec mihi libertas imis freta tollere harenis
 qualis eram nondum vinclis et carcere clausus.
 hinc animi structaeque viris fiducia puppis,
 quod Borean sub rege vident. da mergere Graios
 insanamque ratem! nil me mea pignora tangunt. 605
 tantum hominum compesce minas dum litora iuxta
 Thessala necdum aliae viderunt carbasa terrae.'
 Dixerat, at cuncti fremere intus et aequora venti
 poscere. tum validam contorto turbine portam
 impulit Hippotades, fundunt se carcere laeti 610
 Thraces equi Zephyrusque et nocti concolor alas
 nimborum cum prole Notus crinemque procellis
 hispidus et multa flavus caput Eurus arena.
 inducere hiemem raucoque ad litora tractu
 unanimi freta curva ferunt. nec sola Tridentis 615
 regna movent, vasto pariter ruit igneus aether
 cum tonitru piceoque premit nox omnia caelo.
 excussi manibus remi conversaque frontem
 puppis in obliquum resonos latus accipit ictus,
 vela super tremulum subitus volitantia malum 620
 turbo rapit. qui tum Minyis trepidantibus horror
 cum picei fulsere poli pavidamque coruscae
 ante ratem cecidere faces antemnaeque laevo
 prona dehiscentem cornu cum sustulit undam.
 non hiemem missosque putant consurgere ventos 625
 ignari, sed tale fretum. tum murmure maesto:
 ' hoc erat inlicitas temerare rudentibus undas
 quod nostri timuere patres. vix litore puppem
 solvimus et quanto fremitu se sustulit Aegon!
 hocine Cyanaeae concurrunt aequore cautes 630
 tristius an miseris superest mare? linquite, terrae,
 spem pelagi sacrosque iterum seponite fluctus!'

haec iterant segni flentes occumbere leto.
 magnanimus spectat pharetras et inutile robur
 Amphitryoniades. miscent suprema paventes 635
 verba alii iunguntque manus atque ora fatigant
 aspectu in misero ~tota~ cum protinus alnus
 solvitur et vasto puppis mare sorbet hiatu.
 illam huc atque illuc nunc torquens verberat Eurus,
 nunc stridens Zephyris aufert Notus. undique fervent 640
 aequora, cum subitus trifida Neptunus in hasta
 caeruleum fundo caput extulit. ' hinc mihi Pallas
 et soror hanc,' inquit, ' mucus mea pectora fletu
 abstulerint; veniant Phariae Tyriaeque carinae
 permissumque putent. quotiens mox rapta videbo 645
 vela notis plenasque aliis clamoribus undas!
 non meus Orion aut saevus Pliade Taurus
 mortis causa novae; miseris tu gentibus, Argo,
 fata paras nec iam merito tibi, Tiphy, quietum
 ulla parens volet Elysium manesque piorum.' 650
 haec ait et pontum pater ac turbata reponit
 litora depellitque Notos, quos caeruleus horror
 et madido gravis unda sinu longeque secutus
 imber ad Aeoliae tendunt simul aequora portae.
 emicuit reserata dies caelumque resolvit 655
 arcus et in summos redierunt nubila montes.
 iam placidis ratis exstat aquis, quam gurgite ab imo
 et Thetis et magnis Nereus socer erigit ulnis.
 ergo umeros ductor sacro velatur amictu
 Aesoniamque capit pateram, quam munere gaudens 660
 liquerat hospitio pharetrasque rependerat auro
 Salmoneus, nondum ille furens, cum fingeret alti
 quadrifida trabe tela Iovis contraque ruenti
 aut Athon aut Rhodopen maestae nemora ardua Pisae
 aemulus et miseros ipse ureret Elidis agros. 665
 hac pelago libat latices et talibus infit:
 ' di, quibus undarum tempestatisque sonorae
 imperium et magno penitus par regia caelo,
 tuque, fretum divosque pater sortite bifformes,
 seu casus nox ista fuit seu, volvitur axis 670
 ut superum, sic stare~t opus~ tollique vicissim
 pontus habet seu te subitae nova puppis imago
 armorumque hominumque truces consurgere in iras
 impulit, haec luerim satis et tua numina, rector,
 iam fuerint meliora mihi. da reddere terris 675
 has animas patriaeque amplecti limina portae!
 tum quocumque loco meritas tibi plurimus aras
 pascet honos, quantusque rotis horrendus equisque
 stas, pater, atque ingens utrimque fluentia Triton
 frena tenet, tantus nostras condere per urbes.' 680
 dixerat haec. oritur clamor dextraeque sequentum

verba ducis. sic cum stabulis et messibus ingens
 ira deum et Calabri populator Sirius arvi
 incubuit, coit agrestum manus anxia priscum
 in nemus et miseris dictat pia vota sacerdos. 685
 ecce autem molli Zephyros descendere lapsu
 aspiciunt, volat immissis cava pinus habenis
 infinditque salum et spumas vomit aere tridenti;
 Tiphys agit tacitique sedent ad iussa ministri,
 qualiter ad summi solium Iovis omnia circum 690
 prona parata deo, ventique imbresque nivesque
 fulguraque et tonitrus et adhuc in fontibus amnes.
 At subitus curaque ducem metus acrior omni
 mensque mali praesaga quatit, quod regis adortus
 progeniem raptoque dolis crudelis Acasto 695
 cetera nuda neci medioque in crimine patrem
 liquerit ac nullis inopem vallaverit armis,
 ipse procul nunc tuta tenens; ruat omnis in illos
 quippe furor. nec vana pavet trepidatque futuris.
 Saevit atrox Pelias inimicaque vertice ab alto 700
 vela videt nec qua se ardens effundere possit.
 nil animi, nil regna iuvant; fremit obice ponti
 clausa cohors telisque salum facibusque coruscat.
 haud secus, aerisona volucer cum Daedalus Ida
 prosiluit iuxtaque comes brevioribus alis, 705
 nube nova linquente domos Minoia frustra
 infremuit manus et visu lassatur inani
 omnis eques plenisque redit Gortyna pharetris.
 quin etiam in thalamis primoque in limine Acasti
 fusus humo iuvenis gressus et inania signa 710
 ore premit sparsisque legens vestigia canis
 ' et quoque iam maesti forsan genitoris imago,
 nate,' ait 'et luctus subeunt suspiria nostri
 iamque dolos circumque trucidis discrimina leti
 mille vides. qua te, infelix, quibus insequar oris? 715
 non Scythicas ferus ille domos nec ad ostia Ponti
 tendit iter, falsae sed captum laudis amore
 te, puer, in nostrae durus tormenta senectae
 nunc lacerat. celsis an si freta puppibus essent
 pervia, non ultro iuvenes classemque dedissem? 720
 o domus, o freti nequiquam prole penates!
 dixit et extemplo furiis iraque minaci
 terribilis: 'sunt hic etiam tua vulnera, praedo,
 sunt lacrimae carusque parens!' simul adibus altis
 itque reditque fremens rerumque asperrima versat. 725
 Bistonas ad meritos cum cornua saeva Thyone
 torsit et infelix iam mille furoribus Haemus,
 iam Rhodopes nemora alta gemunt, talem incita longis
 porticibus coniunxque fugit natiqque Lycurgum.
 Tartareo tum sacra Iovi Stygiisque ferebat 730

manibus Alcimedea tanto super anxia nato,
 siquid ab excitis melius praenosceret umbris.
 ipsum etiam curisque parem talesque prementem
 corde metus ducit, facilem tamen, Aesona coniunx.
 in scrobibus cruor et largus Phlegethontis operi 735
 stagnat honos saevoque vocat grandaeva tumultu
 Thessalis exanimes atavos magnaepque nepotem
 Pleiones. et iam tenues ad carmina vultus
 extulerat maestosque tuens natumque nurumque
 talia libato pandebat sanguine Cretheus: 740
 ' mte metus, volat ille mari, quantumque propinquat
 iam magis atque magis variis stupet Aea deorum
 prodigiis quatiuntque truces oracula Colchos.
 heu quibus ingreditur fatis, qui gentibus horror
 pergit! mox Scythiae spoliis nuribusque superbus 745
 adveniet--cuperem ipse graves tum rumpere terras--,
 sed tibi triste nefas fraternaepque turbidus arma
 rex parat et saevas irarum concipit ignes.
 quin rapis hinc animam et famulos citus effugis artus?
 i, meus es, iam te in lucos pia turba silentum 750
 secretisque ciet volitans pater Aeolus arvis.'
 Horruit interea famulum clamore supremo
 maesta domus, regemque fragor per moenia differt
 mille ciere manus et iam dare iussa vocatis.
 flagrantep aras vestemque nemusque sacerdos 755
 praecipitat subitisque pavens circumspicit, Aeson
 quid moveat. quam multa leo cunctatur in arta
 mole virum rictuque genas et lumina pressit,
 sic curae subiere ducem, ferrumne capessat
 imbelle atque aevi senior gestamina primi 760
 an patres regnique acuat mutabile vulgus.
 contra effusa manus haerensque in pectore coniunx
 ' m quoque' ait ' asus comitem quicumque propinquat
 accipies nec fata traham natumque videbo
 te sine, sat caeli patiens, cum prima per altum 765
 vela dedit, potui quae tantum ferre dolorem.'
 talia per lacrimas. et iam circumspicit Aeson,
 praeveniat quo fine minas, quae fata capessat
 digna satis; magnos obitus natumque domumque
 et genus Aeolium pugnataepque poscere bella. 770
 est etiam ante oculos aevum rudis altera proles,
 ingentes animos et fortia discere facta
 quem velit atque olim leti meminisse paterni.
 ergo sacra novat. veteris sub nocte cupressi
 sordidus et multa pallens ferrugine taurus 775
 stabat adhuc, cui caeruleae per cornua vittae
 et taxi frons hirta comis; ipse aeger anhelans
 impatiensque loci visaque exterritus umbra.
 hunc sibi praecipuum gentis de more nefandae

Thessalis in seros Ditis servaverat usus, 780
 tergemnam cum placat eram Stygiasque supremo
 obsecrat igne domos, iamiam exorabile retro
 carmen agens; neque enim ante leves niger avehit umbras
 portitor et cunctae primis stant faucibus Orci.
 illum ubi terrifici superesse in tempore sacri 785
 conspexit, statuit leto supremaque fatur
 ipse manu tangens damnati cornua tauri:
 ' vos quibus imperium Iovis et non segne peractum
 lucis iter, mihi conciliis, mihi cognita bellis
 nomina magnorum fama sacrata nepotum 790
 tuque, excite parens umbris, ut nostra videres
 funera et oblitos superum paterere dolores,
 da placidae mihi sedis iter meque hostia vestris
 conciliet praemissa locis! tu, nuntia sontum
 virgo Iovi, terras oculis quae prospicis aequis, 795
 ultricesque deae Fasque et grandaeva Furorum
 Poena parens, meritis regis succedite tectis
 et saevas inferte faces! sacer effera raptet
 corda pavor nec sola mei gravia adfore nati
 arma ratemque putet. classes et Pontica signa 800
 atque indignatos temerato litore reges
 mente agitet semperque metu decurrat ad undas
 arma ciens: mors sera viam temptataque claudat
 effugia et nostras nequeat praecurrere diras,
 sed reduces iam iamque viros auroque coruscum 805
 cernat iter. stabo insultans et ovantia contra
 ora manusque feram. tum vobis siquod inausum
 arcanumque nefas et adhuc incognita leti
 sors superest, date fallaci pudibunda senectae
 exitia indecoresque obitus! non Marte nec armis 810
 aut nati precor ille mei dignatus ut umquam
 ense cadat; quae fida manus, quae cara suorum
 diripiat laceretque senem nec membra sepulchro
 contegat. haec noster de rege piacula sanguis
 sumat et heu cunctae quas misit in aequora gentes!' 822
 adstitit et nigro fumantia pocula tabo 815
 contigit ipsa gravi Furiarum maxima dextra,
 illi avidae exceptum pateris hausere cruorem.
 Fit fragor: inrumpunt sonitu, qui saeva ferebant
 imperia et strictos iussis regalibus enses.
 in media iam morte senes suffectaue leto 820
 lumina et undanti revomentes veste cruorem
 conspiciunt primoque rudem sub limine rerum 823
 te, puer, et visa pallentem morte parentum
 diripiunt adduntque tuis. procul horruit Aeson
 excedens memoremque tulit sub nubibus umbram.
 Cardine sub nostro rebusque abscisa supernis
 Tartarei sedet aula patris. non illa ruenti

accessura polo, victam si volvere molem
ingenti placet ore Chaos, quod pondere fessam 830
materiem lapsumque queat consumere mundum.
hic geminae aeternum portae, quarum altera dura
semper lege patens populos regesque receptat,
ast aliam temptare nefas et tendere contra:
rara et sponte patet, siquando pectore ductor 835
vulnera nota gerens, galeis praefixa rotisque
cui domus aut studium mortales pellere curas,
culti fides, longe metus atque ignota cupido,
seu venit in vittis castaque in veste sacerdos.
quos omnes levibus plantis et lampada quassans 840
progenies Atlantis agit. lucet via late
igne dei, donec silvas et amoena piorum
deveniant camposque, ubi sol totumque per annum
durat aprica dies thiasique chorique virorum
carminaque et quorum populis iam nulla cupido. 845
has pater in sedes aeternaque moenia natum
inducitque nurum. tum porta quanta sinistra
poena docet maneat Pelian, quot limine monstra.
mirantur tantos strepitus turbamque ruentem
et loca et infernos almae virtutis honores.

Liber II

Interea scelerum luctusque ignarus Iason
alta secat. neque enim patrios cognoscere casus
Iuno sinit, mediis ardens ne flectat ab undis
ac temere in Pelian et adhuc obstantia regis
fata ruat placitosque deis ne deserat actus. 5
iamque fretis summas aequatum Pelion ornos
templaque Tisaeae mergunt obliqua Dianae,
iam Sciathos subsedit aquis, iam longa recessit
Sepias. attollit tondentes pabula Magnes
campus equos: vidisse putant Dolopeia busta 10
intransemque Amyron curvas quaesita per oras
aequora, flumineo cuius redeuntia vento
vela legunt. remis insurgitur, inde salutant
Eurymenas. recipit velumque fretumque reversus
Auster et in nubem Minyis repe<te>ntibus altum 15
Ossa redit. metus ecce deum damnataque bello
Pallene circumque vident immania monstra
terrigenum caelo quondam adversata Gigantum,
quos scopulis trabibusque parens miserata iugisque
induit et versos extruxit in aethera montes. 20
quisque suas in rupe minas pugnamque metusque
servat adhuc, quatit ipse hiemes et torquet ab alto
fulmina crebra pater, scopulis sed maximus illis
horror abest, Sricula pressus tellure Typhoeus.
hunc profugum et sacras revomentem pectore flammis, 25
ut memorant, presum ipse comis Neptunus in altum
abstulit implicuitque vadis totiensque cruenta
mole resurgentem torquentemque anguibus undas
Sicanium dedit usque fretum cumque urbibus Aetnam
intulit ora premens. trux ille eiectat adesi 30
fundamenta iugi, pariter tunc omnis anhelat
Trinacria, iniectam fesso dum pectore molem
commovet experiens gemituque reponit inani.
Iamque Hyperionius metas maris urget Hiberi
currus et evectae prono laxantur habenae 35
aethere, cum palmas Tethys grandaeva sinusque
sustulit et rupto sonuit sacer aequare Titan.
auxerat hora metus, iam se vertentis Olympi
ut faciem raptosque simul montesque locosque
ex oculis circumque graves videre tenebras. 40
ipsa quies rerum mundique silentia terrent
astraque et effusis stellatus crinibus aether;
ac velut ignota captus regione viarum
noctivagum qui carpit iter non aure quiescit,

non oculis, noctisque metus niger auget utrimque 45
 campus et occurrens umbris maioribus arbor,
 haud aliter trepidare viri. sed pectora firmans
 Hagniadēs ' non hanc' inquit sine numine pinum
 derigimus nec me tantum Tritonia cursus
 erudiit. saepe ipsa manu dignata carinam est. 50
 an non experti, subitus cum luce fugata
 horruit imbre dies? quantis, pro Iuppiter, Austris
 restitimus, quanta quotiens et Pallados arte
 in cassum decimae cecidit tumor arduus undae!
 quin agite, o socii; micat immutabile caelum 55
 puraque nec gravido surrexit Cynthia cornu
 (nullus in ore rubor) certusque ad talia Titan
 integer in fluctus et in uno decedit Euro.
 adde quod in noctem venti veloque marique
 incumbunt magis et tacitis ratis ocior horis. 60
 atque adeo non illa sequi mihi sidera mens stat
 quae delapsa polo reficit mare. tantus Orion
 iam cadit, irato iam stridet in aequore Perseus:
 sed mihi dux, vetitis qui numquam conditus undis
 axe nitet, Serpens, septenosque implicat ignes.' 65
 sic ait et certi memorat qui vultus Olympi
 Pleiones Hyadumque locos, quo sidere vibret
 Ensis et Actaeus niteat qua luce Bootes.
 haec ubi dicta dedit, Cereris tum munere fessas
 restituunt vires et parco corpora Baccho. 70
 mox somno cessere, regunt sua sidera puppem.
 Iamque sub Eoae dubios Atlantidis ignes
 albet ager motisque truces ab ovilibus ursi
 tuta domosque petunt, raras et litus in altum
 mittit aves, cum primus equis erexit anhelis 75
 Phoebus Athon mediasque diem dispersit in undas.
 certatim remis agitur mare rostraque cursu
 prima tremunt et iam summis Vulcania surgit
 Lemnos aquis, tibi per varios defleta labores,
 Ignipotens, nec te furiis et crimine matrum 80
 terra fugat meritique piget meminisse prioris.
 Tempore quo primum fremitus insurgere opertos
 caelicolum et regni sensit novitate tumentes
 Iuppiter aetheriae nec stare silentia pacis,
 Iunonem volucris primam suspendit Olympo 85
 horrendum chaos ostendens poenasque barathri.
 mox etiam pavidae temptantem vincula matris
 solvere praerupti Vulcanum vertice caeli
 devolvit. ruit ille polo noctemque diemque
 turbinis in morem, Lemni dum litore tandem 90
 insonuit. vox inde repens ut perculit urbem,
 adclinem scopulo inveniunt miserentque foventque
 alternos aegro cunctantem poplite gressus.

hinc, reduci superas postquam pater adnuit arces,
 Lemnos cara deo nec fama notior Aetne 95
 aut Lipares domus. has epulas, haec templa peracta
 aegide et horrifici formatis fulminis alis
 laetus adit. contra Veneris stat frigida semper
 ara loco, meritas postquam dea coniugis iras
 horruit et tacitae Martem tenuere catenae. 100
 quocirca struit illa nefas Lemnoque merenti
 exitium furiale movet. neque enim alma videri
 tantum: eadem tereti crinem subnectitur auro
 sidereos diffusa sinus, eadem effera et ingens
 et maculis suffecta genas pinumque sonantem 105
 virginibus Stygiis nigramque simillima pallam.
 Iamque dies aderat. Thracas qui fuderat armis
 dux Lemni puppes tenui contexere canna
 ausus et inducto cratem defendere tergo
 laeta mari tum signa refert plenasque movebant 110
 armentis nuribusque rates (et barbara vestis
 et torques insigne loci). sonat aequore clamor
 ' o patria, o variis coniunx nunc anxia curis,
 has agimus longi famulas tibi praemia belli.' ,
 cum dea se piceo per sudum turbida nimbo 115
 praecipitat Famamque vaga vestigat in umbra,
 quam pater omnipotens digna atque indigna canentem
 spargentemque metus placidis regionibus arcet
 aetheris. illa fremens habitat sub nubibus imis,
 non Erebi, non diva poli, terrasque fatigat 120
 quas datur. audentem primi spernuntque foveantque
 mox omnes agit et motis quatit oppida linguis.
 talem diva sibi scelerisque dolique ministram
 quaerit avens. videt illa prior iamque advolat ultro
 impatiens iamque ora parat, iam suscitatur aures. 125
 hanc super incendit Venus atque his vocibus implet:
 ' aede age et aequoream, virgo, delabere Lemnon
 et cunctas mihi verte domos, praecurrere qualis
 bella soles, cum mille tubas armataque campis
 agmina et innumerum flatus cum fingis equorum. 130
 adfore iam luxu turpique cupidine captos
 fare viros caraque toris inducere Thressas.
 haec tibi principia, hinc rabidas dolor undique matres
 instimulet. mox ipsa adero ducamque paratas.'
 Illa abit et mediam gaudens defertur in urbem 135
 et primam Eurynomen ad proxima limina Codri
 occupat exesam curis castumque cubile
 servantem. manet illa viro famulasque fatigat
 litoribus, tardi reputant quae tempora belli
 ante torum et longo mulcent insomnia penso. 140
 huic dea cum lacrimis et nota veste Neaerae
 icta genas ' utiam non hic tibi nuntius essem,

o soror, aut nostros' inquit ' prius unda dolores
obruat, in tali quoniam tibi tempore coniunx
sic merita, votis quem tu fletuque requiris, 145
heu furit et captae indigno famulatur amore.
iamque aderunt thalamisque tuis Threissa propinquat,
non forma, non arte colus, non laude pudoris
par tibi. nec magni proles praeclara Dorycli,
picta manus usto<que> placet sed barbara mento. 150
ac tamen hos aliis forsitan solabere casus
tu thalamis fatoque leges meliore penates.
me tua matris egens damnataque paelice proles
exanimat, quam iam miseros transversa tuentem
letalesque dapes infectaque pocula cerno. 155
scis simile ut flammis simus genus, adde cruentis
quod patrium saevire Dahis. iam lacte ferino,
iam veniet durata gelu. sed me quoque pulsam
fama viro nostrosque toros virgata tenebit
et plaustro derepta nurus.' ~~ic~~ fata querellas 160
abscidit et curis pavidam lacrimisque relinquit.
transit ad Iphinoen isdemque Amythaonis implet
Olenique domum furiis, totam inde per urbem
personat ut cunctas agitent expellere Lemno,
ipsi urbem Thressaeque regant. dolor iraque surgit, 165
obvia quaeque eadem traditque auditque neque ulli
vana fides. tum voce deos, tum questibus implent,
oscula iamque toris atque oscula postibus ipsis
ingeminant lacrimisque iterum visuque morantur.
prosiliunt nec tecta virum thalamosque revisunt 170
amplius, adglomerant sese nudisque sub astris
condensae fletus acuunt ac dira precantur
coniugia et Stygias infanda ad foedera taedas.
Has inter medias Dryopes in imagine maestae
flet Venus et saevis ardens dea planctibus instat 175
primaque: ' Somaticas utinam fortuna dedisset
insedis domos tristesque habitasse pruinas,
plaustra sequi vel iam patriae vidisse per ignes
culmen agi stragemque deum. nam cetera belli
perpetimur. mene ille novis, me destinat amens 180
servitiis? urbem aut fugiens natosque relinquam?
non prius ense manus raptoque armabimus igne
dumque silent ducuntque nova cum coniuge somnos,
magnum aliquid spirabit amor?' tunc ignea torquens
lumina praecipites excussit ab ubere natos. 185
ilicet arrectae mentes evictaque matrum
corda sacer Veneris gemitus rapit. aequora cunctae
prospiciunt simulantque choros delubraque festa
fronde tegunt laetaeque viris venientibus adsunt.
iamque domos mensasque petunt, discumbitur altis 190
porticibus, sua cui<que> furens infestaque coniunx

adiacet, inferni qualis sub nocte barathri
 accubat attonitum Phlegyan et Thesea iuxta
 Tisiphone saevasque dapes et pocula libat,
 tormenti genus, et nigris amplectitur hydris. 195

Ipsa Venus quassans undantem turbine pinum
 adglomerat tenebras pugnaeque accincta trementem
 desilit in Lemnon. nimbis et luce fragosa
 prosequitur polus et tonitru pater auget honoro.
 inde novam pavidas vocem furibunda per auras 200
 congeminat, qua primus Athos et pontus et ingens
 Thraca palus pariterque toris exhorruit omnis
 mater et adstricto riguerunt ubere nati.
 accelerat Pavor et Geticis Discordia demens
 e stabulis atraeque genis pallentibus Irae 205
 et Dolus et Rabies et Leti maior imago
 visa truces exserta manus, ut prima vocatu
 intonuit signumque dedit Mavortia coniunx.

Hic aliud Venus et multo magis ipsa tremendum
 orsa nefas gemitus fingit vocesque cadentum 210
 inrupitque domos et singultantia gestans
 ora manu taboque sinus perfusa recenti
 arrectasque comas: ' mētos en prima revertor
 ulta toros, premit ecce dies.' tum vberē victas
 in thalamos agit et cunctantibus ingerit enses. 215

Unde ego tot scelerum facies, tot fata iacentum
 exsequar? heu vatem monstris quibus intulit ordo,
 quae se aperit series! o qui me vera canentem
 sistat et hac nostras exsolvat imagine noctes!

Invadunt aditus et quondam cara suorum 220
 corpora, pars ut erant dapibus vinoque soporos,
 pars conferre manus etiam magnisque paratae
 cum facibus quosdam insomnes et cuncta tuentes,
 sed temptare fugam prohibetque capessere contra
 arma metus, adeo ingentes inimica videri 225
 diva dabat, notaque sonat vox coniuge maior;
 tantum oculos pressere < . . . . > velut agmina cernant
 Eumenidum ferrumve super Bellona coruscet.
 hoc soror, hoc coniunx propiorque hoc nata parensque
 saeva valet prensosque toris mactatque trahitque 230
 femineum genus, immanes quos sternere Bessi
 nec Geticae potuere manus aut aequoris irae.
 his cruor in thalamis et anhela in pectore fumant
 vulnera seque toris misero luctamine trunci
 devolvunt. diras aliae ad fastigia taedas 235
 iniciunt adduntque domos. pars ignibus atris
 effugiunt propere, sed dura in limine coniunx
 obsidet et viso repetunt incendia ferro.
 ast aliae Thressas labem causamque furorum
 diripiunt: mixti gemitus clamorque precantum 240

barbarus ignotaeque implebant aethera voces.

Sed tibi nunc quae digna tuis ingentibus ausis
orsa feram, decus et patriae laus una ruentis,
Hypsipyle? non ulla meo te carmine dictam
abstulerint, durent Latiis modo saecula fastis 245
Iliacique lares tantique palatia regni.
inruerant actae pariter nataeque nurusque
totaque iam sparsis exarserat insula monstros;
illa pias armata manus 'ufge protinus urbem
meque, pater! non hostis,' ai' non monia laesi 250
Thraces habent; nostrum hoc facinus. ne quaere, quis auctor!
iam fuge, iam dubiae donum rape mentis et ensem
tu potius, miser, oro, tene!' tu excipit artus
obnubitque caput tacitumque ad conscia Bacchi
templa rapit primoque manus a limine tendens 255
'exime nos sceleri, pater, et miserere piorum
rursus!' ita tacita pavidum tunc sede locavit
sub pedibus dextraque dei. latet ille receptus
veste sacra. voces chorus et trieterica reddunt
aera sonum fixaeque fremunt in limine tigres. 260
regina ut roseis Auroram surgere bigis
vidit et insomni lassatas turbine tandem
conticuisse domos, stabilem quando optima facta
dant animum maiorque piis audacia coeptis,
serta patri iuvenisque comam vestesque Lyaei 265
induit et medium curru locat aeraque circum
tympanaque et plenas tacita formidine cistas.
ipsa sinus hederisque ligat famularibus artus
pampineamque quatit ventosis ictibus hastam,
respiciens teneat virides velatus habenas 270
ut pater, <e> nivea tumeant ut cornua mitra
et sacer ut Bacchum referat scyphus. impulit acri
tum validas stridore fores rapiturque per urbem
taliam voce canens: 'linque o mihi caede madentem,
Bacche, domum! sine foedatum te funere pontus 275
expiet et referam lotos in templa dracones!'
sic medios egressa metus, facit ipse verendam
nam deus et flatu non inscia gliscit anhelo.
iamque senem tacitis saeva procul urbe remotum
occulerat silvis, ipsam sed conscius ausi 280
nocte dieque pavor fraudataque turbat Erinys.
non similes iam ferre choros (semel orgia fallunt)
audet, non paribus furiis accendere saltus,
et fuga diversas misero quaerenda per artes.
visa ratis saevae defecta laboribus undae 285
quam Thetidi longinqua dies Glaucoque repostam
solibus et canis urebat luna pruinis.
huc genitorem altae per opaca silentia noctis
praecipitem silvis rapit et sic maesta profatur:

' quam, genitor, patriam, quantas modo linquis inanes 290
 pube domos! pro dira lues, pro noctis acerbæ
 exitium! talin possum te credere puppi,
 care parens? possum tantis retinere periclis?
 solvimus heu serum Furiis scelus. adnue votis,
 diva, soporiferas quæ nunc trahis æquore bigas! 295
 non populos, non dite solum, non ulla parenti
 regna peto: patria liceat decedere terra.
 quando ego servato mediam genitore per urbem
 læta ferar? quando hic lacrimas planctusque videbo?
 dixerat. ille procul trunca fugit anxius alno 300
 Taurorumque locos delubraque sæva Dianæ
 advenit. hic illum tristi, dea, præficis aræ
 ense dato: mora nec terris tibi longa cruentis;
 iam nemus Egeriæ, iam te ciet altus ab Alba
 Iuppiter et soli non mitis Aricia regi. 305
 Arcem nata petit, quo iam manus horrida matrum
 congruerat. rauco fremitu sedere parentum
 natorumque locis vacuæque in moenibus urbis
 iura novant. donant solio sceptrisque paternis
 ut meritam redeunt<que> piæ sua præmia menti. 310
 Ecce procul validis Lemnon tendentia remis
 arma notant, rapitur subito regina tumultu
 conciliumque vocat. non illis obvia tela
 ferre nec infestos derat furor improbus ignes,
 ni Veneris sævas fregisset Mulciber iras. 315
 tunc etiam vates Phoebo dilecta Polyxo
 (non patriam, non certa genus, sed maxima cete
 Proteaque ambiguum Pharii se patris ab antris
 huc rexisse vias iunctis super æquora phocis;
 sæpe imis se condit aquis cunctataque paulum 320
 surgit ut auditas referens in gurgite voces)
 ' protum demus' in '< . . . > hæc, credite, puppis
 advenit et levior Lemno deus æquore flexit
 huc Minyas. Venus ipsa volens dat tempore iungi,
 dum vires utero maternaque sufficit ætas.' 325
 dicta placent portatque preces ad litora Grai
 Iphinoe. nec turba nocens scelerisque recentis
 signa movent tollitque loco Cytherea timorem.
 protinus ingentem procerum dux nomine taurum
 deicit, insuetis et iam pia munera templis 330
 reddit et hac prima Veneris calet ara iuvenca.
 Ventum erat ad rupem, cuius pendentia nigris
 fumant saxa iugis coquiturque vaporibus aer.
 substitit Aesonides atque hic regina precari
 hortatur causasque docens ' hæc antra videtis 335
 Vulcanique' in 'ecce domos: date vina precesque.
 forsitan hoc factum taceat iam fulmen in antro;
 nox dabit ipsa fidem, clausæ cum murmura flammæ,

hospes, et incussae sonitum mirabere massae.'
 moenia tum viresque loci veteresque parentum 340
 iactat opes. mediis famulae convivia tectis
 expediunt, Tyrio vibrat torus igneus ostro.
 stat maerens atavos reges regesque maritos
 Thressa manus, quaecumque faces timuisse iugales
 credita nec dominae sanctum tetigisse cubile. 345
 iam medio Aesonides, iam se regina locavit,
 post alii proceres. sacris dum vincitur extis
 prima fames circum pateris it Bacchus et omnis
 aula silet. dapibus coeptis mox tempora fallunt
 noctis et in seras durant sermonibus umbras 350
 praecipueque ducis casus mirata requirit
 Hypsipyle, quae fata trahant, quae regis agat vis
 aut unde Haemoniae molem ratis. unius haeret
 adloquio et blandos paulatim colligit ignes,
 iam non dura toris Veneri nec iniqua reversae 355
 et deus ipse moras spatiumque indulget amori.
 Pliada lege poli nimboso moverat astro
 Iuppiter aeternum volvens opus et simul undis
 cuncta ruunt unoque dei Pangaea sub ictu
 Gargaraque et maesti steterant formidine luci. 360
 saevior haud alio mortales tempore gentes
 terror agit. tunc urget enim, tunc flagitat iras
 in populos Astraea Iovem terrisque relictis
 invocat adsiduo Saturnia sidera questu.
 insequitur niger et magnis cum fratribus Eurus 365
 intonat Aegaeo tenditque ad litora pontus.
 et lunam quarto densam videt imbribus ortu
 Thespiades, longus coeptis et fluctibus arcet
 qui metus. usque novos divae melioris ad ignes
 urbe sedent laeti Minyae viduisque vacantes 370
 indulgent thalamis nimbosque educere luxu
 nec iam velle vias Zephyrosque audire vocantes
 dissimulant, donet resides Tiryntius heros
 non tulit ipse rati invigilans atque integer urbis:
 invidisse deos tantum maris aequor adortis 375
 desertasque domos fraudataque tempore segni
 vota patrum; quid et ipse viris cunctantibus adsit?
 ' o neri quicumque tuis accessimus actis!
 Phasin et Aeeten Scythique pericula ponti
 redde,' ait, ' Asonide! me tecum solus in aequor 380
 rerum traxit amor, dum spes mihi sistere montes
 Cyaneos vigilemque alium spoliare draconem.
 si sedet Aegaei scopulos habitare profundi,
 hoc mecum Telamon peraget meus.' ~~h~~ec ubi dicta
 haud secus Aesonides monitis accensus amaris 385
 quam bellator equus, longa quem frigida pace
 terra iuvat--vix in laevos piger angitur orbes--,

frena tamen dominumque velit si Martius aures
 clamor et obliti rursus fragor impleat aeris.
 tunc Argum Tiphynque vocat pelagoque parari 390
 praecipitat. petit ingenti clamore magister
 arma viros pariter sparsosque in litore remos.
 Exoritur novus urbe dolor planctusque per omnes
 et facies antiqua domos: sibi moenia linqui
 en iterum et quando natorum tempora, gentem 395
 qui recolant, qui sceptrata gerant? nunc triste nefandae
 noctis opus, vidui nunc illa silentia tecti
 saeva ma<gis>, thalamos excussaue vincla quod ausae
 induere atque iterum tales admittere curas.
 ipsa quoque Hypsipyle, subitos per litora cursus 400
 ut vidit totaque viros decedere Lemno,
 ingemit et tali compellat Iasona questu:
 'aimne placet primo deducere vela sereno,
 carius o mihi patre caput? modo saeva quierunt
 aequora. sic portus fugeret ratis, aspera si te 405
 Plias in adversae tenuisset litore Thraces.
 ergo moras caelo cursumque tenentibus undis
 debuimus?' dixit lacrimans haesuraque caro
 dona duci promit chlamydem textosque labores.
 illic servati genitoris conscia sacra 410
 pressit acu currusque pios: stant saeva paventum
 agmina dantque locum; viridi circum horrida tela
 silva tremit; mediis refugit pater anxius umbris.
 pars et frondosae raptus expresserat Idae
 inlustremque fugam pueri, mox aethere laetus 415
 adstabat mensis, quin et Iovis armiger ipse
 accipit a Phrygio iam pocula blanda ministro.
 tunc ense notumque ferens insigne Thoantis
 'accipe,' ai' blis mediaeque ut pulvere pugnae
 sim comes, Aetnaei genitor quae flammea gessit 420
 dona dei, nunc digna tuis adiungier armis.
 i, memor i terrae, quae vos amplexa quieto
 prima sinu, refer et domitis a Colchidos oris
 vela per hunc utero quem linquis Iasona nostro.'
 sic ait Haemonii labens in colla mariti 425
 nec minus Orphea tristis cervice tuaque,
 Aeacide, et gemino coniunx a Castore pendet.
 Has inter lacrimas legitur piger uncus harenis,
 iam remi rapuere ratem, iam flamina portant;
 spumea subsequitur fugientis semita clavi. 430
 tunc tenuis Lemnos transitque Electria tellus
 Threiciis arcana sacris. hic numinis ingens
 horror et incautis decreta piacula linguis.
 hanc demissa Iovi non umquam laedere fluctu
 audet hiems, sponte ipse deus tunc asperat undas 435
 cum vetat infidos sua litora tangere nautas.

obvius at Minyas terris adytisque sacerdos
excipit hospitibus reserans secreta Thyotes.
hactenus in populos vati, Samothraca, diem<que>
missa mane sacrisque metum servemus opertis. 440
illi sole novo laeti pleni que deorum
considunt transtris. iam quas praeviderat urbes
navita condebat proraeque accesserat Imbros
et sol aetherias medius conscenderat arces.
Thessala Dardaniis tunc primum puppis harenis 445
adpulit et fatis Sigeo litore sedit.
desiliunt, pars hinc levibus candentia velis
castra levat, tracto pars frangit adorea saxo
farra, citum strictis alius de cautibus ignem
obtendit foliis et sulphure pascit amico. 450
Alcides Telamonque comes dum litora blando
anfractu sinuosa legunt, vox accidit aures
flebile succedens cum fracta remurmurat unda.
attoniti pressere gradum vacuumque sequuntur
vocis iter. iam certa sonat desertaque durae 455
virgo neci quem non hominum superumque vocabat?
acrius hoc instare viri succurrere certi,
qualiter, implevit gemitu cum taurus acerbo
avia frangentem morsu super alta leonem
terga ferens, coit e sparso concita mapali 460
agrestum manus et caeco clamore coloni.
constitit Alcides visuque enisus in alta
rupe truces manicas defectaque virginis ora
cernit et ad primos surgentia lumina fluctus,
exanimum veluti multa tamen arte coactum 465
maeret ebur, Pariusve notas et nomina sumit
cum lapis aut liquidi referunt miranda colores.
ductor ait: ' quod, virgo, tibi nomenque genusque,
quae sors ista, doce, tendunt cur vincula palmas?'
illa tremens tristique oculos deiecta pudore 470
' non ego digna malis.' inquit. ' supra parentum
dona vides ostro scopulos auroque frequentes.
nos Ili felix quondam genus, invida donec
Laomedonteos fugeret fortuna penates.
principio morbi caeloque exacta sereno 475
temperies, arsere rogis certantibus agri,
tum subitus fragor et fluctus Idaea moventes
cum stabulis nemora. ecce repens consurgere ponto
belua, monstrum ingens. hanc tu nec montibus ullis
nec nostro metire mari. primaeva furenti 480
huic manus amplexus inter planctusque parentum
deditur. hoc sortes, hoc corniger imperat Hammon
virgineam damnare animam sortitaque Lethen
corpora. crudelis scopulis me destinat urna.
verum o iam redeunt Phrygibus si numina tuque 485

ille ades, auguriis promisse et sorte deorum,
 iam cui candentes votivo in gramine pascit
 cornipedes genitor, nostrae stata dona salutis,
 adnue meque, precor, defectaque Pergama monstris 490
 eripe, namque potes. neque enim tam lata videbam
 pectora, Neptunus muros cum iungeret astris,
 nec tales umeros pharetramque gerebat Apollo.'
 auxerat haec locus et facies maestissima capti
 litoris et tumuli caelumque quod incubat urbi,
 quale laborantis Nemees iter aut Erymanthi 495
 vidit et infectae miseratus flumina Lernaie.

Dat procul interea signum Neptunus et una
 monstriferi mugire sinus Sigeaque pestis
 adglomerare fretum, cuius stellantia glauca 500
 lumina nube tremunt atque ordine curva trisulco
 fulmineus quatit ora fragor pelagoque remenso
 cauda redit passosque sinus rapit ardua cervix.
 illam incumbentem per mille volumina pontus
 prosequitur lateri adsultans trepidisque ruentem
 litoribus sua cogit hiems. non fluctibus aequis 505
 nubiferi venit unda Noti, non Africus alto
 tantus ovat patriisque manus cum plenus habenis
 Orion bipedum flatu mare tollit equorum.
 ecce ducem placitae furiis crudescere pugnae
 surgentemque toris stupet immanemque paratu 510
 Aeacides pulsantque graves ut terga pharetrae.
 ille patrem pelagique deos suaque arma precatus
 insiluit scopulo motumque e sedibus aequor
 horruit et celsi spatiosa volumina monstri,
 qualis ubi a gelidi Boreas convallibus Hebri 515
 tollitur et volucres Rhipaea per ardua nubes
 praecipitat. piceo nox tum tenet omnia caelo.
 illa simul molem horrificam scopulosaque terga
 promovet ingentique umbra subit, intremere Ide
 inlidique ~ates~ pronaeque resurgere turre. 520
 occupat Alcides arcu totaque pharetrae
 nube premit. non illa magis quam sede movetur
 magnus Eryx, deferre velint quem vallibus imbres.
 iam brevis et telo volucris non utilis aer,
 tum vero fremitus vanique insania coepti 525
 et tacitus pudor et rursus pallescere virgo.
 proicit arma manu, scopulos vicinaque saxa
 respicit et quantum ventis adiuta vetustas
 impulerat po[te]ntive fragor, tantum abscidit imi
 concutiens a sede maris. iamque agmine toto 530
 pistris adest miseraeque inhiat iam proxima praedae.
 stat mediis elatus aquis recipitque ruentem
 Alcides saxoque prior surgentia colla
 obruit. hinc vastos nodosi roboris ictus

congeminat. fluctus < % > defertur in imos 535
 iam totis resoluta vadis. Idaeaque mater
 et chorus et summis ulularunt collibus Amnes.
 protinus e scopulis et opaca valle resurgunt
 pastores magnisque petunt clamoribus urbem.
 nuntius hinc socios Telamon vocat ac simul ipsi 540
 horrescunt subitoque vident in sanguine puppem.
 nec minus in scopulos crudique cacumina saxi
 emicat Alcides vinclisque tenentibus aufert
 virgineas de rupe manus aptatque superbis
 arma umeris. regem inde petens superabat ovanti 545
 litora tuta gradu, qualis per pascua victor
 ingreditur, tum colla tumens, tum celsior armis
 taurus, ubi adsueti pecoris stabula alta revisit
 et patrium nemus et bello quos ultus amores.
 Obvia cui contra longis emissa tenebris 550
 turba Phrygum parvumque trahens cum coniuge natum
 Laomedon. iam maestus equos, iam debita posci
 dona gemit. pars acrii fastigia muri
 cingit et ignotis iuvenem miratur in armis.
 illum torva tuens atque acri lubricus astu 555
 rex subit et patrio fatur male laetus amore.
 ' maxime Graiugenum, quem non Sigea petentem
 litora nec nostrae miserantem funera Troiae
 adpulit his Fors ipsa locis, si vera parentem
 fama Iovem summique tibi genus esse Tonantis, 560
 noster ades iunctisque venis. sator unus et idem
 stirpis honos, quamquam longis disiungimur oris.
 quot mihi post lacrimas, post quanta piacula patrum
 serus ades, quam parva tuis iam gloria factis!
 verum age nunc socios fraternis moenibus infer, 565
 ut tibi, servata statui quae munera prole, 565a
 crastina lux biiuges stabulis ostendat apertis.'
 dixerat haec tacitusque dolos dirumque volutat
 corde nefas, clausum ut thalamis somnoque gravatum
 imolet ereptaque luat responsa pharetra.
 namque bis Herculeis deberi Pergama telis 570
 audierat. Priami sed quis iam vertere regnis
 fata queat? manet immotis nox duria lustris
 et genus Aeneadum et Troiae melioris honores.
 ' nos' t' ad Scythici' Tynthus' osti ponti
 raptat iter. mox huc vestras revehemur ad oras 575
 donaque dicta feram.' tum vero plura vocatis
 adnuit ille deis. promissa infida tyranni
 iam Phryges et miserae flebant discrimina Troiae.
 Panditur hinc totis in noctem carbasus alis
 litoraque et veteris tumulos praelabitur Ili 580
 Dardaniumque patrem: vigili simul omnia ludo
 festa vident. hinc unda, sacris hic ignibus Ide

vibrat et horrissonae respondent Gargara buxo.
inde ubi iam medii tenuere silentia ponti
stridentesque iuvant aerae, Phrixia subibant 585
aequora et angustas quondam sine nomine fauces.
ecce autem prima volucrem sub luce dehiscens
terrui unda ratem vittataque constitit Helle,
iam Panopes Thetidisque soror iamque aurea laeva
sceptrata tenens, dum sternit aquas proceresque ducemque 590
aspicit et placidis compellat Iasona dictis:
' et quoque ab Haemoniae ignota per aequora terris
regna infesta domus fatisque simillima nostris
fata ferunt. iterum Aeolios fortuna nepotes
spargit et infelix Scythicum gens quaeritis amnem. 595
vasta super tellus, longum (ne defice coeptis!)
aequor et ipse procul, verum dabit ostia, Phasis.
hic nemus arcanum geminaeque virentibus arae
stant tumulis, hic prima pia sollemnia Phrixo
ferre manu cinerique, precor, mea reddite dicta: 600
"non ego per Stygiae, quod rere, silentia ripae,
frater, agor. frustra vacui scrutaris Averni,
care, vias neque enim scopulis me et fluctibus actam
frangit hiems. celeri extemplo subiere ruentem
Cymothoe Glaucusque manu. pater ipse profundi 605
has etiam sedes, haec numine tradidit aequo
regna nec Inois noster sinus invidet undis."
dixerat et maestos tranquilla sub aequora vultus
cum gemitu tulit, ut patrii rediere dolores.
tum pelago vana invergens dux talibus infit: 610
' unum decus et gentis, Cretheia virgo,
pande viam cursuque tuos age, diva, secundo!
immittitque ratem mediasque intervalat urbes
qua brevibus furit aestus aquis Asiamque prementem
effugit abruptis Europa immanior oris. 615
has etiam terras consertaque gentibus arva
sic pelago pulsante, reor, Neptunia quondam
cuspis et adversi longus labor abscidit aevi
ut Siculum Libycumque latus, stupuitque fragore
Ianus et occiduis regnator montibus Atlans. 620
iam iuga Percotes Pariumque infame fragosis
exsuperant Pityamque vadis transmissaque puppi
Lampsacus, Ogygii quam nec trieterica Bacchi
sacra neque arcanis Phrygius furor invehit antris,
sed suus in Venerem raptat deus. illius aras 625
urbe super celsique vident velamina templi.
Rarior hinc tellus atque ingens undique caelum
rursus et incipiens alium prospectus in orbem.
terra sinu medio Pontum iacet inter et Hellen
ceu fundo prolata maris. namque improba caecis 630
intulit arva vadis longoque sub aequora dorso

litus agit, tenet hinc veterem confinibus oris
 pars Phrygiam, pars discreti iuga pinea montis.
 nec procul ad tenuis surgit confinia ponti
 urbs placidis demissa iugis. rex divitis agri 635
 Cyzicus. Haemoniae qui tum nova signa carinae
 ut videt, ipse ultro primas procurrit ad undas
 miraturque viros dextramque amplexus et haerens
 incipit: 'o terris nunc primum cognita nostris
 Emathiae manus et fama mihi maior imago, 640
 non tamen haec adeo semota neque ardua tellus
 ~longaque~ iam populis impervia lucis eoae,
 cum tales intrasse duces, tot robora cerno.
 nam licet hinc saevas tellus alat horrida gentes
 meque fremens tumido circumfluat ore Propontis, 645
 vestra fides ritus<que> pares et mitia cultu
 his etiam mihi corda locis. procul effera virtus
 Bebrycis et Scythici procul inclementia sacri.'
 sic memorat laetosque rapit, simul hospita pandi
 tecta iubet templisque sacros largitur honores. 650
 stant gemmis auroque tori mensaeque paratu
 regifico centumque pares primaeva ministri
 corpora; pars epulas manibus, pars aurea gestant
 pocula bellorum casus expressa recentum.
 atque ea prima duci porgens carchesia Graio 655
 Cyzicus ' hi portus' inquit mihi territat hostis,
 has acies sub nocte refert, haec versa Pelasgum
 terga vides, meus hic ratibus qui pascitur ignis.'
 subicit Aesonides: ' utinam nunc ira Pelasgos
 adferat et solitis temptet concurrere furtis 660
 cunctaque se ratibus fundat manus. arma videbis
 hospita nec post hanc ultra tibi proelia noctem.'
 sic ait hasque inter variis nox plurima dictis
 rapta vices nec non simili lux postera tractu.

Liber III

Tertia iam gelidas Tithonia solverat umbras
exueratque polum. Tiphyn placida alta vocabant.
it tectis Argoa manus, simul urbe profusi
Aenidae caris socium digressibus haerent.
dant Cererem lectumque pecus nec palmite Bacchum 5
Bithyno Phrygiove satum, sed quem sua noto
colle per angustae Lesbos freta suggerit Helles.
ipse agit Aesonidae iunctos ad litora gressus
Cyzicus abscessu lacrimans ~coniunx persocia vestes~
muneribus, primas coniunx Percosia vestes 25
quas dabat et picto Clite variaverat auro, 10
tum galeam et patriae telum insuperabile dextrae
addidit. ipse ducis pateras et Thessala contra
frena capit manibusque datis iunxere penates.
Tu mihi nunc causas infandaque proelia, Clio,
pande virum! tibi enim superum data, virgo, facultas 15
nosse animos rerumque vias. cur talia passus
arma, quid hospitiis iunctas concurrere dextras
Iuppiter? unde tubae nocturnaue movit Erinys?
Dindyma sanguineis famulum bacchata lacertis
dum volucris quatit asper equo silvasque fatigat 20
Cyzicus, ingenti praedae deceptus amore
adsuetum Phrygias dominam vectare per urbes
oppressit iaculo redeuntem ad frena leonem.
et tunc ille iubas captivaque postibus ora
imposuit, spoliium infelix divaeque pudendum. 26
quae postquam Haemoniam tantae non immemor irae
aerisono de monte ratem praefixaque regum
scuta videt, nova monstra viro, nova funera volvit,
ut socias in nocte manus utque impia bella 30
conserat et saevis erroribus implicet urbem.
Nox erat et leni caneabant aequora sulco
et iam prona leves spargebant sidera somnos.
aura vehit, religant tonsas veloque Procneson
et te iam medio flaventem, Rhyndace, ponto 35
spumosumque legunt fracta Scylaceon ab unda.
ipse diem longe solisque cubilia Tiphys
consulit, ipse ratem vento stellisque ministrat.
atque illum non ante sopor luctamine tanto
lenit agens divum imperiis. cadit inscia clavo 40
dextera demittitque oculos solataque puppis
turbine flectit iter portuque refertur amico.
Ut notis adlapsa vadis, dant aethere longo
signa tubae vox et mediis emissa tenebris:

' hostis hæc portus, soliti rediere Pelasgi!' 45
rupta quies, deus ancipitem lymphaverat urbem
Mygdoniae Pan iussa ferens saevissima Matris,
Pan nemorum belli<que> potens, quem lucis ab horis
antra tenent, patet ad medias per devia noctes
saetigerum latus et torvae coma sibila frontis. 50
vox omnes super una tubas, qua conus et enses,
qua trepidis auriga rotis nocturnaue muris
claustra cadunt. talesque metus non Martia cassis
Eumenidumque comae, non tristis ab aethere Gorgo
sparsarit aut tantis aciem raptaverit umbris. 55
ludus et ille deo, pavidum praesepibus aufert
cum pecus et profugi sternunt dumeta iuveni.

Ilicet ad regem clamor ruit. exsilit [ab] altis
somnia dira toris simulacraque pallida linquens
Cyzicus. ecce super foribus Bellona reclusis 60
nuda latus passuque movens orichalca sonoro
adstitit et triplici pulsans fastigia crista
inde ciere virum. sequitur per moenia demens
ille deam et fatis extrema in proelia tendit,
qualis in Alciden et Thesea Rhoecus iniqui 65
nube meri geminam Pholoen maioraque cernens
astra ruit qualisve redit venatibus actis
lustra pater Triviamque canens umeroque Learchum
advehit, at miserae declinant lumina Thebae.
iamque adeo nec porta ducem nec pone moratur 70
excubias sortita manus, quae prima furenti
advolat. hinc alii subeunt, ut proxima quaeque
intremuit domus et motus accepit inanes.

At Minyas anceps fixit pavor. aegra virorum
corda labant nec quae regio aut discrimina cernunt, 75
cur galeae clipeique micent, num pervigil armis,
donec et hasta volans immani turbine transtris 78
insonuit monuitque ratem rapere obvia caeca
arma manu. princeps galeam constringit Iason
vociferans: ' primam hanc nati, pater, accipe pugnam
vosque, viri, optatos huc adfore credite Colchos.'
Bistonas in medios ceu Martius exsilit astris
currus, ubi ingentes animae clamorque tubaeque
sanguineae iuvere deum, non segnius ille 85
occupat arva furens; sequitur vis omnis Achivum.
adglomerant latera et densis thoracibus horrens
stat manus, aegisono quam nec fera pectore virgo
dispulerit nec dextra Iovis Terrorque Pavorque,
Martis equi. sic contextis umbonibus urgent 90
caeruleo veluti cum Iuppiter agmine nubem
constituit. certant Zephyri frustraue rigentem
pulsat utrimque Notus. pendent mortalia longo
corda metu, quibus illa fretis, quibus incidat arvis.

Hinc manus infelix clamore impellere magno 95
saxa facesque atras et tortae pondera fundae.
fert sonitus immota phalanx irasque retentant,
congeries dum prima fluat. stellantia Mopsus
tegmina et ingentem Corythi notat Eurytus umbram.
restitit ille gradu seseque a lumine ferri 100
sustinuit praeceps, subitum ceu pastor ad amnem
spumantem nimbis fluctuque arbusta ruentem.
at Tydeus 'en intentis quem viribus' inquit
' oppriar manibusque dari quem comminus optem.
quo steteris moriere loco!' subit ~~illi~~ cuspis 105
Olenii, dedit ille sonum compressaque mandens
aequora purpuream singultibus expulit hastam.
ac velut in medio rupes latet horrida ponto,
quam super ignari numquam rexere magistri
praecipites impune rates, sic agmine caeco 110
incurrit strictis manus ensibus. occubat Iron
et Cotys et Pyrno melior genitore Bienor.

At magis interea diverso turbida motu
urbs agitur. Genyso coniunx amoverat arma;
ast illi subitus ventis vivoque reluxit 115
torre focus: telis gaudes, miserande, repertis.
linquit et undantes mensas infectaque pernox
sacra Medon; chlamys imbelli circumvenit ostro
torta manum strictoque vias praefulgurat ense.
talis in arma ruit nec vina dapesque remota 120
statque loco torus inque omen mansere ministri.
inde vagi nec tela modis nec casibus isdem
conseruere manu et longe iacuere perempti.

Ecce gravem nodis pinguique bitumine quassans
lampada turbata Phlegyas decurrit ab urbe. 125
ille leues de more manus aciemque Pelasgum
per noctem remeasse ratus pulsumque requirens
saepe sibi vano Thamyrum clamore petebat
arduus et late fumanti nube coruscus.
quantus ubi immenso prospexit ab aethere Typhon 130
igne simul ventisque rubens, quem Iuppiter alte
crine tenet. trepidant diro sub lumine puppes.
tollitur hinc totusque ruit Tirynthius acri
pectore, certa regens adversa spicula flamma.
per piceos accensa globos et pectus harundo 135
per medium contenta fugit, ruit ille comanti
ore facem supra maiorque apparuit ignis.
Ambrosium Peleus, ingentem Ancaeus Echeclum
sternit et elatae propius succedere dextrae
Telecoonta sinit librataque ora securi 140
disiecit cervice tenus. simul aspera victor
cingula sublustri vibrantia detrahit umbra.
' ~~as~~, precor, exuvias <et> opima cadavera' ~~Nestor~~

' hiquite!' ai ferro potius mihi dextera, ferro
 navet opus!' p̄nsumque manu detruncat Amastrum 145
 diversasque simul socios invadere turmas
 admonuit. pergunt rupta testudine fusi
 qua tenebrae campique ferunt. gravis invenit Ochum
 Phlias et trepido Pollux impingitur Hebro.
 ipse super vultus taboque natantia terga 150
 dux campi Martisque potens, ut caeca profundo
 currit hiems, Zelyn et Bronten Abarinque relinquit
 semineces. Glaucum sequitur Glaucumque ruentem
 occupat et iugulo vulnus molitur aperto.
 ille manu contra telum tenet ultima frustra 155
 verba ciens fixamque videt decrescere cornum.
 hinc Halyn, hinc rigido transcurrens demetit ense
 Protin et insignem cithara cantuque fluenti
 Dorcea, qui dulci festis adsistere mensis
 pectine Bistoniae magnum post ausus alumnum. 160
 nec pharetram aut acres ultra Tiryntius arcus
 exercet, socia sed disicit agmina clava.
 ac veluti magna iuvenum cum densa securi
 silva labat cuneisque gemit grave robur adactis
 iamque abies piceaeque ruunt, sic dura sub ictu 165
 ossa virum malaeque sonant sparsusque cerebro
 albet ager. levis ante pedes subsederat ~Hidmon~.
 occupat os barbamque viri clavamque superne
 intonat ' ocumbes' t̄' nuā ai'Herculis armis, 170
 donum ingens semperque tuis mirabile fatum.'
 horruit ille cadens nomenque agnovit amicum
 primus et ignaris dirum scelus attulit umbris.
 nec tibi Thessalicos tunc profuit, Ornyte, reges
 hospitiis aut mente moras fovisse benigna 175
 et dapibus sacrasse diem. procul advenit Idmon
 oblatumque ferit, galeam cristasque rubentes
 (heu tua dona) gerens. quem te qualemque videbit
 attonitus, Crenaeae, parens! en frigidus orbes
 purpureos iam somnus obit, iam candor et anni 180
 deficiunt vitaeque fugit decus omne soluta.
 desere nunc nemus et nympharum durus amores!
 at diversa Sagen turbantem fallere nervo
 tum primum puer ausus Hylas (spes maxima bellis
 pulcher Hylas, si fata sinant, si prospera Iuno)
 prostravitque virum celeri per pectora telo. 185
 Accessere (nefas) tenebris fallacibus acti
 Tyndaridae in sese. Castor prius ibat in ictus
 nescius, ast illos nova lux subitusque diremit
 frontis apex. tum Castor Ityn, qua caerulus ambit
 balteus et gemini committunt ora dracones, 190
 frater Hagen Thapsumque securigerumque Nealcen
 transigit et Canthi pallentem vulnere Cydrum.

torsi erat hic totis conisus viribus hastam
 venatori Erymo, brevis hanc sed fata ferentem
 prodidit et piceo comitem miserata refulsit 195
 Luna polo. cessere iubae raptumque per auras
 vulnus et extrema sonuit cita cuspide cassis.
 Nisaeum Telamon et Ophelten vana sonantem
 per clipei cedentis opus artemque tralicem,
 qua stomachi secreta, ferit laetusque profatur: 200
 ' di, p̄cor, hunc regem aut aeque delegerit alta
 fors mihi gente satum magnusque et flebilis urbi
 conciderit.' sup̄ addit Aren fratremque Melanthum
 Phoceaue Oleniden, <Le>legum qui pulsus ab oris
 regis amicitiam et famuli propioris honores 205
 (qua patiens non arte?) tulit. nox alta cadentum
 ingentes resonat sonitus augetque ruinas.
 ut magis Inarime, magis ut mugitor anhelat
 Vesbius, attonitas acer cum suscitatur urbes,
 sic pugnae crebrescit opus neque enim ignea cedunt 210
 astra loco, lentis haeret nox conscia bigis.
 Perge age Tartareae mecum simul omnia noctis,
 Musa, sequi. trepidam Phaethon adflavit ab alto
 Tisiphonen graviorque locos iam luce propinqua
 umbra premit. non signa virum, non funera cernunt 215
 et rabie magis ora calent. vos prodite, divae,
 Eumenidum noctisque globos vatique patescat
 armorum fragor et tepidi singultibus agri
 labentem atque acti Minyis per litora manes.
 Cyzicus hic aciem vanis discursibus implet 220
 fata trahens. iam pulsa sibi cessisse Pelasgum
 agmina, iam passim vacuos disiecta per agros
 credit ovans. tales habitus, ea gaudia fingit
 ira deum. fundo veluti cum Coeus in imo
 vincla Iovis fractoque trahens adamante catenas 225
 Saturnum Tityumque vocat spemque aetheris amens
 concipit, ast illum fluviis et nocte remensa
 Eumenidum canis et sparsae iuba reppulit Hydrae.
 saevit acerba fremens tardumque a moenibus agmen
 increpitat: ' numquamne dolor virtusve subibit 230
 nil ausas sine rege manus? at barbara buxus
 si vocet et motis ululantia Dindyma sacris,
 tunc ensis placeatque furor, modo tela sacerdos
 porrigat, et iussa sanguis exuberet ulna.'
 talibus insultans iamdudum numine divae 235
 deficit, infracti languescunt frigore cursus,
 corda pavent, audit fremitus irasque leonum
 cornuaque et motas videt inter nubila turre.
 tunc gravis et certo tendens stridore per umbram
 Aesonii venit hasta ducis latumque sub imo 240
 pectore rumpit iter. quam nunc incognita vellet

lustra sibi nullosque datos venatibus annos!
 talia magnanimi diverso turbine fundunt
 tela viri sonitusque pedum suspectaque motu
 explorant, prensant socios vocemque repossunt. 245
 quod si tanta lues seros durasset in ortus,
 extinctum genus et solas per moenia matres
 vidisset stratamque dies in litore gentem.
 Tum pater omnipotens, tempus iam rege perempto
 flectere fata ratus miserisque abrumpere pugnas, 250
 supremam celeravit opem nutuque sereno
 intonuit, quem Nocte satae, quem turbidus horret
 Armipotens. tunc porta trucis coit infera belli.
 continuo dant terga metu versique per agros
 diffugiunt, quae sola salus. nec terga ruentum 255
 mens Minyis conversa sequi, stetit anxia virtus.
 ecce levi primos iam spargere lumine portus
 orta dies notaeque (nefas) albescere turre.
 ' di matris,' tonito conclamat ab agmine Tiphys
 ' ut me fatali damnastis pectora somno. 260
 heu socii quantis compleverunt litora monstris!
 illi autem neque adhuc gemitus neque conscia facti
 ora levant. tenet exsanguis rigor horridus artus
 ceu pavet ad crines et tristia Pentheos ora
 Thyias, ubi impulsae iam se deus agmine matris 265
 abstulit et caesi vanescunt cornua tauri.
 nec minus effusi grandaevum ad litora vulgus
 ut socias videre manus dare versa retrorsus
 terga metu. dextram tendens proclamat Iason:
 ' quosufgitis? vellem hac equidem me strage meosque 270
 procubuisse magis. deus haec, deus asper utrisque
 implicuit. sumus en Minyae, sumus hospita turba!
 Tum super exsanguis confertae caedis acervos 274
 praecipiti plangore ruunt, agnoscit in alta
 strage virum sua texta parens, sua munera coniunx.
 it gemitus toto sinuosa per aequora caelo.
 pars tenues flatu et adhuc stridentia prensat
 vulnera, pars sera componunt lumina dextra.
 at vero in mediis exsanguis rege reperto 280
 aggeribus, tristi sileant ceu cetera planctu,
 sic famulum matrumque dolor, sic omnis ad unum
 versa manus. circa lacrimis ac mentibus aegri
 stant Minyae deflentque nefas et cuspidis ictus 285
 Aesoniae sortemque ducis solantur acerbam.
 ille ubi concretos pingui iam sanguine crines
 pallentesque genas infractaque pectore caro
 tela neque hesternis agnovit in hospite vultus,
 ingemit atque artus fatur complexus amicos:
 ' et tamen ignarum tanti, miserande, furoris 290
 nox habet et nullo testantem foedera questu,

at mihi luctificum venit iubar. heu quibus adsum
 conloquii, cui me hospitio fortuna revexit!
 exstinguine mea (fatis id defuit unum)
 speravi te posse manu talisve reliqui 295
 has ego, amice, domos? quod si iam bella manebant
 et placitum hoc superis, nonne haec mea iustius essent
 funera meque tuus <potius> nunc plangeret error
 nec Clarii nunc antra dei quercusque Tonantis
 arguerem? talesne acies, talesne triumphos 300
 sorte dabant? tantumque nefas mens conscia vatum
 conticuit patriae exitium crudele senectae
 et tot acerba canens? heu divis visa sinistris
 regna mihi! quinam redivit, quae me hospita tellus
 accipiet, quae non primis prohibebit harenis? 305
 invidere dei ne Phasidis arva remoti
 et Scythicas populatus opes haec rursus adirem
 litora neve tuos irem tunc ultor in hostes.
 fas tamen est conferre genas, fas iungere tecum
 pectora et exsanguis miscere amplexibus artus. 310
 cur etiam flammis miserisque moramur honores? 273
 vos age funereas ad litora volvite silvas 311
 et socios lustrate rogos, date debita caesis
 munera, quae nostro misisset Cyzicus igni.
 Parte alia Clite laceras super ora mariti
 fusa comas misera in planctus vocat agmina matrum 315
 fatur et haec: ' primis coniunx ereptus in annis
 cuncta trahis. necdum suboles nec gaudia de te
 ulla mihi, quis maesta tuos nunc, optime, casus
 perpeterer tenui luctum solamine fallens.
 Mygdonis arma patrem funestaque proelia nuper 320
 natales rapuere domos Triviaeque potentis
 occidit arcana genetrix absumpta sagitta:
 tu, mihi qui coniunx pariter fraterque parensque
 solus et a prima fueras spes una iuventa,
 deseris heu totamque deus simul impulit urbem. 325
 ast ego non media te saltem, Cyzice, vidi
 tendentem mihi morte manus aut ulla monentis
 verba tuli; quin te thalamis modo questa morari
 heu talem tantique metus secreta recepi.'
 illam vix gemino maerens cum Castore Pollux 330
 erigit haerentem compressaque colla trahentem.
 Interea innumeras nudatis montibus urgent
 certatim decorantque pyras et corpora maesti
 summa locant. vadit sonipes cervice remissa
 venatrix nec turba canum pecudumque morantur 335
 funerae, quae cuique manus, quae cura suorum,
 quae fortuna fuit. medio rex aggere longe
 eminent, hunc crebris quatiens singultibus ora
 adlevat Aesonides celsoque reponit in ostro.

dat pictas auro atque ardentis murice vestes 340
 quas rapuit telis festina vocantibus Austris
 Hypsipyle. galeam dilectaque cingula regi
 inicit. ille suam vultus conversus ad urbem
 sceptris manu veterum retinet gestamen avorum.
 nam quia nec proles alius nec denique sanguis, 345
 ipse decus regnique refert insigne parenti.
 inde ter armatos Minyis referentibus orbes
 concussi tremuere rogi, ter inhorruit aether
 luctificum clangente tuba. iecere supremo
 tum clamore faces, rerum labor omnis in auras 350
 solvitur et celsis conlucent aequora flammis.
 scilicet haec illo iuvenem populosque manebant
 tempore, Peliacis caderet cum montibus arbor:
 hoc volucrumque minae praesagaque fulmina longo
 acta mari tulerant. sed quis non prima refellat 355
 monstra deum longosque sibi non auguret annos?
 iamque solutus honos cineri, iam passibus aegris
 dilapsae cum prole nurus tandemque quiescunt
 dissona pervigili planctu vada, qualiter Arctos
 ad patrias avibus medio iam vere revectis 360
 Memphis et aprici statio silet annua Nili.
 At non inde dies nec quae magis aspera curis
 nox Minyas tanta caesorum ab imagine solvit.
 bis Zephyri iam vela vocant. fiducia maestis
 nulla viris, aegro adsidue mens carpitur aestu 365
 necdum omnes lacrimas atque omnia reddita caesis
 iusta putant. patria ex oculis acerque laborum
 pulsus amor segnique iuvat frigescere luctu.
 ipse etiam Aesonides, quamquam tristissima rerum
 castiganda duci vultuque premenda sereno, 370
 dulcibus indulget lacrimis aperitque dolorem.
 tum secreta trahens Phoebeum ad litora Mopsum
 ' quemnam' ita ista lues aut quae sententia divum?
 decretusne venit fato pavor an sibi nectunt
 corda moras? cur immemores famaеque larisque 375
 angimur aut pariet quemnam haec ignavia finem?'
 ' Deam' ait ' a penitus causas labemque docebo.'
 Mopsus et astra tuens: 'non si mortalia membra
 sortitusque breves et parvi tempora fati
 perpetimur, socius superi quondam ignis Olympi, 380
 fas ideo miscere neces ferroque morantes
 exigere hinc animas redituraque semina caelo.
 quippe nec in ventos nec in ultima solvimur ossa;
 ira manet duratque dolor. cum deinde tremendi
 ad solium venere Iovis questuque nefandam 385
 edocuere necem, patet ollis ianua leti
 atque iterum remeare licet. comes una sororum
 additur et pariter terras atque aequora lustrant.

quisque suos sotes inimicaque pectora poenis
 implicat et varia meritos formidine pulsant. 390
 at quibus invito maduerunt sanguine dextrae,
 si fors saeva tulit miseros, sed proxima culpa,
 hos variis mens ipsa modis agit et sua carpunt
 facta viros: resides et iam nil amplius ausi
 in lacrimas humilesque metus aegramque fatiscunt 395
 segnitiam, quos ecce vides. sed nostra requiret
 cura viam. memori iam pridem cognita vati
 est procul ad Stygiae devexa silentia noctis
 Cimmerium domus et superis incognita tellus
 caeruleo tenebrosa situ, quo flammea numquam 400
 Sol iuga sidereos nec mittit Iuppiter annos.
 stant <ta>citae frondes immotaque silva comanti
 horret Averna iugo. specus umbrarumque meatus
 subter et Oceani praeceps fragor arvaque nigro
 vasta metu et subitae post longa silentia voces. 405
 ensifer hic atraque sedens in veste Celaeneus
 insontes errore luit culpamque remittens
 carmina turbatos volvit placantia manes.
 ille mihi quae danda forent lustramina caesis
 prodidit, ille volens Erebum tenebrasque retexit. 410
 ergo ubi puniceas oriens accenderit undas,
 te socios adhibere sacris armentaue magnis
 bina deis, me iam coetus accedere vestros
 haud fas interea, donec lustralia pernox
 vota fero. movet en gelidos Latonia currus: 415
 flecte gradum, placitis sileant age litora coeptis!
 Iamque sopor mediis tellurem presserat horis
 et circum tacito volitabant somnia mundo,
 cum vigil arcani speculatus tempora sacri
 Ampycides petit adversis Aesepia silvis 420
 flumina et aequoreas pariter decurrit ad undas.
 hic sale purpureo vivaque nitentia lympa
 membra novat seque horrificis accommodat actis.
 tempora tum vittis et supplice castus oliva
 implicat et stricto designat litora ferro, 425
 circum humiles aras ignotaque nomina divum
 instituit silvaque super contristat opaca:
 utque metum numenque loco sacramque quietem
 addidit, ardenti nitidum iubar evocat alto.
 Atque Argoa manus variis insignis in armis 430
 ibat agens lectas aurata fronte bidentes.
 Delius hic longe candenti veste sacerdos
 occurrit ramoque vocat iamque ipse recenti
 stat tumulo placida transmittens agmina lauro.
 ducit et ad fluvios ac vincula solvere monstrat 435
 prima pedum glaucasque comis praetexere frondes
 imperat, hinc alte Phoebi surgentis ad orbem

ferre manus totisque simul procumbere campis.
 tunc piceae mactantur oves prosectaque partim
 pectora per medios, partim gerit obuius Idmon. 440
 ter tacitos egere gradus, ter tristia tangens
 arma simul vestesque virum lustramina ponto
 pone iacit, rapidis adolentur cetera flammis.
 quin etiam truncas nemorum[que] effigiesque virorum
 rite locat quercus simulataque subligat arma. 445
 huc Stygias transire minas iramque severi
 sanguinis, his orat vigiles incumbere curas
 atque ita lustrifico cantu vocat: ' **et** perempti,
 ac memores abolete animos. sint otia vobis,
 sit Stygiae iam sedis amor, procul agmine nostro 450
 et procul este mari cunctisque absistite bellis.
 vos ego nec Graias umquam contendere ad urbes
 nec triviis ululare velim pecorique satisque
 nullae ideo pestes nec luctifer ingruat annus
 nec populi nostrive luant ea facta minores.' 455
 dixerat et summas frondentibus intulit aris
 libavitque dapes, placidi quas protinus angues,
 umbrarum famuli, linguis rapuere coruscis.
 Continuo puppem petere et considerare transtris
 imperat Ampycides nec visum vertere terrae: 460
 exciderint quae gesta manu, quae debita fatis.
 illi alacres pars arma locant, pars ardua <summis>
 insternunt tabulata toris oriturque trementum
 remorum sonus et laetae concordia vocis.
 Iuppiter urgentem ceu summa Ceraunia nubem 465
 cum pepulit movitque iugis, fulsere repente
 et nemora et scopuli nitidusque reducit aether,
 sic animi rediere viris iamque ipse magister
 nutat ab arce ratis remisque insistere tendit.
 instaurant primi certamina liber amictu 470
 Eurytus et dictis Talai non territus Idas,
 inde alii increpitant atque aequora pectore tollunt.
 par gemitu pulsuque labor versumque vicissim
 mittitur in puppem remo mare. laetus et ipse
 Alcides ' quisam hos vocat in certamina fluctus?' 475
 dixit et intortis adsurgens arduus undis
 percussit subito deceptum fragmine pectus
 atque in terga ruens Talaum fortemque Eriboten
 et longe tantae securum Amphiona molis
 obruit inque tuo posuit caput, Iphite, transtro. 480
 Iam summas caeli Phoebus candentior arces
 vicerat et longas medius revocaverat umbras.
 tardior hinc cessante viro quae proxima Tiphys
 litora quosque dabat densa trabe Mysia montes
 advehitur. petit excelsas Tirynthius ornos, 485
 haeret Hylas lateri passusque moratur iniquos.

Illum ubi Iuno poli summo de vertice puppem
 deseruisse videt, tempus rata diva nocendi
 Pallada consortem curis cursusque regentem,
 nequa inde inceptis fieret mora, fallere prima 490
 molitur caroque dolis avertere fratri,
 tum sic adloquitur: ' p̄cerum vi pulsus iniqua
 germanique manu (repetis quo crimine) Perses
 barbaricas iam movit opes Hyrcanaque signa.
 Aeetes contra thalamis et virgine pacta 495
 conciliat reges Scythicos primusque coacta
 advehit Albana Styris gener agmina porta,
 bellum ingens, atque ipse citis Gradivus habenis
 fundit equos. viden Arctoo de carcere quanta
 tollat se nubes atque aequore pendeat atro? 500
 corripe prima vias. finem cum Phasidis alti
 transierit Perses aciemque admoverit urbi,
 coepta refer paulumque moras et foedera necte
 consiliis atque arte tua. sponde adfore reges
 dis genitos, quis arma volens, quis agmina iungat.' 505
 at virgo, quamquam insidias aestusque novercae
 sentiat et blandos quaerentem fingere vultus,
 obsequitur tamen et iussas petit ocium oras.
 Ingemuit Iuno tandemque silentia rumpit:
 'en labor, en odiis caput insuperabile nostris! 510
 quam Nemeen tot fessa minis quae bellave Lerna
 experiar? Phrygiis ultro concurrere monstris
 nempe virum et pulso reserantem Pergama ponto
 vidimus: en ego nunc regum soror++et mihi gentis
 ullus honos? iam tum indecores iussaeque dolorum 515
 primitiae et tenero superati protinus angues.
 debueram nullos iuveni iam quaerere casus
 victa nec <ad> tales forsitan descendere pugnas.
 verum animis insiste tuis ~actumque movebo~
 tende, pudor; mox et Furias Ditemque movebo.' 520
 haec ait et pariter laevi iuga pinea montis
 respicit ac pulchro venantes agmine nymphas,
 undarum nemorumque decus. levis omnibus arcus
 et manicae virides et stricta myrtus habena,
 summo palla genu, tenui vagus innatat unda 525
 crinis ad obscurae decurrens cingula mammae.
 ipsa citatarum tellus pede plausa sororum
 personat et teneris summittit gramina plantis.
 e quibus Herculeo Dryope percussa fragore,
 cum fugerent iam tela ferae, processerat ultra 530
 turbatum visura nemus fontemque petebat
 rursus et attonitos referebat ab Hercule vultus.
 hanc delapsa polo piceaeque adclinis opacae
 Iuno vocat prensaue manu sic blanda profatur:
 ' q̄m tibi coniugio tot dedignata dicavi, 535

nympha, procos, en Haemonia puer adpulit alno,
 clarus Hylas, saltusque tuos fontesque pererrat.
 vidisti roseis haec per loca Bacchus habenis
 cum domitas acies et eoi fercula regni
 duceret ac rursus thiasos et sacra moventem. 540
 hunc tibi vel posito venan pectine Phoebum
 crede dari. quae spes nymphis aufertur Achaeis,
 praereptum quanto proles Boebeia questu
 audiet et flavi quam tristis nata Lycormae!
 sic ait et celerem frondosa per avia cervum 545
 suscitac ac iuveni sublimem cornibus offert.
 ille animos tardusque fugae longumque resistens
 sollicitat suadetque pari contendere cursu.
 credit Hylas praedaeque ferox ardore propinquae
 insequitur, simul Alcides hortatibus urget 550
 prospiciens. iamque ex oculis aufertur uterque,
 cum puerum instantem quadripes fessaque minantem
 tela manu procul ad nitidi spiracula fontis
 ducit et intactas levis ipse superfugit undas.
 hoc pueri spes lusa modo est nec tendere certat 555
 amplius; utque artus et concita pectora sudor
 diluerat, gratos avidus procumbit ad amnes.
 stagna vaga sic luce micant ubi Cynthia caelo
 prospicit aut medii transit rota candida Phoebi,
 tale iubar diffundit aquis: nil umbra comaeque 560
 turbavitque sonus surgentis ad oscula nymphae.
 illa avidas iniecta manus heu sera cientem
 auxilia et magni referentem nomen amici
 detrahit, adiutae prono nam pondere vires.
 Iam pater umbrosis Tirynthius arcibus ornum 565
 depulerat magnoque iugi stridore revulsam
 terga super fulvi porrexerat horrida monstri
 litora curva petens; alio nam calle reversum
 credit Hylan captaque dapes auxisse ferina.
 sed neque apud socios structasque in litore mensas 570
 unanimum videt aeger Hylan nec longius acrem
 intendens aciem. varios hinc excitat aestus
 nube mali percussus amor, quibus haeserit oris,
 quis tales impune moras casusve laborve
 attulerit. densam interea descendere noctem 575
 iam maiore metu, tum vero et pallor et amens
 cum piceo sudore rigor. ceu pectora nautis
 congelat hiberni vultus Iovis agricolisve,
 cum coit umbra minax, comitis sic adficit error
 Alciden saevaeque monet meminisse novercae. 580
 continuo, volucris ceu pectora tactus asilo
 emicuit Calabris taurus per confraga saeptis
 obvia quaeque ruens, tali se concitat ardens
 in iuga senta fuga. pavet omnis conscia late

silva, pavent montes, luctu succensus acerbo 585
 quid struat Alcides tantaque quid apparet ira.
 ille, velut refugi quem contigit improba Mauri
 lancea sanguineus vasto leo murmure fertur
 frangit et absentem vacuis sub dentibus hostem,
 sic furiis accensa gerens Tirynthius ora 590
 fertur et intento decurrit montibus arcu.
 heu miserae quibus ille feris, quibus incidit usquam
 immeritis per lustra viris! volat ordine nullo
 cuncta petens, nunc ad ripas deiectaque saxis
 flumina, nunc notas nemorum procurrit ad umbras. 595
 rursus Hylan et rursus Hylan per longa reclamat
 avia: responsant silvae et vaga certat imago.
 At sociis immota fides Austrisque secundis
 certa: morae nec parvus Hylas, quamquam omnibus aequae
 grata rudimenta, Herculeo sub nomine pendent. 600
 illum omnes lacrimis maestisque reposcere votis
 incertique metu nunc longas litore voces
 spargere, nunc seris ostendere noctibus ignes.
 ipse vel excelsi cum densa silentia montis
 strata vel oblatis ductor videt aequora ventis 605
 stat lacrimans magnoque viri cunctatur amore.
 illius incessus habilemque ad terga pharetram,
 illum inter proceres maestaeque silentia mensae
 quaerit inops quondam ingenti comprehensa trahentem
 vina manu et durae referentem monstra novercae. 610
 Nec minus interea crudelis Iapyga Iuno
 adsidue movet et primis cum solibus offert.
 iamque morae impatiens cunctantes increpat ausus
 Tiphys et oblato monet otia rumpere cursu.
 ergo animum flexus dictis instantis Iason 615
 concedit sociosque simul sic fatur ad omnes:
 ' o utiam, Scythicis struerem cum funera terris,
 vox mihi mentitas tulerit Parnasia sortes,
 agmine de tanto socium qui maximus armis
 adforet, hunc Iovis imperiis fatoque teneri 620
 ante procellosum scopulis errantibus aequor.
 necdum fama viri nec certior exstitit auctor.
 verum agite et, dubiis variant quae pectora curis,
 consulite et, motis seu vos via flatibus urget,
 pergite et inceptos mecum revocate labores, 625
 seu pluris tolerare moras rursusque propinquis
 quaesivisse iugis, pretium haud leve temporis acti.'
 Dixerat. at studiis iamdudum freta iuventus
 orat inire vias: unum tanto afore coetu
 nec minus in sese generis dextrasque potentes 630
 esse ferunt. tali mentem pars maxima flatu
 erigit et vana gliscunt praecordia lingua:
 saltibus ut mediis tum demum laeta reducit

cerva gregem, tum gestit aper reboatque superbis
 comminus ~ursa~ lupis, cum sese Martia tigris 635
 abstulit aut curvo tacitus leo condidit antro.

At pius ingenti Telamon iam fluctuat ira
 cum fremitu saevisque serens fera iurgia dictis
 insequitur magnoque implorat numina questu.
 idem orans prensatque viros demissaque supplex 640
 haeret ad ora ducis, nil se super Hercule fari,
 sed socio quocumque, gemens; quamquam aspera fama
 iam loca iamque feras per barbara litora gentes,
 non alium contra Alciden, non pectora tanta
 posse dari. rursus instimulat ducitque faventes 645
 magnanimus Calydone satus, potioribus ille
 deteriora fovens semperque inversa tueri
 durus et haud ullis umquam superabilis aequis
 rectorumve memor. ' non Herculis' niquit 'adempti,
 sed tuus in seros haec nostra silentia questus 650
 traxit honor, dum iura dares, dum tempora fandi.
 septimus hic celsis descendit montibus Auster
 iamque ratem Scythicis forsán statuisset in oris.
 nos patriae immemores, maneant ceu nulla revectoros
 gaudia, sed duro saevae sub rege Mycenae, 655
 ad medium cunctamur iter. si finibus ullis
 has tolerare moras et inania tempora possem,
 regna hodie et dulcem sceptris Calydonā tenerem
 laetus opum pacisque meae tutusque manerem
 quis genitor materque locis. quid deside terra 660
 haeremus, vacuos cur lassant aequora visus?
 tu comitem Alciden ad Phasidis amplius arva
 adfore, tu socias ultra tibi rere pharetras?
 non ea fax odiis oblitave numine fesso
 Iuno sui. nova Tartareo fors semine monstra 665
 at<que> iterum Inachiis iam nuntius urget ab Argis.
 non datur haec magni proles Iovis, at tibi Pollux
 stirpe pares Castorque manent, at cetera divum
 progenies nec parva mihi fiducia gentis.
 en egomet quocumque vocas sequar, agmina ferro 670
 plura metam, tibi dicta manus, tibi quicquid in ipso
 sanguine erit iamque hinc operum quae maxima posco.
 scilicet in solis profugi stetit Herculis armis
 nostra salus. nempe ora aeque mortalia cuncti
 ecce gerunt, ibant aequo nempe ordine remi. 675
 ille vel insano iamdudum turbidus aestu
 vel parta iam laude tumens consortia famae
 despicit ac nostris ferri comes abnuit actis.
 vos, quibus et virtus et spes in limine primo,
 tendite, dum rerum patiens calor et rude membris 680
 robur inest; nec enim solis dare funera Colchis
 sit satis et tota pelagus lustrasse iuventa.

spes mihi quae tali potuit longissima casu
 esse fuit: quicumque virum perquirere silvis
 egit amor, loca vociferans non ulla reliqui. 685
 nunc quoque, dum vario nutat sententia motu,
 cernere devexis redeuntem montibus opto.
 sat lacrimis comitique datum, quem sortibus aevi
 crede vel in mediae raptum tibi sanguine pugnae!
 Talibus Oenides urget, simul incita dictis 690
 heroum manus. ante omnes Argoa iubebat
 vincla rapi Calais. furias miratur ovantum
 Aeacides multusque viri cunctantia corda
 fert dolor, an sese comitem tam tristibus actis
 abneget et celsi maerens petat ardua montis. 695
 non tamen et gemitus et inanes desinit iras
 fundere. 'quis terris pro Iuppiter' inquit ' Ahaeis
 iste dies! saevi capient quae gaudia Colchi!
 non hi tum flatus, non ista superbia dictis,
 litore cum patrio iam vela petentibus Austris 700
 cunctus ad Alciden versus favor: ipse iuaret,
 ipse ducis curas meritosque subiret honores.
 iamne animis, iam[ne] gente pares? aequae inclita vulgi
 dextera? nulla fides, nulli super Hercule fletus?
 nunc Porthaonides, nunc dux mihi Thracia proles? 705
 aspera nunc pavidos contra ruit agna leones?
 hanc ego magnanimi spoliolum Didymaonis hastam,
 quae neque iam frondes virides nec proferet umbras,
 ut semel est evulsa iugis ac matre perempta
 fida ministeria et duras obit horrida pugnans, 710
 testor et hoc omni, ductor, tibi numine firmo:
 saepe metu, saepe in tenui discrimine rerum
 Herculeas iam serus opes spretique vocabis
 arma viri nec nos tumida haec tum dicta iuvabunt.'
 Talibus Aeacides socios terroribus urgens 715
 inlacrimat multaque comas deformat harena.
 fata trahunt raptusque virum certamine ductor
 ibat et obtenta mulcebat lumina palla.
 hic vero ingenti repetuntur pectora luctu,
 ut socii sedere locis nullaeque leonis 720
 exuviae tantique vacant vestigia transtri.
 flet pius Aeacides, maerent Poeantia corda,
 ingemit et dulci frater cum Castore Pollux.
 omnis adhuc vocat Alciden fugiente carina,
 omnis Hylan, medio pereunt iam nomina ponto. 725
 Dat procul interea toto pater aequore signum
 Phorcys et immanes intorto murice phocas
 contrahit antra petens. simul et Massylus et una
 Lyctius et Calabris redit armentarius arvis.
 ilicet extremi nox litore Solis Hiberas 730
 condidit alta domos et sidera sustulit axis.

flumina conticuere, iacet cum flatibus aequor.
Amphitryoniades nec quae nova lustra requirat
nec quo temptet iter comitis nec fata parenti
quae referat videt aut socios qua mente revisat.
urit amor solisque negat decedere silvis.
non aliter gemitu quondam lea prolis ademptae
terga dedit: sedet inde viis inclusaque longo
pervigilant castella metu, dolor attrahit orbis
interea et misero manat iuba sordida luctu.

Liber IV

Atque ea non oculis divum pater amplius aequis
sustinuit natiq̄ue pios miseratus amores
Iunonem ardenti trepidam gravis increpat ira:
' ut nōa nunc tacito <se> pectore gaudia tollunt!
haeret inops solisque furit Tirynthius oris,   5
at comite immemores Minyae facilesque relicto
alta tenent. sic Iuno ducem fovet anxia curis
Aesonium, sic arma viro sociosque ministrat.
iam quibus incertam bellis Scythicaeque paventem
gentis opes, quanta trepidam formidine cernam!   10
tum precibus, tum me lacrimis et supplice dextra
attemptare veto. rerum mihi firma potestas.
i, Furias Veneremque move, dabit impia poenas
virgo nec Aetae gemitus patiemur inultos.'
dixit et arcano redolentem nectare rorem,   15
quem penes alta quies liquidique potentia somni,
detulit inque vagi libavit tempora nati.
ille graves oculos et Hylan resonantia semper
ora ferens, ut nulla deum superare potestas,
procumbit. tandem fessis pax reddita silvis   20
fluminaque et vacuis auditae montibus aurae.
ecce puer summa se tollere visus ab unda
frondibus in croceis et iniquae munera nymphae
stansque super carum talis caput edere voces:
' quid, p̄ter, in vanos absumis tempora questus?   25
hoc nemus, hoc fatis mihi iam domus, improba quo me
nymphā rapit saevae monitu Iunonis, in amne.
nunc Iovis accessus et iam mihi limina caeli
conciliat iungitque <toros> et fontis honores.
o dolor, o dulces quas gessimus ante pharetrae!   30
iam socii laetis rapuerunt vincula ventis,
hortator postquam furiis et voce nefanda
impulit Oenides. verum cum gente domoque
ista luet saevaeque aderunt tua numina matri.
surge age et in duris haud umquam defice, caelo   35
mox aderis teque astra ferent: tu semper amoris
sis memor et cari comitis ne abscedat imago.'
talibus orantem dictis visuque fruentem
ille ultro petit et vacuis amplexibus instat
languentisque movet frustra conamina dextrae: 40
corpus hebet somno refugaque eluditur umbra.
tum lacrimis, tum voce sequi, tum rumpere questus,
cum sopor et vano spes maesta resolvitur actu.
fluctus ab undisoni ceu forte crepidine saxi

cum rapit halcyonis miserae fetumque laremque, 45
 it super aegra parens queritur<que> tumentibus undis
 certa sequi quocumque ferant audetque pavetque,
 icta fatiscit aquis donec domus haustaque fluctu est;
 illa dolens vocem dedit et se sustulit alis:
 haud aliter somni maestus labor. exsilit amens 50
 effusisque genas lacrimis rigat. ' **ibmus**' inquit
 ' solus est hos montes desertaque lustra tenebis,
 care puer, nec res ultra mirabere nostras?'
 haec fatus relegitque vias et vallibus exit
 incertus quid Iuno ferat, quas apparet iras. 55
 nec minus et socios cernit procul aequore ferri
 praecipites tacitumque pudet potuisse relinqui.
 Iamque iter ad Teucros atque hospita moenia Troiae
 flexerat Iliaci repetens promissa tyranni,
 cum maesto Latona simul Dianaque vultu 60
 ante Iovem stetit et supplex sic fatur Apollo:
 ' in ~~quam~~ alium Alciden, in quae iam tempora differs
 Caucaseum, rex magne, senem? nullumne malorum
 finem adeo poenaeque dabis? te cuncta precatur
 gens hominum atque ipsi iam te, pater <optime>, montes 65
 fessaque cum silvis orant iuga. sat tibi furtum
 ignis et aetheriae defensa silentia mensae!
 dixit ubi, e scopulis media inter pabula diri
 vulturis ipse etiam gemitu maestaque fatigat
 voce Iovem saevis relevans ambusta pruinis 70
 lumina, congeminant amnes rupesque fragorem
 Caucaseae, stupet ipse dei clamoribus ales.
 tunc etiam super<as> Acheronte auditus ad arces
 Iapetus, gravis orantem procul arcet Erinys
 respiciens celsi legem Iovis. ille dearum 75
 fletibus et magno Phoebi commotus honore
 velocem roseis demittit nubibus Irin.
 ' i, **Frygas** Alcides et Troiae differat arma.
 nunc' ait 'eripiat dirae Titana volucris.'
 diva volat defertque viro celeranda parentis 80
 imperia atque alacrem laetis hortatibus implet.
 Iam Minyae mediis clarae per sidera noctis
 fluctibus intulerant placido cava lintea cursu
 multaque deserto memores super Hercule volvunt.
 Thracius at summa sociis e puppe sacerdos 85
 fata deum et miserae solans incommoda vitae
 securum numeris agit et medicabile carmen.
 quod simul adsumpta pulsum fide, luctus et irae
 et labor et dulces cedunt e pectore nati.
 Interea magni iamiam subeuntibus astris 90
 Oceani genitale caput Titania frenis
 antra sonant, Sol auricomis urgentibus horis
 multifidum iubar et bissenno sidere textam

lorica induitur; ligat hanc qui nubila contra
 balteus undantem variat mortalibus arcum. 95
 inde super terras et eoi cornua montis
 emicuit traxitque diem candentibus undis
 et Minyas viso liquerunt flamina Phoebus.

Proxima Bebrycii panduntur litora regni,
 pingue solum et duris regio non invida tauris. 100
 rex Amycus. regis fati et numine freti
 non muris cinxere domos, non foedera legum
 ulla colunt placidas aut iura tenentia mentes.
 quales Aetnaeis rabidi Cyclopes in antris
 nocte sub hiberna servant freta, sicubi saevis 105
 advectet ratis acta notis tibi pabula dira
 et miseris, Polypheme, dapes, sic undique in omnes
 prospiciunt cursantque vias, qui corpora regi
 capta trahant. ea Neptuno trux ipse parenti
 sacrifici pro rupe iugi media aequora supra 110
 torquet agens. sin forma viris praestantior adsit,
 tum legere arma iubet sumptisque occurrere contra
 caestibus: haec miseri sors est aequissima leti.
 huc ubi devectam Neptunus gurgite puppem
 sensit et extremum nati prospexit in oras 115
 et quondam laetos domini certamine campos,
 ingemit ac tales evolvit pectore questus:
 ' infelix imas quondam mihi rapta sub undas
 nec potius magno Melie tum mixta Tonanti!
 usque adeone meam quacumque ab origine prolem 120
 tristia fata manent? sic te olim pergere sensi,
 Iuppiter, iniustae quando mihi virginis armis
 concidit infelix et nunc chaos implet Orion.
 nec tibi nunc virtus aut det fiducia nostri,
 nate, animos opibusque ultra ne crede paternis. 125
 iamiam aliae vires maioraque sanguine nostro
 vincunt fata Iovis, potior cui cura suorum est.
 atque ideo nec ego hanc tumidis avertere ventis
 temptavi tenuive ratem nec iam mora morti
 hinc erit ulla tuae. reges preme, dure, secundos!' 130
 abstulit inde oculos natumque et tristia linquens
 proelia sanguineo terras pater adluit aestu.

Principio fluvios gentemque et litora ductor
 explorare iubet paulumque egressus Echion 135
 invenit obscura gemitus in valle trahentem
 clam iuvenem et caesi maerentem nomen amici.
 ille virum ut contra venientem umbrataque vidit
 tempora Parrhasio patris de more galero
 paciferaeque manu nequiquam insignia virgae,
 ' tu fuge' ait 'certo quicumque es, perditte, passu 140
 dum datur!' obstipuit visu Nonacria proles
 quid ferat admirans. postquam remeare monentem

ocius et dictis perstantem cernit in isdem,
abripit et sociis quae sint ea promere cogit.
ille manum tendens ' non haec' i' hospiti vobis 145
terra, viri, non hic ullos reverentia ritus
pectora: mors habitat saevaeque hoc litore pugnae.
iam veniet diros Amycus qui tollere caestus
imperet et vasto qui vertice nubila pulset.
talis in advectos Neptuni credita proles 150
aeternum furit atque aequae virtutis egentes
ceu superum segnes ad iniqua altaria tauros
constituit, tandem ut misero lavet arma cerebro.
consultite atque fugae medium ne temnite tempus.
namque isti frustra quisquam concurrere monstro 155
audeat et quaenam talem vidisse voluptas?'
ductor ad haec: 'Bebryxne venis diversaque regi
corda gerens--melior vulgi nam saepe voluntas--
hostis an externis fato delatus ab oris?
et tua cur Amycus caestu nondum obruit ora?' 160
' non nomen i' pædulce mihi ~nomen~que secutus
Otreos unanimi. decus ille et laeta suorum
gloria nec vestros comes aspernandus in actus
Hesionam et Phrygiae peteret cum gaudia nuptae,
hic Amycum contra iussus stetit atque ego palmas 165
implicui. sed prima procul vixdum ora levantis
fulminea frontem dextra disiectaque fudit
lumina. me numquam leto dignatus et armis,
sed lacrimis potius luctuque absumor inertis.
spes tamen, his fando si nuntius extitit oris 170
et Mariandynum patrias penetravit ad urbes,
unde genus fraterque viro--sed et ille quierit
oro nec vanis cladem Lycus augeat armis.'

Haec ubi non ulla iuvenes formidine moti
accipiunt (dulce et dura sic pergere mente), 175
terga sequi properosque iubet coniungere gressus.
litore in extremo spelunca apparuit ingens
arboribus super et dorso contacta minanti,
non quae dona deum, non quae trahat aetheris ignem,
infelix domus et sonitu tremebunda profundi. 180
at varii pro rupe metus: hinc trunca rotatis
bracchia rapta viris strictoque immortua caestu
ossaue taetra situ <et> capitum maestissimus ordo
per piceas, quibus adverso sub vulnere nulla
iam facies nec nomen erat; media ipsius arma 185
sacra metu[que] magnique aris imposta parentis.
hospitis hic primum monitus rediere Dymantis
et pavor et monstri subiit absentis imago
atque oculos cuncti inter se tenuere silentes,
donec sidereo Pollux interritus ore 190
' et tamen hac, quicumque es,' ait 'formidine faxo

iam tua silva ferat, modo sint tibi sanguis et artus!
 omnibus idem animus forti decernere pugna
 exoptantque virum contra<que> occurrere poscunt.
 qualiter ignotis spumantem funditus amnem 195
 <.....>
 pandit iter, mox omne pecus formidine pulsa
 pone subit iamque et mediis procedit ab undis.
 At procul e silvis sese gregibusque ferebat
 saevus in antra gigas, quem nec sua turba tuendo 200
 it taciti secreta metus. mortalia nusquam
 signa manent; instar scopuli, qui montibus altis
 summus abit longeque iugo stat solus ab omni.
 devolat inde furens nec quo via curve profecti
 nec genus ante rogat, sed tali protonat ira: 205
 ' incipite, o iuvenes! etenim fiducia, credo,
 huc tulit auditas et sponte lacessitis oras.
 sin errore viae necdum mens gnara locorum,
 Neptuni domus atque egomet Neptunia proles. 213
 hic mihi lex caestus adversaque tollere contra 209
 bracchia, sic ingens Asiae plaga quique per Arcton
 dexter et in laevum pontus iacet haec mea visit
 hospitia, hoc cuncti remeant certamine reges.
 iam pridem caestus resides et frigida raris 214
 dentibus aret humus. quis mecum foedera iunget?
 prima manu cui dona fero? mox omnibus idem
 ibit honos. fuga sub terras, fuga nulla per auras.
 nec lacrimae--ne ferte preces--superive vocati
 pectora nostra movent: aliis rex Iuppiter oris.
 faxo Bebrycium nequeat transcendere puppis 220
 ulla fretum et ponto volitet Symplegas inani.'
 Talia dicta dabat, cum protinus asper Iason
 et simul Aeacidae simul et Calydonis alumni
 Nelidesque Idasque prior quae maxima surgunt
 nomina, sed nudo steterat iam pectore Pollux. 225
 tum pavor et gelidus defixit Castora sanguis,
 nam nec ad Elei pugnam videt ora parentis
 nec sonat Oebalius caveae favor aut iuga nota
 Taygeti, lavitur patrios ubi victor ad amnes,
 nec pretium sonipes aut sacrae taurus harenae, 230
 praemia sed manes reclusaque ianua leti.
 illum Amycus nec fronte trucem nec mole tremendum,
 vixdum etiam primae spargentem signa iuventae,
 ore ridenti lustrans obit et fremit ausum
 sanguineosque rotat furiis ardentibus orbis. 235
 non aliter iam regna poli, iam capta Typhoeus
 astra ferens Bacchum ante acies primamque deorum
 Pallada et oppositos doluit sibi virginis angues.
 sic adeo insequitur rabidoque ita murmure terret:
 ' quisquis es infelix celeras puer, haud tibi pulchrae 240

manserit hoc ultra frontis decus orave matri
nota ferēs. tunc a sociis electus iniquis?
tunc Amyci moriere manu?' ~~ac~~ plura moratus
ingentes umeros spatiosaque pectoris ossa
protulit horrendosque toris informibus artus. 245
deficiunt visu Minyae, miratur et ipse
Tyndarides. redit Alcidae iam sera cupido
et vacuo maestos lustrarunt lumine montes.
at satus aequoreo fatur tunc talia rege:
'aspice et haec crudis durata volumina tauris 250
nec peto sortis opem, sed quos potes indue caestus.'
Dixit et urgentis post saeva piacula fati
nescius extremum hoc armis innectere palmas
dat famulis, dat et inde Lacon. odia aspera surgunt
ignotis prius atque incensa mente feruntur 255
in medium sanguis Iovis et Neptunia proles.
hinc illinc dubiis intenta silentia votis
et pater orantis caesorum Tartarus umbras
nube cava tandem ad meritae spectacula pugnae
emittit. summi nigrescunt culmina montis. 260
Continuo Bebryx, Maleae velut arce fragosa
turbo rapax, vix ora virum, vix tollere passus
bracchia torrenti praeceps agit undique nimbo
cursibus involvens totaque immanis harena
insequitur. vigil ille metu cum pectore et armis 265
huc alternus et huc, semper cervice reducta
semper et in digitis et summi pulvere campi,
proiectusque redit. spumanti qualis in alto
Pliade capta ratis, trepidi quam sola magistri
cura tenet, rapidum ventis certantibus aequor 270
intemerata secat, Pollux sic providus ictus
servat et Oebalia dubium caput eripit arte.
ut deinde urgentes effudit nubibus iras
ardoremque viri, paulatim insurgere fesso
integer et summos ~manibus~ deducere caestus. 275
ille dies aegros Amyci sudoribus artus
primus et arenti cunctantem vidit hiatu
nec sua defessum noscunt loca nec sua regem
agmina. respirant ambo paulumque reponunt
bracchia, ceu Lapithas aut Paeonas aequore in ipso 280
cum refovet fixaque silet Gradivus in hasta.
vix steterant et iam ecce ruunt inflictaque late
terga sonant. nova vis iterum, nova corpora surgunt.
hunc pudor, hunc noto iam spes audentior hoste
instimulat. fumant crebro praecordia pulsu, 285
avia responsant gemitu iuga. pervigil ut cum
artificum notat Aet<na> manus et fulmina Cyclops
prosubigit, pulsus strepitant incudibus urbes.
emicat hic dextramque parat dextramque minatur

Tyndarides, rediv huc oculis et pondere Bebryx 290
 sic ratus, ille autem celeri rapit ora sinistra:
 conclamant socii et subitas dant gaudia voces.
 illum insperata turbatum fraude furentemque
 Oebalides prima refugit dum detonet ira,
 territus ipse etiam atque ingentis conscius ausi. 295
 saevit inops Amycus nullo discrimine sese
 praecipitans avidusque viri (respectat ovantes
 quippe procul Minyas), tunc caestu elatus utroque
 inruit. hos inter Pollux subit et trucis ultro 300
 advolat ora viri nec spes effecta, sed ambae
 in pectus cecidere manus. hoc saevior ille
 ecce iterum vacuas agit inconsulta per auras
 brachia. sentit ubi Pollux rationis egentem,
 dat genibus iunctis latus effusumque secutus
 haud revocare gradum patitur turbatque premitque 305
 ancipitem crebros et liber congerit ictus
 desuper averso. sonat omni vulnere vertex
 inclinis ceditque malis. iam tempora manant
 sanguineaeque latent aures, vitalia donec
 vincula, qua primo cervix committitur artu, 310
 solvit dextra gravis. labentem propulit heros
 ac super insistens 'Pollux ego missus Amyclis
 et Iove natus.' *ia* nome mirantibus umbris
 hoc referes. sic et memori noscere sepulchro.'
 Bebrycas extemplo spargit fuga, nullus adempti 315
 regis amor: montem celeres silvamque capessunt.
 haec sors, haec Amycum tandem manus arcuit ausis
 effera servantem Ponti loca vimque iuventae
 continuam et magni sperantem tempora patris.
 tenditur ille ingens hominum pavor arvaque late 320
 occupat, annosi veluti si decidat olim
 pars Erycis vel totus Athos. qua mole iacentis
 ipse etiam expleri victor nequit oraque longo
 comminus obtutu mirans tenet. at manus omnis
 heroum densis certatim amplexibus urgent 325
 armaque ferre iuvat fessasque attollere palmas.
 'salve, vera Iovis, vera o Iovis' undique *poles*
 ingeminant 'o magnanimis memoranda palaestris
 Taygeta et primi felix labor ille magistri!'
 dumque ea dicta ferunt, tenues tamen ire cruores 330
 siderea de fronte vident nec sanguine Pollux
 territus averso siccabat vulnera caestu.
 illius excelsum ramis caput armaque Castor
 implicat et viridi conectit tempora lauro
 respiciensque ratem 'patriis' *ia* *hs* precor oris, 335
 diva, refer frondes cumque hac freta curre corona.'
 dixerat. hinc valida caedunt armenta bipenni
 perfusique sacro placati gurgitis amne

graminea sternuntur humo, tunc liba dapesque
 frondibus accumulunt; exsortia terga Laconi 340
 praecipiant pecudum. toto mox tempore mensae
 laetus ovat nunc laude virum, nunc vatis honoro
 carmine, victori geminans cratera parenti.
 Iamque dies auraeque vocant rursusque capessunt
 aequora, qua rigidos eructat Bosporos amnes. 345
 illos, Nile, tuis nondum dea gentibus Io
 transierat fluctus, unde haec data nomina ponto.
 tum pius Oeagri claro de sanguine vates
 admonita genetrice refert casusque locorum
 Inachidosque vias pelagusque emensa iuvencae 350
 exilia intentisque canit. ' idere priores
 saepe Iovem <in> terras Argivaque regna Pelasgum
 virginis Iasiae blandos descendere ad ignes.
 sentit Iuno dolos curaque accensa iugali
 aethere desiluit (dominam Lyrceia tellus 355
 antraque deprensae tremuerunt conscia culpae),
 cum trepida Inachiae paelex subit ora iuvencae
 sponte dei; plausu fovet hanc et pectora mulcet
 Iuno renidenti cohibens suspiria vultu.
 mox ita adorta Iovem: "da quam modo ditibus Argis 360
 campus alit primae referentem cornua Phoebes
 indomitamque bovem, da carae munera nuptae.
 ipsa ego dilectae pecudi iam pascua digna
 praecipuosque legam fontes." qua fraude negaret
 aut quos inventos tenuisset Iuppiter astus? 365
 muneris illa potens custodem protinus Argum
 adiungit. custos Argus placet, inscia somni
 lumina non aliter toto cui vertice quam si
 Lyda nurus sparso telas maculaverit ostro.
 Argus et in scopulos et monstris horrida lustra 370
 ignotas iubet ire vias heu multa morantem
 conantemque preces inclusaque pectore verba.
 ultima tum patriae cedens dedit oscula ripae;
 flevit Amymone, flerunt Messeides undae,
 flevit et effusis revocans Hyperia lacertis. 375
 illa, ubi vel fessi tremerent erroribus artus
 vel rueret summo iam frigidus aethere vesper,
 heu quotiens saxo posuit latus aut, ubi longa
 aegra siti, quos ore lacus, quae pabula carpsit,
 verbere candentes quotiens exhorruit armos! 380
 quin et ab excelso meditantem vertice saltus
 audentemque mori valles citus egit in imas
 Argus et arbitrio durus servavit erili,
 cum subito Arcadio sonuit cava fistula ritu
 imperiumque patris celerans Cyllenius ales 385
 advenit et leni modulatur carmen avena
 "quo" que ait "hinc diversus abis? heus respice cantus!"

haud procul insectans Argum languentia <cantu>
 lumina cuncta notat dulcesque sequentia somnos
 et celerem mediis in cantibus exigit harpen. 390
 iamque refecta Iovi paulatim in imagine prisca
 ibat agris Io victrix Iunonis et ecce
 cum facibus spirisque et Tartareo ululatu
 Tisiphonen videt: ac primo vestigia visu
 figit et in miserae rursus bovis ora recurrit. 395
 nec qua valle memor <nec> quo se vertice sistat
 Inachias errore etiam defertur ad undas,
 qualis et a prima quantum mutata iuvenca!
 nec pater aut trepidae temptant accedere nymphae.
 ergo iterum silvas, iterum petit invia retro 400
 ceu Styga dilectum fugiens caput. inde per urbes
 raptatur Graias atque ardua flumina ripis,
 oblato donec paulum cunctata profundo
 incidit. absistunt fluctus et gnara futuri
 dant pavida alta viam, celsis procul ipsa refulget 405
 cornibus ac summa palearia sustinet unda.
 ast Erebi virgo ditem volat aethere Memphin
 praecipere et Pharia venientem pellere terra.
 contra Nilus adest et toto gurgite torrens
 Tisiphonen agit atque imis inlidit harenis 410
 Ditis opem ac saevi clamantem numina regni.
 apparent sparsaeque faces disiectaque longe
 verbera et abruptis excussi crinibus hydri.
 nec Iovis interea cessat manus: intonat alto
 insurgens caelo genitor curamque fatetur 415
 atque ipsa imperium Iuno pavet. haec procul Io
 spect[ab]at ab arce <Phari>, iam divis addita iamque
 aspide cincta comas et ovanti persona sistro.
 Bosporon hinc veteres errantis nomine divae
 vulgavere. iuвет nostros nunc ipsa labores 420
 immissisque ratem sua per freta provehat Euris.'
 Dixerat et placidi tendebant carbasa venti.
 postera non cassae Minyis Aurora retextit
 noctis iter: nova cuncta vident Thyneaque iuxta
 litora fatidici poenis horrentia Phinei, 425
 dira deum summo quem vis urgebat in aevo.
 quippe neque extorrem tantum nec lucis egentem
 insuper Harpyiae Typhonides, ira Tonantis,
 depopulant ipsoque dapes praedantur ab ore.
 talia prodigia et tales pro crimine poenas 430
 perpetitur. spes una seni, quod pellere saevam
 quondam fata luem dederant Aquilone creatis.
 ergo ubi iam Minyas certamque accedere Phineus
 sentit opem, primas baculo defertur ad undas
 vestigatque ratem atque oculos attollit inanes. 435
 tunc tenuem spirans animam ' ~~se~~ o mihi longum

exspectata manus nostrisque' **in** 'agnita votis.
 novimus et divis geniti quibus et via iussos
 quae ferat ac vestri rebar sic tempora cursus
 proxima quaeque legens, quantum Vulcania Lemnos 440
 traxerit, infelix tulerit quae Cyzicus arma.
 sensi et Bebrycio supremam in litore pugnam
 iam propior iamque hoc animam solamine mulcens.
 non ego nunc magno quod cretus Agenore Phineus
 aut memorem mea quod vates insedit Apollo 445
 pectora: praesentis potius miserescite fati!
 nec mihi diversis erratum casibus orbem
 amissas aut flere domos aut dulcia tempus
 lumina; consuetis serum est ex ordine fatis
 ingemere. Harpyiae semper mea pabula servant, 450
 fallere quas nusquam misero locus: ilicet omnes
 deveniunt niger intorto ceu turbine nimbus
 iamque alis procul et sonitu mihi nota Celaeno.
 diripiunt verruntque dapes foedataque turbant
 pocula, saevit odor surgitque miserrima pugna 455
 parque mihi monstisque fames. sprevere quod omnes
 pollueruntque manu quodque unguibus excidit atris
 has mihi fert in luce moras. nec rumpere fata
 morte licet, trahitur victu crudelis egestas.
 sed vos o servate precor, praedicta deorum 460
 si non falsa mihi, vos finem imponite poenis.
 nempe adsunt qui monstra fugent, Aquilonia proles
 non externa mihi: nam rex ego divitis Hebri
 iunctaque vestra meo quondam Cleopatra cubili.'
 Nomen ad Actaeae Calais Zetesque sororis 465
 prosiliunt Zetesque prior ' **quae** cernimus?' inquit
 ' **tua** ille Odrysiae Phineus rex inclitus orae?
 tu Phoebi comes et nostro dilecte parenti?
 o ubi nunc regni generisque ubi gloria? quam te
 exedit labor et miseris festina senectus! 470
 quin age mitte preces: namque est tibi nostra voluntas,
 si non ira deum--vel si placabilis--urget.'
 sustulit hic geminas Phineus ad sidera palmas
 ' **et** **quae** ait ' **if**esti, quae nunc premis, ira Tonantis,
 ante precor, nostrae tandem iam parce senectae, 475
 sit modus. et fore credo equidem, nam vestra voluntas
 quid, iuvenes, sine pace deum? nec credite culpam
 saevitiae scelerumve mihi nunc crimina pendi:
 fata loquax mentemque Iovis quaeque abdita solus
 consilia et terris subito ventura parabat 480
 prodideram miserans hominum genus. hinc mihi tanta
 pestis et offusae media inter dicta tenebrae.
 iam tandem cessere irae nec casus ab alto,
 ipse volens nostris sed vos deus adpulit oris.'
 sic ait et fatis ita iam cedentibus omnes 485

impulit et durae commovit imagine poenae.
 instituere toros mediisque tapetibus ipsum
 accipiunt circumque iacent; simul aequora servant,
 astra simul, vescique iubent ac mittere curas,
 cum subitus misero tremor et pallentia primae 490
 ora senis fugere manus. nec prodita pestis
 ante, sed in mediis dapibus videre volucres.
 fragrat acerbus odor patriique exspirat Averno
 halitus, unum omnes incessere planctibus, unum
 infestare manus. inhiat Cocytia nubes 495
 luxurians ipsoque ferens fastidia visu.
 tum sola conluvie atque inluisis stramina mensis
 foeda rigant, stridunt alae praedaque retenta
 saevit utrimque fames. nec solum horrenda Celaeno
 Phinea, sed miseram etiam prohibere sorores. 500
 emicat hic subito seseque Aquilonia proles
 cum clamore levat, genitor simul impulit alas.
 hoste novo turbata lues lapsaeque rapinae
 faucibus et primum pavidae Phineia tecta
 pervolitant, mox alta petunt. stant litore fixi 505
 Haemonidae atque oculis palantia monstra sequuntur.
 sicut, prorupti tonuit cum forte Vesevi
 Hesperiae letalis apex, vixdum ignea montem
 torsit hiems, iamque eoas cinis induit urbes:
 turbine sic rapido populos atque aequora longe 510
 transabeunt nullaque datur considerare terra.
 iamque et ad Ionii metas atque intima tendunt
 saxa, vocat magni Strophadas nunc incola ponti.
 hic fessae leti<que> metu propioris anhelae
 dum trepidant humilique graves timidoque volatu 515
 implorant clamore patrem Typhona nefando,
 extulit adsurgens noctem pater imaque summis
 miscuit et mediis vox exaudita tenebris:
 'aim satis huc pepulisse deas. cur tenditis ultra
 in famulas saevire Iovis, quas fulmina quamquam 520
 aegidaeque ille gerens magnas sibi legit in iras?
 nunc quoque Agenoreis idem decedere tectis
 imperat: agnoscunt monitus iussaeque recedunt.
 mox tamen et vobis similis fuga, cum premet arcus
 letifer. Harpyiae numquam nova pabula quaerent 525
 donec erunt divum meritae mortalibus irae.'
 haesit uterque polo dubiisque elanguit alis,
 mox abit et sociae victor petit agmina puppis.
 Interea Minyae pulsa lue prima Tonanti
 sacra novant, tum vina toris epulasque reponunt. 530
 ipse inter medios ceu dulcis imagine somni
 laetus ad oblitae Cereris suspirat honores;
 agnoscit Bacchi latices, agnoscit et undam
 et nova non pavidae miratur gaudia mensae.

hunc ubi reclinem stratis et pace fruentem 535
 aspicit ac longae ducentem oblivia poenae
 talibus appellat supplexque ita fatur Iason:
 ' vā, senex, perfecta tibi. nunc me quoque curis
 eripe et ad nostros animum converte labores.
 omnis adhuc sors laeta quidem nec numine vano, 540
 siqua fides curae superum, tantum aequor adorti
 tendimus: ipsa mihi puppem Iovis optima proles
 instituit, dedit et socios Saturnia reges.
 fidere mens sed nostra nequit quantumque propinquat
 Phasis et ille operum summus labor, hoc magis angunt 545
 proxima nec vates sat iam mihi Mopsus et Idmon.'
 ille ducem nec ferre preces nec dicere passus
 amplius hic demum vittas laurumque capessit
 numina nota ciens. stupet Aesonis inclita proles
 Phinea ceu numquam poenis nullaque gravatum 550
 peste Iovis: tam largus honos, tam mira senectae
 maiestas infusa; vigor novus auxerat artus.
 tum canit: ' oērras fama venture per omnes,
 quem sociis ducibusque deis atque arte benigna
 Pallados ipse ultro Pelias ad sidera tollit, 555
 demens, dum profugi non sperat vellera Phrixi,
 fata locosque tibi, possum quas reddere grates,
 expediam rerumque vias finemque docebo.
 ipse etiam, qui me prohibet sua pandere terris
 saecula, te propter fandi mihi Iuppiter auctor. 560
 hinc iter ad Ponti caput errantesque per altum
 Cyaneas. furor his medio concurrere ponto;
 necdum ullas videre rates: sua comminus actae
 saxa premunt cautesque suas. ceu vincula mundi
 ima labant, tremere ecce solum, tremere ipsa repente 565
 tecta vides: illae redeunt, illae aequore certant.
 di tibi progresso propius, di forsitan ipsi
 auxilium mentemque dabunt. ast ipse iuvare
 ausa quibus monitis possim tua? quippe per altum
 tenditis unde procul venti, procul unde volucres, 570
 et pater ipse maris pavidas detorquet habenas.
 siqua brevis scopulis fieret mora, si semel orsis
 ulla quies, fuga tunc medio speranda recursu:
 vix repetunt primae celeres confinia terrae
 iamque alio clamore ruunt omnisque tenetur 575
 pontus et infestis anceps cum montibus errat.
 verum animo redit illa meo sors cognita divum
 (fabor enim nec spe dubios solabor inani):
 cum mihi Tartareas saevo clangore volucres
 protulit ira Iovis, vox haec simul excidit auris: 580
 "ne vanas impende preces finemque malorum
 expete, Agenoride! Pontum penetraverit ulla
 cum ratis et rabidi steterint in gurgite montes,

tum sperare modum poenae veniamque licebit." 585
 sic deus. aut vobis ergo fera [per] saxa patescunt
 aut mea iam saevae redeunt ad pabula Dirae.
 verum inter medias dabitur si currere cautes
 (certe digna manus) vacuumque exhibis in aequor,
 proxima regna Lyci, remeat qui victor ab oris
 Bebryciis. toto non ullus litore Ponti 590
 mitior. hic lecto comitum de robore siquem
 perculerit vicina lues, ne defice casus
 praedicti memor atque animos accinge futuris.
 illic pestiferas subter iuga concava torquet
 alter aquas Acheron vastoque exundat hiatu 595
 fumeus et saeva sequitur caligine campos.
 linque gravem fluvium et miseris sua fata colonis:
 sic quoque non uno dabitur transcurrere luctu.
 quid tibi nubifera surgentem rupe Carambin,
 quid memorem quas Iris aquas aut torqueat Ancon? 600
 proxima Thermodon hinc iam secat arva--memento--
 inclita Amazonidum magnoque exorta Gradivo
 gens ibi: femineas nec tu nunc crede catervas,
 sed qualis, sed quanta viris insultat Enyo
 divaque Gorgonei gestatrix innuba monstri. 605
 ne tibi tunc horrenda rapax ad litora puppem
 ventus agat, ludo volitans cum turma superbo
 pulvereis exsultat equis ululataque tellus
 intremit et pugnas mota pater incitet hasta.
 non ita sit metuenda tibi saevissima quamquam 610
 gens Chalybum, duris patiens cui cultus in arvis
 et tonat adflicta semper domus ignea massa.
 inde omnem innumeri reges per litoris oram,
 hospitii quis nulla fides, sed limite recto
 puppis et aequali transcurrat carbasus aura: 615
 sic demum rapidi venies ad Phasidis amnem.
 castra ibi iam Scythiae fraternaque surgit Erinys.
 ipse truces illic Colchos hostemque iuvabis
 auxiliis. nec plura equidem discrimina cerno.
 fors etiam optatam dabitur contingere pellem. 620
 sed te non animis nec solis viribus aequum
 credere: saepe acri potior prudentia dextra.
 quam tulerit deus, arripe opem. iamque ultima nobis
 promere fata nefas. sileo prior.' atque ita facto
 fine dedit tacitis iterum responsa tenebris. 625
 Tum subita resides socios formidine Iason
 praecipitat rumpitque moras tempusque timendi.
 ipse viros gradiens ad primi litoris undam
 prosequitur Phineus. ' quamnam tibi praemia,' dixi
 ' quas, decus o Boreae, possim persolvere grates? 630
 me Pangaea super rursus iuga meque paterna
 stare Tyro dulcesque iterum mihi surgere soles

nunc reor. exactae (verumne?) abiere volucres
nec metuam tutaeque dapes? date tangere vultus,
dem sinite amplexus propiusque accedite dextrae.' 635
dixerat. abscedunt terris et litora condunt.

Omnibus extemplo saeva sub imagine rupes
Cyanaeae propior<que> labor. quando adfore quaque
parte putent? stant ora metu nec fessa recedunt
lumina diversas circum servantibus undas, 640

cum procul auditi sonitus insanae saxa,
saxa neque illa viris, sed praecipitata profundo
siderei pars visa poli. dumque ocius instant,
ferre fugam maria ante ratem, maria ipsa repente
deficere adversosque vident discedere montes, 645

omnibus et gelida rapti formidine remi.
ipse per arma volans et per iuga summa carinae
hortatur supplexque manus intendit Iason
nomine quemque premens: ' ubi nunc promissa superba
ingentesque minae, mecum quibus ista secuti? 650

idem Amyci certe visus timor omnibus antro
perculerat; stetimus tamen et deus adfuit ausis.
quin iterum idem aderit, credo, deus.' ~~h~~ec ubi fatus
corripit abiecti remumque locumque Phaleri
et trahit, insequitur flammata pudore iuventus. 655

unda laborantes praeceps rotat ac fuga ponti
obvia. miscentur rupes iamque aequore toto
Cyanaeae iuga praecipites inlisa remittunt.
bis fragor infestas cautes adversaque saxis
saxa dedit, flamma expresso bis fulsit in imbri. 660

sicut multifidus ruptis e nubibus horror
effugit et tenebras nimbosque intermicat ignis
terrificique ruunt tonitrus elisaque noctem
lux dirimit (pavor ora virum, pavor occupat aures),
haud secus implevit pontum fragor; effluit imber 665
spumeus et magno puppem procul aequore vestit.

Advertere dei defixaque numina ponto,
quid scopulis praeclusa ratis, quid dura iuventus
expediat. pendet magnis favor ortus ab ausis.
prima coruscanti signum dedit aegide virgo 670
fulmineam iaculata facem. vixdum ardua cautes

cesserat, illa volans tenui per concita saxa
luce fugit. rediere viris animique manusque
ut videre viam. ' ~~o~~ quor, o quicumque deorum,'
Aesonides ' ~~o~~ fallis' ait praecepsque fragores 675
per medios ruit et fumo se condidit atro.

coeperat hinc cedens abductis montibus unda
ferre ratem pelagoque dies occurrere aperto.
sed neque permissis iam fundere rector habenis
vela neque eniti remis pote, cum super adsunt 680
Cyanaeae. premit umbra ratem scopulique feruntur

cominus. hic <Iuno> praecepsque ex aethere Pallas
 insiliunt pariter scopulos: hunc nata coercet,
 hunc coniunx Iovis, ut valido qui robore tauros
 sub iuga et invito detorquet in ilia cornu. 685
 inde, velut mixtis Vulcanius ardor harenis
 verset aquas, sic ima fremunt fluctuque coacto
 angitur et clausum scopulos super effluit aequor.
 contra omnes validis tenui discrimine remis
 pergere iter mediosque ratem transferre per ictus. 690
 saxa sed extremis tamen increpuere corymbis
 parsque (nefas) deprensa iugis, nam cetera caelo
 debita. conclamant Minyae, latera utraque quippe
 dissiluisse putant. fugit ipse novissimus ictus
 Tiphys et <e> mediis sequitur freta rapta ruinis 695
 nec prius obsessum scopulis respexit ad aequor
 aut sociis temptata quies, nigrantia quam iam
 litora longiniquae exirent flumina Rhebae.
 tunc fessas posuere manus, tunc arida anhelii
 pectora, discussa quales formidine Averni 700
 Alcides Theseusque comes pallentia iungunt
 oscula vix primis amplexi luminis oris.
 nec vero ipse metus curasque resolvere ductor,
 sed maria aspectans ' heu quidatus iste deorum
 sorte labor nobis! serum ut veniamus ad amnem 705
 Phasidis et mites' inquit ' ntevellera Colchi,
 unde per hos iterum montes fuga?' alia fundit
 imperio fixos Iovis aeternumque revinctos
 nescius. id fati certa nam lege manebat,
 siqua per hos undis umquam ratis isset apertis. 710
 Tum freta, quae longis fuerant impervia saeculis,
 ad subitam stupuerat ratem Pontique iacentis
 omne solum regesque patent gentesque repostae.
 non alibi effusis cesserunt longius undis
 litora, non, tantas quamvis Tyrrhenus et Aegon 715
 volvat aquas, geminis tot desint Syrtibus undae.
 nam super huc vastos tellus quoque congerit amnes;
 non septemgemini memorem quas exitus Histri,
 quas Tanais flavusque Tyres Hypanisque Novasque
 addat opes quantosque sinus Maeotia laxent 720
 aequora. flumineo sic agmine fregit amari
 vim salis hinc Boreae cedens glaciantibus auris
 Pontus et exorta facilis concreescere bruma.
 utque vel immotos Ursae rigor invehit amnes
 vel freta versa vadis, hiemem sic unda per omnem 725
 aut campo iacet aut tumido riget ardua fluctu,
 atque hac Europam curvis anfractibus urget,
 hac Asiam, Scythicum specie sinuatus in arcum.
 illic umbrosae semper stant aequore nubes
 et non certa dies, primo nec sole profundum 730

solvitur aut vernis cum lux aequata tenebris,
sed redit extremo tandem in sua litora Tauro.

Iam Mariandynis advertit puppis harenis
atque celer terras regemque exquirat Echion
dicta ferens lectos (fama est si nominis umquam) 735

Haemoniae subiisse viros, det litora fessis.
adproperat Lycus auditis laetatus Achivis
ac simul Aesoniden omnemque in regia turbam
tecta trahit modo Bebryciis praefixa tropaeis,
mitis et in mediis effatur talia Grais: 740

' ~~aud~~ temere est, fato divum reor ad mea vectos
litora vos, odium quibus atque eadem ira furentis
Bebryciae saevaue pares de gente triumphis:
certa fides animis, idem quibus incidit hostis.
nos quoque, nos Amycum tanto procul orbe remoti 745
sensimus et saevis frater mihi fusus harenis.

ultor ego atque illuc cunctis accensus in armis
tunc aderam, cum vos mediis contenta ferebant
vela fretis. illum in sanie taboque recenti
vidimus aequoreo similem per litora monstro. 750

nec vero praerepta mihi suprema tyranni
fata queror bello magis laetarer et armis
procubuisse meis, quam lege quod occidit ultus
ipse sua meritoque madent quod sanguine caestus.'
excipit Aesonides: ' tuus ego in montibus ignis 755
ille? tuas acies medio de gurgite vidi?'

fatur et ostentans prolem Iovis ' ~~hi~~ tibi Pollux
en,' ait 'inviso solvit cui pectore poenas.'
ille virum circa mirantia lumina volvit.
festa dehinc mediis ineunt convivia tectis 760
communesque vocant superos, quorum eruta nutu
Bebrycia, et votis pariter praeda<que> fruuntur.

Liber V

Altera lux haud laeta viris emersit Olympo:
Argolicus morbis fatisque rapacibus Idmon
labitur extremi sibi tum non inscius aevi.
at memor Aesonides nimium iam vera locuti
Phineos hinc alios raptō pavet Idmone luctus. 5
tum comiti pia iusta tulit caelataque multa
arte Dolionii donat velamina regis,
hospes humum sedemque Lycus. flens arma revellit
Idmonis e celsa Mopsus rate. robora caedunt
pars silvis portantque arae, pars auguris alba 10
fronde <caput> vittisque ligant positumque feretro
congemuere; dies simul et suus admonet omnes.

Ecce inter lacrimas interque extrema virorum
munera, quem cursus penes imperiumque carinae,
Tiphyn agit violenta lues cunctique pavore 15
attoniti fundunt maestas ad sidera voces:
'arquipotens adverte, precor, nunc denique Apollo!
hoc, pater, hoc nobis refove caput, ulla laboris
si nostri te cura movet, qui cardine summo
vertitur atque omnis manibus nunc pendet ab unis!' 20
dicta dabant ventis nec debita fata movebant.
qualem praecipiti gravidum iam sorte parentem
natorum flet parva manus trepidique precantur
duret ut invalidis et adhuc genitoris egenis,
haud aliter socii supremo in tempore Tiphyn 25
ante alios superesse volunt. mors frigida contra
urget et ille recens oculis intervolat Idmon.
exanimum frustra Minyae clamore morantur
avellique negant: vix membra rigentia tandem
imposuere rogo lacrimasque et munera flammis 30
vana ferunt, crescit donis feralis acervus.
ut vero amplexus fessi rupere supremos
et rapidae sonuere faces, tunc ipsa cremari
visa ratis medioque viros deponere ponto.
non tulit Aesonius geminis flagrantia cernens 35
corpora cara rogis, sed pectore ductor ab imo
taliam voce gemit: 'quid tantum infensa repente
numina? quas nostri poenas meruere labores?
bina (nefas) toto pariter mihi funera surgunt
litore. magna adeo comitum numerosaque pubes? 40
aut socios rapit atra dies aut ipse relinquo
sontibus impulsus Furiis. ubi Tiphys? ubi Idmon
fata canens? ubi monstri feræ par ille novercae?
te sine, Thespiade, nos ulla movebimus ultra

aequora? nec summa speculantem puppe videbo 45
 Pleiadumque globos et agentes noctibus Arctos?
 cui Minyas caramque ratem, cui sidera tradis?
 carpere securas quis iam iubet Aesona noctes?
 hoc labor, hoc dulci totiens fraudata sopore
 lumina et admotis nimium mens anxia Colchis 50
 profuit? heu quantum Phasis, quantum Aea recessit!
 nunc quoque, si tenui superant in imagine curae,
 adsis umbra, precor, venturi praescia caeli
 rectoremque tuae moneas ratis.' haec ubi fatus,
 sola virum flammis vidit labentibus ossa. 55
 ' quodamen externis unum solamen in oris
 restat,' ait 'caras humus haec non dividat umbras
 ossaque nec tumulo nec separe contegat urna,
 sed simul, ut iunctis venistis in aequora fatis.'
 haud mora, reliquias socii defletaque miscent 60
 nomina. tum vivo frondens e caespite tellus
 aggeritur cinerem Lyco commendat Iason.
 Maesti omnes dubiique, ratem fidissima cuius
 dextra regat. simul Ancaeus sollersque petebat
 Nauplius. Erginum fato vocat ipsa monenti 65
 quercus et ad tonsas victi rediere magistri.
 ac velut i<lle>, gregis cessit cui regia, taurus
 fertur ovans, hunc omnis honos, hunc omnis in unum
 transit amor. primo laetus sic tempore rector
 ingreditur cursus. etenim dat candida certam 70
 nox Helicen. iam prora fretum commoverat et iam
 puppe sedes < . . > dimiserat ancora terras.
 Inde premente noto tristes Acherusidos oras
 praeterit et festa vulgatum nocte Lyaei
 Callichoron. nec vana fides: his Bacchus in undis 75
 abluit eoo rorantes sanguine thyrsos.
 illum post acies rubrique novissima claustra
 aequoris hic resides thiasos, hic aera moventem
 udaqque pampinea nectentem cornua vitta
 nunc etiam meministis, aquae, Boeotia qualem 80
 Thyias et infelix cuperet vidisse Cithaeron.
 Fama per extremos quin iam volat improba manes
 interea et magnis natorum laudibus implet,
 addita <ia>mque fretis repetens freta iamque patentem
 Cyaneas. ardent avidos attollere vultus 85
 quos pietas vel tangit adhuc quos aemula virtus.
 fata immota manent; unum, qui litore in illo
 conditus, ad carae mittunt spectacula turbae.
 it Sthenelus. qualem Mavortia vidit Amazon
 cumque suis comitem Alcides ut condidit armis, 90
 talis ab aequorei consurgens aggere busti
 emicuit. fulsere undae, sol magnus ut orbem
 tolleret aut nubem quater<et> polus. atque ea vixdum

visa viris atra nox protinus abstulit umbra.
 ille dolens altum repetit chaos. omina Mopsus 95
 dum stupet, in prima tumulum procul aspicit acta
 obnubensque caput cineri dat vina vocato.
 carmina quin etiam visos placantia manes
 Odrysius dux rite movet mixtoque sonantem
 percutit ore lyram nomenque relinquit harenis.100
 Altius hinc ventos recipit ratis ac fugit omne
 Crobiali latus et fatis tibi, Tiphy, negatum
 Parthenium, ante alios Triviae qui creditur amnis
 fidus et Inopi materna gratior unda.
 mox etiam Cromnae iuga pallentem<que> Cytoron 105
 te cita penitus conduunt, Erythia, carina.
 iamque reducebat noctem polus: alta Carambis
 raditur et magnae pelago tremit umbra Sinopes.
 Assyrios complexa sinus stat opima Sinope, 110
 nympa prius blandosque Iovis quae luserat ignes
 caelicolis immota procis: deceptus amatae
 fraude deae nec solus Halys nec solus Apollo.
 Addidit hic casu comites fortuna benigno
 Autolycum Phlogiumque et Deileonta, secutos
 Herculis arma viros. vagus hos ibi fixerat error. 115
 ut Graiam videre manum puppemque Pelasgam
 prima ruunt celeres ad litora seque precantur
 accipiant socios. nova dux accedere gaudet
 nomina desertos et iam sibi currere remos.
 transit Halys longisque fluens anfractibus Iris 120
 saevaque Thermodon medio sale murmura volvens,
 Gradivo sacer et spoliis ditissimus amnis,
 donat equos, donat votas cui virgo secures
 cum redit ingenti per Caspia claustra triumpho
 Massageten Medumque trahens. est vera propago 125
 sanguinis, est ollis genitor deus. hinc magis alta
 Haemonidae petere et monitus non temnere Phinei.
 ipse autem comitum conversus ad ora novorum
 ' vos mihi nunc pugnas' in 'et victricia' datur
 ' Herculis arma mei vestrasque in litore Martis 130
 interea memorate manus.' sic fatus et aegro
 corde silens audit currus bellique labores
 virginei, exciderit frenis quae prima remissis,
 semianimem patrius quam sanguine vexerit amnis, 135
 quae pelta latus atque umeros nudata pharetris
 fugerit, Herculeae mox vulnere prensa sagittae,
 utque securigeras stimulaverit Ira catervas
 fleturusque pater, quantus duce terror in ipsa,
 qui furor in signis, quo balteus arserit auro.
 Nocte sub extrema clausis telluris ab antris 140
 pervigil auditur Chalybum labor: arma fatigant
 ruricolae, Gradive, tui; sonat illa creatrix

prima manus belli, terras crudelis in omnes.
nam prius ignoti quam dura cubilia ferri
eruerent ensesque darent, Odi aegra sine armis 145
errabant Iraeque inopes et segnis Erinys.
inde Genetaei rupem Iovis, hinc Tibarenum
dant virides post terga lacus, ubi deside mitra
feta ligat partuque virum fovet ipsa soluto.
vos quoque non notae mirati vela carinae, 150
Mossynoeci, et vos stabulis, Macrones, ab altis
Byzeresque vagi Philyraeque a nomine dicta
litora, quae cornu pepulit Saturnus equino.

Ultimus inde sinus saevumque cubile Promethei
cernitur, in gelidas consurgens Caucasus Arctos. 155
ille etiam Alciden Titania fata morantem
attulerat tum forte dies iamque aspera nisu
undique convellens veteris cum strage pruinae
vincula presa manu saxis abduxerat imis
arduus et laevo gravior pede. consonat ingens 160
Caucasus et summo pariter cum monte secutae
incubuere trabes abductaque flumina ponto.
fit fragor, aetherias ceu Iuppiter arduus arces
impulerit imas manus aut Neptunia terras.
horruit immensum Ponti latus, horruit omnis 165
Armeniae praetentus Hiber penitusque recusso
aequore Cyaneas Minyae timuere relictas.
tum gemitu propiore chalybs densusque revulsis
rupibus audiri montis labor et grave Titan
vociferans, fixos scopulis dum vellitur artus. 170
contra autem ignari (quis enim nunc credat in illis
montibus Alciden dimissave vota retemptet?)
pergere iter socii. tantum mirantur ab alto
litora discussa sterni nive ruptaque saxa
et simul ingentem moribundae desuper umbram 175
alitis atque atris rorantes imbribus auras.

Sol propius flammabat aquas extremaque fessis
coeperat optatos iam lux ostendere Colchos,
magnus ubi adversum spumanti Phasis in aequor 180
ore ruit. cuncti pariter loca debita noscunt
signaque commemorant emensasque ordine gentes
dantque ratem fluvio. simul aethere plena corusco
Pallas et alipedum Iuno iuga sistit equorum.

Ac dum prima gravi ductor subit ostia pulsu
populeos flexus tumulumque virentia supra 185
flumina cognati medio videt aggere Phrixi,
quem comes infelix Pario de marmore iuxta
stat soror, hinc saevae formidine maesta novercae,
inde maris, pecudique timens imponere palmas.
sistere tum socios iubet atque hinc prima ligari 190
vincula, ceu Pagasas patriumque intraverit amnem.

ipse gravi patera sacri libamina Bacchi
 rite ferens umbram vocat et sic fatur ad aras:
 ' ~~q~~ genus atque pares tecum mihi, Phrixe, labores,
 tu precor orsa regas meque his tuteris in oris 195
 tot freta, tot ~durae properanti~ sidera passum.
 Phrixe, fave et patrias < . . . > reminiscere terras.
 tu quoque nunc, tumulo nequiquam condita inani,
 adnue, diva maris, numeroque accede tuorum.
 quando egomet rursus per te vehar? aurea quando 200
 Seston et infaustos agnoscent vellera fluctus?
 vos etiam, silvae, vos, Colchidos hospitis orae,
 pandite dives ubi pellis micet arbore sacra.
 tunc tibi, fecundi proles Iovis, orte nivali
 Arcados axe deae, fluvio modo, Phasi, quieto 205
 Palladium patiare ratem. nec dona nec arae
 defuerint tellure mea: veneranda fluentis
 effigies te, Phasi, manet, quam magnus Enipeus
 et pater aurato quantus iacet Inachus antro.'
 dixerat atque illi dextra sine versa magistri 210
 protinus in proram rediit ratis omine certo
 fluminis os pontumque tuens. 'promittis ut ecce
 utque vocas, revehemur!' ~~i~~. sic deinde precatus
 arma iubet celsa socios depromere puppe.
 dona dehinc Bacchi casusque ut firmet in omnes 215
 rapta Ceres viridesque premunt longo ordine ripas.
 Incipe nunc cantus alios, dea, visaque vobis
 Thessalici da bella ducis. non mens mihi, non haec
 ora satis. ventum ad furias infandaque natae
 foedera et horrenda trepidam sub virgine puppem; 220
 impia monstiferis surgunt iam proelia campis.
 ante dolos, ante infidi tamen exsequar astus
 Soligenae falli meriti meritique relinqui,
 inde canens: Scythica senior iam Solis in urbe
 fata laborati Phrixus compleverat aevi. 225
 illius extremo sub funere mira repente
 flamma poli magnoque aries apparuit astro
 aequora cuncta movens. at vellera Martis in umbra
 ipse sui Phrixus monumentum insigne pericli
 liquerat ardenti quercum complexa metallo. 230
 quondam etiam tacitae visus per tempora noctis
 effigie vasta socerumque exterruit ingens
 prodita vox: '<o> qui patria tellure fugatum
 quaerentemque domos his me considerare passus
 sedibus, oblata generum mox prole petisti, 235
 tunc tibi regnorum labes luctusque supersunt
 rapta soporato fuerint cum vellera luco.
 praeterea infernae quae nunc sacrata Dianae
 fert castos Medea choros, quemcumque procorum
 pacta petat, maneat regnis ne virgo paternis.' 240

dixit et admota pariter fatalia visus
tradere terga manu, tum falso fusus ab auro
currere per summi fulgor laquearia tecti.
membra toris rapit ille tremens patriumque precatur
numen et eoo surgentes litore currus: 245
' ~~haec~~ tibi fatorum, genitor, tutela meorum,
omnituens, tua nunc terris, tua lumina toto
sparge mari. seu nostra dolos molitur opertos
sive externa manus, primus mihi nuntius esto.
tu quoque, sacrata rutilant cui vellera quercu, 250
excubias, Gradive, tene. praesentia luco
arma tubaeque sonent, vox et tua noctibus exstet.'
vix ea, Caucaseis cum lapsus montibus anguis
haud sine mente dei spiris nemus omne refusis
implicuit Graiumque procul respexit ad orbem. 255
ergo omnes prohibere minas praedictaque Phrixi
invigilat, plena necdum Medea iuventa
adnuitur thalamis Albani virgo tyranni.
Interea auguriis monstribusque minacibus urbem
territat ante monens semper deus et data seri 260
signa mali, reddi iubet exitiale sacerdos
vellus et Haemoniis infaustum mittere terris.
contra Sole satus Phrixi praecepta volutans
aegro corde negat nec vulgi cura tyranno
dum sua sit modo tuta salus. tunc ordine regi 265
proximus et frater materno sanguine Perses
increpitare virum, sequitur duce turba reperto.
ille furens ira solio se proripit alto
praecipitatque patres ipsumque ut talibus ausis
spem sibi iam rerum vulgi levitate serentem 270
ense petit. rapit inde fugam crudelia Perses
signa gerens omnemque quatit rumoribus Arcton.
iamque aderat magnis regum cum milibus urbi
primaque in adversos frustratus proelia muros
constiterat. datus et sociis utrimque cremandis 275
ille dies alterque dies, cum Marte remisso
debitus Aeaes dux Thessalus adpulit oris.
Nox hominum genus et duros mi<se>rata labores
rettulerat fessis optata silentia terris.
at Iuno et summi virgo Iovis intima secum 280
consilia et varias sociabant pectore curas.
virgo prior ' magna pariter quos mole petamus?
cernis,' ~~ia~~ ' Colchos hancant quae proelia quique
nunc status. hinc Perses, illinc non viribus aequis
apparat Aeetes aciem. quibus addimur armis?' 285
cui Iuno: ' dinte metus, ne proelia forte
hinc tibi grata negem. < . . . > manet aegida sudor
et nostros iam sudor equos. stat pectore fixum
Aetae sociare manus. scio perfida regis

corda quidem, nullos Minyis exsolvet honores. 290
 verum alios tunc ipsa dolos, alia orsa movebo.' –
 ' sint pecor haec; tua namque mihi comitanda potestas,'
 Pallas ait 'liceat Grais ut reddere terris
 Aesonium caput et puppem, quam struximus ipsae,
 iactatam tandem nostro componere caelo.' 295
 talia tunc hominum superi pro laude movebant.
 Tristior at numquam tantove paventibus ulla
 nox Minyis egesta metu. nil quippe reperto
 Phaside, nil domitis actum Symplegados undis
 cunctaque adhuc, magni veniant dum regis ad urbem, 300
 ambigua et dubia rerum pendentia summa.
 praecipue Aesoniden varios incerta per aestus
 mens rapit undantem curis ac multa novantem.
 qualiter ex alta cum Iuppiter arce coruscat
 Pliadas ille movens mixtumque sonoribus imbrem 305
 horriferamve nivem, canis ubi tollitur omnis
 campus aquis, aut sanguinei magna ostia belli
 aut alios duris fatorum gentibus ortus,
 sic tum diversis hinc atque hinc motibus anceps
 pectora dux crebro gemitu quatit, optat et alium 310
 iam iubar et certi tandem discriminis horas.
 tunc defixa solo coetuque intenta silenti
 versus ad ora virum ' quod primum ingentibus ausis
 optavistis' ait ' alterumque quod horrui aetas, 315
 adsumus en tantumque fretis enavimus orbem.
 nec pelagi nos mille viae nec fama fefellit
 Soligenam Aeeten media regnare sub Arcto.
 ergo ubi lux altum sparget mare, tecta petenda
 urbis et ignoti mens experienda tyranni.
 adnuet ipse, reor, neque inexorabile certe 320
 quod petimus. sin vero preces et dicta superbus
 respuerit, iam nunc animos firmate repulsae
 quaque via patriis referamus vellera terris,
 stet potius: rebus semper pudor absit in artis.'
 dixerat et Scythicam qui se comitentur ad urbem 325
 sorte petit numeroque novem ducuntur ab omni.
 inde viam, qua Circaei plaga proxima campi,
 corripiunt regemque petunt iam luce reducta.
 Forte deum variis per noctem territa monstros
 senserat ut pulsas tandem Medea tenebras 330
 rapta toris primi iubar ad placabile Phoebi
 ibat et horrendas lustrantia flumina noctes.
 namque soporatos tacitis in sedibus artus
 dum premit alta quies nullaeque in virgine curae,
 visa pavens castis Hecates excedere lucis, 335
 dumque pii petit ora patris, stetit arduus inter
 pontus et ingenti circum stupefacta profundo
 fratre tamen conante sequi. mox stare paventes

viderat intenta pueros nece seque trementem
 spargere caede manus et lumina rumpere fletu. 340
 his turbata minis fluvios ripamque petebat
 Phasidis aequali Scythidum comitante caterva.
 florea per verni qualis iuga duxit Hymetti
 aut Sicula sub rupe choros hinc gressibus haerens
 Pallados, hinc carae Proserpina iuncta Dianae, 345
 altior ac nulla comitum certante, priusquam
 palluit et viso pulsus decor omnis Averno;
 talis et in vittis geminae cum lumine taedae
 Colchis erat nondum miseros exosa parentes.
 ut procul extremi gelidis a fluminis undis 350
 prima viros tacito vidit procedere passu,
 substitit ac maesto nutricem adfata timore est:
 ' quae manus haec, certo ceu me petat agmine, mater,
 advenit haud armis, haud umquam cognita cultu?
 quaere fugam, precor, et tutos circumspice saltus.' 355
 audit virginei custos grandaeva pudoris
 Henioche, cultus primi cui creditus aevi,
 tum trepidam dictis firmans hortatur alumnam.
 ' non tibi ab hoste minae nec vis' ait 'ulla propinquat
 nec [te] metus: externo iam flammea murice cerno 360
 tegmina, iam vittas frondemque imbellis olivae.
 Graius adest, Graio sic cuncta simillima Phrixo.'
 Sic ait. at Iuno, pulchrum longissima quando
 robur cura ducis magnique edere labores,
 mole nova et roseae perfudit luce iuventae. 365
 iam Talaum iamque Ampyciden astroque comantes
 Tyndaridas ipse egregio supereminet ore.
 non secus autumnno quam cum magis asperat ignes
 Sirius et saevo cum nox accenditur auro
 luciferas crinita faces, hebet Arcas et ingens 370
 Iuppiter. ast illum tanto non gliscere caelo
 vellet ager, vellent calidis iam fontibus amnes.
 regina, attonito quamquam pav<or> ore silentem
 exanimet, mirata tamen paulumque reductis
 passibus in solo stupuit duce. nec minus inter 375
 ille tot ignoti socias gregis haeret in una
 defixus sentitque ducem dominamque catervae.
 ' si ca, si magni decus huc ades' inquit ' Olympi,
 has ego credo faces, haec virginis ora Dianae,
 teque renodatam pharetris ac pace fruentem 380
 ad sua Caucaseae producunt flumina nymphae.
 si domus in terris atque hinc tibi gentis origo,
 felix prole parens olimque beatior ille,
 qui tulerit longis et te sibi iunxerit annis.
 sed fer opem, regina, viris! nos hospita pubes 385
 advehimur, Graium proceres [ta] tua tecta petentes.
 duc, precor, ad vestri quicumque est ora tyranni

ac tu prima doce fandi tempusque modumque.
nam mihi sollicito deus ignaroque locorum
te dedit, in te animos atque omnia nostra repono.'390

Dixit et opperrens trepidam stetit. illa parumper
virgineo cunctata metu sic orsa vicissim:

'~~q~~em petis Aeeten genitor meus ipsaque iuxta
moenia, si vivos possis discernere calles.
hac adeo duce ferte gradus! ingentia namque 395
castra alios aditus atque impius obsidet hostis.'
dixerat haec patrium<que> viam detorquet ad amnem
sacraque terrificae supplex movet inrita Nocti.

Ille autem inceptum famula duce protinus urget
aere saeptus iter, patitur nec regia cerni 400
Iuno virum, prior Aeetae ne nuntius adsit.

iamque inerat populo mediaeque incognitus urbi
cum comes orsa loqui: ' Phoebi ~~g~~enitoris ad aras
ventum.' ~~i~~ ~~h~~adytis iam se de more paternis
rex feret, hic proceres audit populosque precantes 405
adloquiis facilis: praesens pater admonet aequi.'

Dixerat. ast illi prope monstrata capessunt 426
limina. non aliter quam si radiantis adirent 407

ora dei verasque aeterni luminis arces,
tale iubar <per> tecta micat. stat ferreus Atlans
Oceano genibusque tumens infringitur unda. 410

at medii per terga senis rapit ipse nitentes
altus equos curvoque diem subtexit Olympo.
pone rota brevior soror densaeque sequuntur
Pliades et madidis rorantes crinibus ignes.
nec minus hinc varia dux laetus imagine templi 415

ad geminas fert ora fores cunabula gentis
Colchidos hic ortusque tuens, ut prima Sesostris
intulerit rex bella Getis, ut clade suorum
territus hos Thebas patriumque reducat ad amnem,
Phasidis hos imponat agris Colchosque vocari 420

imperet. Arsinoen illi tepidaeque requirunt
otia laeta Phari pinguemque sine imbribus annum
et iam Sarmaticis permutant carbasa braxis.

barbarus in patriis sectatur montibus Aean
Phasis amore furens. pavidas iacit illa pharetras 425

virgineo turbata metu, discursibus et iam 427

deficit ac volucris victam deus alligat unda.
flebant populeae iuvenem Phaethonta sorores
ater et Eridani trepidum globus ibat in amnem. 430

at iuga vix Tethys sparsumque recolligit axem
et formidantem patrios Pyroenta dolores.

aurea quin etiam praesaga Mulciber arte
vellera venturosque olim caelarat Achivos.
textur Argea pinus Pagasaea securi 435
iamque eadem remos, eadem dea flectit habenas,

ipsa subit nudaque vocat dux agmina dextra.
 exoritur Notus et toto ratis una profundo
 cernitur, Odrysio gaudebant carmine phocae.
 apparent trepidi <per> Phasidis ostia Colchi 440
 clamantemque procul linquens regina parentem.
 urbs erat hinc contra gemino circumflua ponto,
 ludus ubi et cantus taedaeque in nocte iugales
 regalique toro laetus gener; ille priorem
 deserit: ultrices spectant a culmine Dirae. 445
 deficit in thalamis turbataque paelice coniunx
 pallam et gemmiferae donum exitiale coronae
 apparat ante omnes secum dequesta labores.
 munere quo patrias paelex ornatur ad aras
 infelix et iam rutilis correpta venenis 450
 implicat igne domos. haec tum miracula Colchis
 struxerat Ignipotens nondum noscentibus, ille
 quis labor, aligeris aut quae secet anguibus auras
 caede madens. odere tamen visusque reflectunt.
 Quin idem Minyas operum defixerat error, 455
 cum se Sole satus patriis penetralibus infert.
 filius hunc iuxta primis Absyrtus in annis,
 dignus avo quemque insontem meliora manerent.
 tum gener Albanis Styrys qui advenerat oris,
 distulerant sed bella toros. tum Phrontis et Argus 460
 Aeolidae fraterque Melas, quos advena Phrixus
 progenuit, pariterque levi Cytisorus in hasta.
 post alii, quos praecipuo Titania tellus
 legit honore patres, motique ad proelia reges.
 admonet hic socios nebulamque erumpit Iason 465
 sideris ora ferens; nova lux offusa Cytaeis.
 conveniunt ~rogitant~que viros rogitantque, quid ausi
 quidve ferant. postquam primis inhiantia dictis
 agmina suppressumque videt iam murmur Iason
 talia miranti propius tulit orsa tyranno: 470
 'rex Hyperionide, quem per freta tanta petendum
 caelicolae et prima dignum statuere carina,
 siquando hic aliquam nostro satus orbe solebat
 Thessaliam, siquos Phrixus memorare Pelasgos,
 hi tibi tot casus, horrenda tot avia mensi 475
 cernimur. ipse egomet proprio de sanguine Phrxi:
 namque idem Cretheus ambobus et Aeolus auctor
 cum Iove Neptunoque et cum Salmonide nympha.
 me neque nunc enses araeque egere paternae
 nec tua Thessalicis quamquam inclita nomina terris 480
 sponte sequor. cui non iusso tot adire voluptas
 monstra maris, cui Cyaneos intrare fragores?
 scepra tui toto Pelias sub numine Phoebi
 maxima sorte tenens totque illa ~cremantia~ clivos
 oppida, tot vigili pulcherrima flumina cornu, 485

ille meum imperiis urget caput, ille labores
 dat varios, suos ut magnum rex spargit ab Argis
 Alciden, Sthenelo ipse satus. tamen aspera regum
 perpetimur iuga nec melior parere recuso.

hic sibi me auratae pecudis quiscumque periclis 490
 exuvias perferre iubet. tibi gratia nostri
 sit precor haec meritique locus, quod iussa recepi
 teque alium quam quem Pelias speratque cupitque
 promisi et meliora tuae mihi foedera dextrae.

si petere hoc saevi statuissem sanguine belli, 495
 Ossa dabat Pindusque rates quotque ante secuti
 inde nec audacem Bacchum nec Persea reges.
 sed me nuda fides sanctique potentia iusti
 huc tulit ac medii sociatrix gratia Phrxi

iamque tibi nostra geniti de stirpe nepotes. 500
 nec tamen aut Phrygios reges aut arva furentis
 Bebryciae spernendus adi: seu fraude petivit
 seu quis honore meos, sua reddita dona deumque
 nos genus atque ratem magnae sensere Minervae.

vix tandem longis quaesitam Colchida votis 505
 contigimus qualemque dabat te fama videmus.
 tu modo ne claros Minyis invideris actus!
 non aliena peto terrisve indebita nostris
 (siquis et in precibus vero locus) atque ea Phrixo

crede dari, Phrixum ad patrios ea ferre penates. 510
 munera tu contra victum mihi vecta per aequor
 accipe, Taenarii chlamydem de sanguine aeni
 frenaque et accinctum gemmis fulgentibus ensem:
 hoc patrium decus, haec materni texta laboris,

his Lapithes adsuerat eques. da iungere dona, 515
 da Scythicas sociare domos. sciat effera regis
 ira mei, quem te horrifero sortitus in axe
 Caucasus atque tuis quantum mitescat habenis.'

Talibus orantem vultu gravis ille minaci
 iamdudum premit et furiis ignescit opertis. 520
 ceu tumet atque imo sub gurgite concipit austros
 unda silens, trahit ex alto sic barbarus iras
 et nunc ausa viri, nunc heu sua prodita Grais
 regna fremit. quin et facili sibi mente receptum

iam Phrixum dolet et Scythiae periisse timores. 525
 nunc quassat caput ac iuvenis spes ridet inanes,
 quid vesanus agat, quod vellera poscat ab angue.
 urit et antiquae memorem vox praescia sortis:
 cur simul ac Persen illinc sibi moverit atque hinc

Thessalicam fortuna ratem, num debitus ista 530
 finis agat saevaeque petant iam vellera Parcae.
 interea quoniam belli pugnaeque propinqua
 cura prior, fingit placidis fera pectora dictis
 reddit et haec: 'cuperem haut tali vos tempore tectis

advenisse meis, quo me gravis adsidet hostis. 535
 frater enim--scepri sic omnibus una cupido--
 excidium parat et castris me ingentibus urget.
 quare age cognatas primum defendite sedes
 nec decus oblatis dimiseris advena belli;
 namque virum trahit ipse chalybs. tum vellera victor 540
 tam meritis nec sola dabo.' contra inscius astus
 'ergo nec hic nostris derat labor arduus actis'
 excipit Aesonides 'et ceu nihil aequore passis
 additus iste dies? veniant super haec quoque fato
 bella meo? non hunc parva mihi caede dolorem 545
 quasque dedit luet ille moras.' tum Castora mittit,
 qui ferat Aeaëi sociis responsa tyranni.
 acribus ast illos curis mora saeva trahebat
 ac simul ut medio viderunt Castora campo
 crebrior incussit mentem pavor. ' o Iovis alma 550
 progenies, fare an patriam spes ulla videndi,
 fare!' omnes, ille in mediis sic orsus Achivis:
 ' ~~ec~~ ferus Aetes, ut fama, nec aurea nobis
 terga negat, bello interea sed pressus iniquo
 auxilium petit: armatos dux protinus omnes 555
 accelerare iubet, longo nam tuta recessu
 puppis et apposita fluviis defenditur urbe.'
 Haud mora. prosiliunt quos nec Rhipaea iuventus
 quos nec Hiber aut tota suis Aurora pharetris
 sustineat. stetit explicito prius agmine pubes 560
 expertique simul si tela artusque sequantur.
 nec quisquam freta nec patrias iam respicit urbes,
 sed magis ad praesens itur decus. incita cristas
 aura quatit, variis floret via discolor armis,
 qualis ab Oceano nitidum ~chorus~ aethera vestit, 565
 qualibus adsurgens nox aurea cingitur astris.
 illos Sole satus tacita maestissimus ira
 miratur temere adsumptos nec talia mallet
 robora quam medios hostem subiisse penates.
 interea laeto patitur convivium cultu 570
 et iuxta Aesoniden magno cratere lacessit
 nunc sibi monstrantem natos Iovis oraque iuxta
 Aeacidum, nunc ingentes Calydonis alumnos.
 audit et Alciden infando errore relictum
 defletosque duces terraeque marisque labores. 575
 ipse autem tantis concita furoribus arma
 expetit Aesonides et amicos ordine reges.
 ' quis ~~po~~cul ille virum nobis, quem balteus asper
 subligat et stricto stat proximus armiger arcu
 ceu pugnam paret et positas confundere mensas?' 580
 contra flammigeri proles Perseia Solis
 ' ~~qm~~ rogitas, Carmeus.' ~~ia~~. 'mos comminus arma
 semper habere viro, semper meminisse pharetrae.'

' Ilum' ~~ia~~ Aesonides 'pariter refer, horrida signis 587
cui chlamys et multa spirat coma flexilis aura.'
respicit Aeetes atque hunc quoque nomine reddit:
' ~~di~~s Aron. croceos sic illius omnis odores 590
iactat eques, cunctis sic est coma culta manipulis;
sed ne sperne virum et comptis diffide capillis.
Campesus hic spoliis in tigris. ille profundo
incumbens Odrussa mero; viden alta comantem
pectora et ingenti turbantem pocula barba?' 595
hic et Iaxarten dictis stupet hospes acerbis
immodicum linguaque gravem, cui nulla minanti
non superum, non praesentis reverentia belli.
contra autem Aeetes 'non frustra magna superbo
dicta volant' ~~ai~~et vocem paria arma sequuntur 600
nec requies quin Marte diem noctemque fatiget.
atque ubi Rhipaea stupuerunt flumina bruma
iam pavidi cum prole Getae, iam pervigil illum
Medus et oppositis exspectat Hiberia claustris.
quid Latagum, quid si amnigenam mirere Choaspen? 584
bellatoris equi potantem cerne cruores
nec tamen immissis hic segnior ibit habenis.
hos autem quae quemque manus, <quae> signa sequantur 605
si memorem, prius umentem lux solverit umbram.
cras acies atque illa ducum cras regna videbis
dissona, saxiferae surgat quibus imber habenae,
quae iaculo gens apta levi, quae picta pharetris
venerit. ingentes animo iam prospice campos 610
atque hanc alipedi pulsantem corpora curru
Euryalen, quibus exsultet Mavortia turmis
et quantum elata valeat peltata securi,
cara mihi et veras inter non ultima natas.'
fatur et occiduo libat cratera parenti. 615
quisque suis tum vota deis et pocula fundit,
dent aciem, dent belligeros superare labores.
Ecce autem Geticis veniens Gradivus ab antris
ingentemque trahens Arctoa per aequora nubem
aspicit Aeaea Minyas stupefactus in urbe 620
ambitumque senem promissaque vellera puppi
Thessalicae. citus ad summi stellantia patris
tectata ruit questuque Iovem testatur acerbo:
' ~~quae~~ studiis, rex magne, quies? iam mutua divi
exitia in solos hominum molimur honores 625
teque ea cuncta iuvant, rabidam qui Pallada caelo
non abigis neque femineis ius obicis ausis.
non queror exstructa quod vexerit ipsa carina
vellera sacra meis sperantem avertere lucis
quodque palam tutata viros. sic cetera pergat, 630
si valet. insidiis quid nunc fallacibus ambit,
nostra ut Phrixeo spolientur templa metallo?

non opus auxilio Colchis nec foedere vestro:
 et Persen simul et Minyas deposcimus hostes.
 quin age (quid tantae coeunt in proelia gentes, 635
 quid tuus Aesonides?) imus nos, protinus imus
 in nemus auriferum et sumptis decernimus armis?
 vel tu sola polo tacitis inopina tenebris
 labere: quantus ibi deus experiere nec illas
 adstiteris impune trabes. an Martia templa 640
 intemeranda minus, tantum mihi lucus et agger
 quod rudis et sola colimur si gentibus umbra?
 est amor et rerum cunctis tutela suarum.
 et tibi, magne pater, terris donaria certant;
 est honor his etiam silvis. ego cara Mycenes 645
 culmina, virgineas praeder si Cecropis arces,
 iam coniunx, iam te gemitu lacrimisque tenebit
 nata querens. metuant ergo nec talia possint.'

Non tulit haec animis quin longa silentia Pallas
 rumperet inridens strepitumque minasque Gradivi. 650
 ' non tibi Aloidae quibus haec fera <mur>mura iactes,
 non Lapithae, sed Pallas' ait 'neque ego aegide digna
 nec vocer ulterius proles Iovis, excidat iste
 ni tibi corde tumor: lituos miser armaque faxo
 oderis et primis adimam tua nomina bellis. 655
 quin simili matrem demens gravitate secutus?
 digna quidem, monstrum superis quae tale creatit.
 quod tamen adgressae scelus aut quo crimine sontes
 si iuvenem, qui iussa sui tam dira tyranni
 impavidus maria et nondum qui nota subibat, 660
 iuvimus et magnis aliquam spem movimus ausis?
 an nullas praeferre preces nec foedera regis
 ulla sequi, caeca sed cuncta impellere pugna
 debuimus? sic Thraces agunt, sic turbidus iste
 siqua petit. cuperem haec etiamnum bella remitti 665
 nec socias armare manus. da vellera, rector,
 et medio nos cerne mari. quod sin ea Mavors
 abnegat et solus nostris sudoribus obstat,
 ibimus indecores frustra que tot aequora vectae?' --
 'fas aliquid nequeat sit femina--' oeperat ardens 670
 hic iterum alternis Mavors insurgere dictis.
 excipit hinc contra pater et sic voce coercet:
 ' quid, osane, fremis? cum vos iam paenitet acti
 peccatumque satis, tunc ad mea iura venitis.
 quolibet ista modo quacumque impellite pugna, 675
 quae coepistis, habent quoniam sua fata furores.
 te tamen hoc, coniunx, et te, mea nata, monebo:
 sit Persen pepulisse satis nec vana retentet
 spes Minyas finemve velint imponere bello.
 illum etenim talis rerum manet, accipite, ordo: 680
 victa retro nunc castra dabit bellumque remittet

territus adventu ducis et virtute Pelasgi.
mox ubi Thessalicis referent hos flamina terris,
tunc aderit victorque domos et scepra tenebit,
donec et Aeeten inopis post longa senectae 685
exilia, heu magnis quantum licet, impia, fatis,
nata iuvet Graiusque nepos in regna reponat.
hic labor amborum<que> haec sunt discrimina fratrum.
vadite et adversis, ut quis volet, inruat armis.'

Dixerat. instaurat mensas pacemque reducit 690
et iam sidereo noctem demittit Olympo.
tunc adsuetus adest Phlegraeas [qui] reddere pugnas
Musarum chorus et citharae pulsator Apollo
fertque gravem Phrygius circum cratera minister.
surgitur in somnos seque ad sua limina flectunt.

Liber VI

At vigil isdem ardet furiis Gradivus et acri
corde tumet nec quas acies, quae castra sequatur
invenit. ire placet tandem[que] praesensque tueri,
sternere si Minyas magnoque rependere luctu
regis pacta queat Graiamque absumere pubem. 5
impulit hinc currus monstrum inrevocabile belli
concutiens Scythiaeque super tentoria sistit.
protinus e castris fugit sopor: excita tela,
turbati coiere duces. hos insuper ingens
fama movet, rate quae sacra vulgabat Achivos 10
advenisse sui repe<te>nte<s> vellera Phrivi,
quos malus hospitio iunctaque ad foedera dextra
luserit Aeetes atque in sua traxerit arma.

Ergo consiliis dum nox vacat alta movendis
legatos placet ire duces mandataque Perses 15
edocet, adfari Minyas fraudemque tyranni
ut moneant. quinam hinc animos averterit error?
se primum Haemoniis hortatum ea vellera terris
reddere et exuvias pecudis dimittere sacrae:
hinc odium et tanti venisse exordia belli. 20
quin potius dextramque suam suaque arma sequantur
aut remeant (neque enim Aeetae promissa fidemque
esse loco). abstineant alienae sanguine pugnae.
non illos ideo tanti venisse labores
per maris. ignotis quid opus concurrere nec quos 25
oderis? haec medio Perses dum tempore mandat,
aureus effulsit campis rubor armaque et acres
sponte sua strepuere tubae. Mars saevus ab altis
' hostis io,' onclamat equis 'agite ite [ite], propinquat!
ac simul hinc Colchos, hinc fundit in aequora Persen. 30
[tum gens quaeque suis commisit proelia telis
voxque dei pariter pugnas audita per omnes.]

Hinc age Rhipaeo quos videris orbe furores,
Musa, mone, quanto Scythiam molimine Perses
concierit, quis fretus equis per bella virisque. 35
verum ego nec numero memorem nec nomine cunctos
mille vel ora movens. neque enim plaga gentibus ulla
ditior: aeterno quamquam Maeotia pubes
Marte cadat, pingui numquam tamen ubere defit
quod geminas Arctos magnumque quod impleat Anguem 40
ergo duces solasque, deae, mihi promite gentes.

Miserat ardentis mox ipsa secutus Alanos
Heniochosque truces iam pridem infensus Anausis,
pacta quod Albano coniunx Medea tyranno,

nescius heu quanti thalamos ascendere monstri arserit atque urbes maneat qui terror Achaeas, gratior ipse deis orbaque beatior aula.	45
proxima Bisaltae legio ductorque Colaxes, sanguis et ipse deum, Scythicis quem Iuppiter oris progenuit viridem Myracen Tibisenaque iuxta ostia, semifero--dignum si credere--captus corpore, nec nymphae geminos exhorruit angues. cuncta phalanx insigne Iovis caelataque gestat tegmina dispersos trifidis ardoribus ignes; nec primus radios, miles Romane, corusci fulminis et rutilas scutis diffuderis alas.	50 55
insuper auratos collo gerit ipse dracones, matris Horae specimen, linguisque adversus utrimque congruit et tereti serpens dat vulnere gemmae. tertius unanimis veniens cum milibus Auchus Cimmerias ostentat opes, cui candidus olim crinis inest, natale decus; dat longior aetas iam speciem; triplici percurrens tempora nodo demittit sacro geminas a vertice vittas.	60
Datin Achaemeniae gravior de vulnere pugnae misit in arma Daraps, acies quem Martia circum Gangaridum potaque Gerus quos efferat unda quique lacum cinxere Bycen. non defuit Anxur, non Radalo cum fratre Sydon, Acesinaque laevo omine fatidicae ~Phrixus~ movet agmina cervae.	65 70
ipsa comes saetis fulgens et cornibus aureis ante aciem celsi vehitur gestamine conti maesta nec in saevae lucos reditura Dianae. movit et Hylaea supplex cum gente Syenen impia germani praetentans vulnera Perses. densior haud usquam nec celsior extulit ulla silva trabes fessaeque prius rediere sagittae <.....>	75
quin et ab Hyrcanis Titanius expulit antris Ciris in arma viros plaustrisque ad proelia cunctas Coelaetae traxere manus. ibi sutilis illis est domus et crudo residens sub vellere coniunx et puer e primo torquens temone cateias. linquitur abruptus pelago Tyra, linquitur et mons Ambenus et gelidis pollens Ophiusa venenis degeneresque ruunt Sindi glomerantque paterno crimine nunc etiam metuentes verbera turmas. hos super aeratam Phalces agit aequore nubem cum fremitu densique levant vexilla Coralli, barbaricae quis signa rotae ferrataque dorso forma suum truncaequae, Iovis simulacra, columnae. proelia nec rauco curant incendere cornu indigenas sed rite duces et prisca suorum	80 85 90

facta canunt veterumque, viris hortamina, laudes.
 ast ubi Sidonicas inter pedes aequat habenas 95
 illinc iuratos in se trahit Aea Batarnas,
 quos duce Teutagone crudi mora corticis armat
 aequaque nec ferro brevior nec rumpia ligno.
 nec procul albentes gemina ferit aclyde parmas
 hiberni qui terga Novae gelidumque securi 100
 eruit et tota non audit Alazona ripa.
 < . . . . . > 101a
 quosque Taras niveumque ferax Euarchus olorum.
 te quoque venturis, ingens Ariasmene, saeculis
 tradiderim, molem belli lateque ferentem
 undique falcatos deserta per aequora currus. 105
 insequitur Drangea phalanx claustrisque profusi
 Caspiadae, quis turba canum non segnius acres
 exsilit ad lituos pugnasque capessit eriles.
 inde etiam par mortis honos tumulisque recepti
 inter avos positusque virum. nam pectora ferro 110
 terribilesque innexa iubas ruit agmine nigro
 latratu<que> cohors quanto sonat horrida Ditis
 ianua vel superas Hecates comitatus in auras.
 ducit ab Hyrcanis vates sacer agmina lucis
 Vanus, eum Scythiae iam tertia viderat aetas 115
 magnanimos Minyas Argoaque vela canentem.
 illius et dites monitis spondentibus Indi
 et centumgeminae Lagea novalia Thebes
 totaque Rhipaeo Panchaia rapta triumpho.
 discolor hastatas effudit Hiberia turmas, 120
 quas Otaces, quas Latris agunt, et raptor amorum
 Neurus et expertes canentis Iazyges aevi.
 namque ubi iam vires gelidae notusque refutat
 arcus et inceptus iam lancea temnit eriles
 magnanimis mos ductus avis haud segnia mortis 125
 iura pati, dextra sed carae occumbere prolis
 ense dato, rumpuntque moras natusque parensque,
 ambo animis, ambo miri tam fortibus actis.
 hic et odorato spirantes crine ~Mycael~
 Cessaeaeque manus et qui tua iugera nondum 130
 eruis, ignotis insons Arimaspe metallis,
 doctus et Auchates patulo vaga vincula gyro
 spargere et extremas laqueis adducere turmas.
 non ego sanguineis gestantem tympana bellis
 Thyrsaget<en> cinctumque vagis post terga silebo 135
 pellibus et nexus viridantem floribus hastas.
 fama ducem Iovis et Cadmi de sanguine Bacchum
 hac quoque turiferos, felicia regna, Sabaeos,
 hac Arabas fudisse manu, mox rumperet Hebri
 cum vada Thyrsagetas gelida liquisse sub Arcto. 140
 illis omnis adhuc veterum tenor et sacer aeris

pulsus et eoae memoratrix tibia pugnae.
 iungit opes Emeda suas, sua signa secuti
 Exomatae Torynique et flavi crine Satarchae.
 mellis honor Torynis, ditant sua mulctra Satarchen, 145
 Exomatas venatus alit nec clarior ullis
 Arctos equis. abeunt Hypanin fragilemque per undam
 tigridis aut saevae profugi cum prole leaenae
 maestaque suspectae mater stupet aggere ripae.
 impulit et dubios Phrixei velleris ardor 150
 Centoras et diros magico terrore Choatras.
 omnibus in superos saevus honor, omnibus artes
 monstrificae, nunc vere novo compescere frondes,
 nunc subitam trepidis Maeotin solvere plaustris.
 maximus hos inter Stygia venit arte Coastes. 155
 sollicitat nec Martis amor, sed fama Cytaeae
 virginis et paribus spirans Medea venenis.
 gaudet Averno palus, gaudet iam nocte quieta
 portitor et tuto veniens Latonia caelo.
 ibant et geminis aequantes cornibus alas 160
 Balloniti comitumque celer mutator equorum
 Moesus et ingentis frenator Sarmata conti.
 nec tot ab extremo fluctus agit aequore nec sic
 fratribus adversa Boreas respondet ab unda
 aut is apud fluvios volucrum canor, aethera quantus 165
 tunc lituum concentus adit lymphataque miscet
 milia, quot foliis, quot floribus incipit annus.
 ipse rotis gemit ictus ager tremibundaque pulsu
 nutat humus, quatit ut saevo cum fulmine Phlegram
 Iuppiter atque imis Typhoea verberat arvis. 170
 Prima tenent illinc patriis Absyrtus in armis
 et gener ingentesque inter sua milia reges.
 at circa Aesoniden Danaum manus ipsaque Pallas
 aegide terrifica, quam nec dea lassat habendo
 nec pater horrentem colubris vultuque tremendam 175
 Gorgoneo. nec semineces ostendere crines
 tempus adhuc primasque sinit concurrere pugnas.
 impulit hos contra Mavors pater et mala leti
 Gaudia Tisiphoneque caput per nubila tollens
 ad sonitum litui mediaque altissima pugna 180
 necdum clara quibus sese Fuga mentibus addat.
 Illi ubi consertis iunxere frementia telis
 agmina virque virum galeis adflavit adactis
 continuo hinc obitus perfractaque caedibus arma
 corporaque, alternus cruor alternaeque ruinae. 185
 volvit ager galeas et thorax erigit imbres
 sanguineos. hinc barbarici glomerantur ovatus,
 hinc gemitus mixtaeque virum cum pulvere vitae.
 Caspius Aeaum correpto crine Monesen
 abstulit; hinc pariter Colchi Graique sequuntur 190

missilibus; rapit ille necem praedamque relinquit
 nec sociis iam cura viri. Dipsanta Caresus
 Strymonaque obscura spargentem vulnera funda
 deicit. Albani cadit ipse Chremedoni[di]s hasta
 iamque latet currusque super turmaeque feruntur. 195
 processere Melas et Idasmenus. incipit hasta
 ante Melas, levis ast abies elusit utrumque.
 ensibus inde ruunt. prior occupat aere citato
 cassidis ima Melas, infracta est vulnere cervix.
 mixta perit virtus: nescit cui debeat Ocheus 200
 aut cui fata Tyres. dum sibila respicit Iron
 cuspidis Argivae, Pyliam latere accipit hastam.
 Viderat Hyrcanos paribus discurrere fratres
 Castor equis, pater armento quos dives ab omni
 nutrierat fatisque viam monstra<ra>t iniquis. 205
 tum magis atque magis peditem candore notato
 Tyndariden incendit amor. simul obvius hastam
 pectus in adversum ~gleacit~ alipedemque
 insilit excusso victor duce. risit ab alta
 nube pater prensisque equitem cognovit habenis. 210
 at pariter luctuque furens visuque Medores
 Tyndariden petit et superos sic voce precatur:
 ' huc age vel caeso comitem me reddite fratri!
 primus at hic nostra sonipes cadat impius hasta
 credita qui misero non rettulit arma parenti 215
 meque venit contra captivaque terga ministrat.'
 dixerat, Actaei sed eum prior hasta Phaleri
 deicit; ad socias sonipes citus effugit alas.
 Quis tibi fatales umquam metuisset Amyclas
 Oebaliamque manum, tot, Rhyndace, montibus inter 220
 diviso totidemque fretis? cadit impiger una
 inguine transfosso clari Taulantis alumnus
 semidea genetrice Tages, cui plurima silvis
 pervigilat materna soror cultusque laborat.
 tenuia non illum candentis carbasa lini, 225
 non auro depicta chlamys, non flava galeri
 caesaries pictoque iuvant subtegmine braciae.
 iamque novus mediae stupefacta per agmina pugnae
 vadit eques densa spargens hastilia dextra
 fulmineumque viris profundens ingerit ensem 230
 huc alternus et huc, cum saevior ecce iuventus
 Sarmaticae coiere manus fremitusque virorum
 semiferi. riget his molli lorica catena,
 id quoque tegmen equis; at equi porrecta per armos
 et caput ingentem campis hostilibus umbram 235
 fert abies obnixa genu vaditque virum vi,
 vadit equum, docilis relegi docilisque relinqui
 atque iterum medios non altior ire per hostes.
 orbibus hos rapidis mollique per aequora Castor

anfractu levioris equi deludit anhelos 240
 immemoresque mori; sed non isdem artibus aequae
 concurrunt ultroque ruunt in funera Colchi.
 Campesus impacta latus inter et ilia quercu
 tollitur ac mediam moriens descendit in hastam.
 Oebasus infestum summisso poplite Phalcen 245
 evasisse ratus laevum per luminis orbem
 transigitur; tenerae tinguuntur vulnere malae.
 contra autem geminis fidens thoracibus ictum
 sustulit et gladio Sibotes ferit ultima teli
 nequiquam. iam cuspis inest nec fragmina curat 250
 Ambenus et trunco medium subit Ocrea ligno.
 seminecem Taxes Hypanin vehit atque remissum
 pone trahit fugiens et cursibus exiit hastam
 dumque recollectam rursus locat, inruit ultro
 turbatumque Lacon et adhuc invadit inermem. 255
 impulit adverso praeceps equus Onchea conto
 nequiquam totis revocantem viribus armos
 in latus. accedit sonipes, accedit et ipse
 frigidus. arma cadunt, rorat procul ultima cuspis.
 qualem populeae fidentem nexibus umbrae 260
 siquis avem summi deducat ab aere rami
 ante manu tacita cui plurima crevit harundo;
 illa dolis viscoque super correpta sequaci
 implorat ramos atque inrita concitat alas.
 Parte alia infestis (nam fors ita iunxit) in armis 265
 Styryus adest laetusque virum cognoscit Anausis
 et prior 'en cuius thalamis Aetia virgo
 dicta manet nostrosque feret qui victor amores.
 non' ~~in~~ 'invitoque gener mutabere patri.'
 tum simul adversas conlatis cursibus hastas 270
 coniciunt, fugit adductis Albanus habenis
 saucius atque datum leto non sperat Anausin
 nec videt. ille autem telo moribundus adacto
 'ad soceros pactaeque sinus en coniugis,' inquit
 'Stre, fugis vulnus referens, quod carmine nullo 275
 sustineat nullisque levet Medea venenis.'
 dixerat, extremus cum lumina corripit error
 voxque repressa gelu percussaue vertice tellus.
 Hinc animos acies auget magnoque doloris
 turbine Gesandrum Mavors rapit. ille morantes 280
 increpat et stricto sic urget Iazygas ense:
 'ompe omnes cecidere senes, nempe omnis ademptus
 ante pater. quae vos subito tam foeda senectus
 corripuit fregitque animos atque abstulit iras?
 aut mecum mediam, iuvenes, agite ite per urbem 285
 Argolicamque manum aut caris occumbite natis.'
 inruit et patrias coeptis ferus advocat umbras:
 'sacte mihi Vorapte pater, tua pectora nato

suggere nunc animamque parem, si fata peroso
 tarda tibi turpesque moras non segnius ipsi   290
 paruimus parvique ea<de>m didicere nepotes.'
 haec ait auditusque Erebo. tunc corripit ensem
 turbidus et furiis ardens quatit arma paternis.
 indigenis sacratus aquis magnique sacerdos
 Phasidis Arctois Aquites errabat in armis   295
 (populeus cui frondis honor conspectaque glauco
 tempora nectuntur ramo) te, Cyrne, parentis
 immemorem durae cupiens abducere pugnae.
 iamque omnes impune globos diversaque lustrans
 agmina non usquam videt utque iterum intrat < . . . >   300
 vociferans, iterum belli diversa peragrat,
 lancea caeruleas circum strepit incita vittas.
 opprimit admissis ferus hinc Gesander habenis.
 ille manum trepidans atque inrita sacra tetendit
 ' et quae per hanc, genitor,' inquit ' tibi manet, oro   305
 canitiem, compesce minas et sicubi nato
 parce meo!' dixit. contra sic victor adacto
 ense refert: ' genitor, turpi durare senecta
 quem mihi reris adhuc, ipse hac occumbere dextra
 maluit atque ultro segnes abrumpere metas.   310
 et tibi si pietas nati, si dextra fuisset,
 haud medii precibus tereres nunc tempora belli,
 praeda future canum. iuveni sors pulchrior omnis:
 et certasse manu decet et caruisse sepulchro.'
 dixerat. ille deos moriens caelumque precatur,   315
 dextera ne misero talis foret obvia nato.
 Te quoque, Canthe, tui non inscia funeris Argo
 flevit ab invita rapientem tela carina.
 iam Scythicos miserande sinus, iam Phasidis amnem
 contigeras nec longa dies, ut capta videres   320
 vellera et Euboicis patrios de montibus ignes.
 illum ubi congressu subiit Gesander iniquo
 territat his: ' tu quia faciles hominumque putasti
 has, Argive, domos, alium hic miser aspicias annum
 altricemque nivem festinaque taedia vitae.   325
 non nos aut levibus componere bracchia remis
 novimus aut ventos opus exspectare ferentes:
 imus equis qua vel medio riget aequore pontus
 vel tumida fremit Hister aqua. nec moenia nobis
 vestra placent: feror Arctois nunc liber in arvis   330
 cuncta tenens; mecum omnis amor iacturaque plaustrum
 sola nec hac longum victor potiere rapina.
 ast epulae quodcumque pecus, quaecumque ferarum.
 mitte Asiae, mitte Argolicis mandata colonis,
 ne trepident. numquam has hiemes, haec saxa relinquam,   335
 Martis agros, ubi tam saevo duravimus amne
 progeniem natosque rudes, ubi copia leti

tanta viris. sic in patriis bellare pruinis
 praedarique iuvat talemque hanc accipe dextram!
 dixit et Edonis nutritum missile ventis 340
 concitat. it medium per pectus et horrida nexu
 letifer aera chalybs. trepidus super advolat Idas
 ac simul Oenides pariterque Menoetius et qui
 Bebrycio ~propius~ remeavit ab hospite victor.
 at vero ingentem Telamon procul extulit orbem 345
 exanimem te, Canthe, tegens. ceu saeptus in arto
 dat catulos post terga leo, sic comminus astat
 Aeacides gressumque tenet contraque ruentem
 septeno validam circumfert tegmine molem.
 nec minus hinc urget Scythiae manus armaque Canthi 350
 quisque sibi et Graio poenam de corpore poscens.
 arduus inde labos medioque in corpore pugna
 conseritur. magno veluti cum turbine sese
 ipsius Aeoliae frangunt in limine venti,
 quem pelagi rabies, quem nubila quemque sequatur 355
 ille dies, obnixa virum sic comminus haeret
 pugna nec arrepto pelli de corpore possunt.
 ut bovis exuvias multo qui frangit olivo
 dat famulis, tendunt illi tractuque vicissim
 taurea terga domant, pingui fluit unguine tellus. 360
 talis utrimque labos raptataque limite in arto
 membra viri miseranda meant. hi tendere contra,
 hi contra alternaeque virum non cedere dextrae.
 hinc medium Telamon Canthum rapit, hinc tenet ardens
 colla viri et molles galeae Gesander habenas, 365
 insonuit quae lapsa solo dextramque fefellit.
 ille iterum in clipei septemplicis improbus orbem
 arietat et Canthum sequitur Canthumque reposit,

quem manus a tergo socium rapit atque receptum
 virginis Euryales curru locat. advolat ipsa 370
 ac simul Haemonidae Gesandrumque omnis in unum
 it manus. ille novas acies et virginis arma
 ut videt ' haetiam contra bellabimus?' riquit
 ' tu pudor!' in Lycen ferit ad confine papillae,
 inde Thoen, qua pelta vacat iamque ibat in Harpen 375
 vixdum prima levi ducentem cornua nervo
 et labentis equi tendentem frena Menippen,
 cum regina gravem nodis auroque securem
 congeminans partem capitis galeaeque ferinae
 dissipat. hic pariter telorum immanis in unum 380
 it globus. ille diu coniectis sufficit hastis--
 quin [etiam] gravior nutuque carens exterruit Idan--,
 tunc ruit ut montis latus aut ut machina muri,
 quae scopulis trabibusque diu confectaque flammis
 procubuit tandem atque ingentem propulit urbem. 385
 Ecce locum tempusque ratus iamque et sua posci

proelia falcatos infert Ariasmenus axes
 saevaque diffundit socium iuga protinus omnes
 Graiugenas, omnes rapturus acumine Colchos. 390
 qualiter exosus Pyrrhae genus aequora rursus
 Iuppiter atque omnes fluvium si fundat habenas,
 ardua Parnasi lateant iuga, cesserit Othrys
 piniger et mersis decrescant rupibus Alpes:
 diluvio tali paribusque Ariasmenus urget
 excidiis nullo rapiens discrimine currus. 395
 aegida tum primum virgo spiramque Medusae
 ter centum saevis squalentem sustulit hydris,
 quam soli vidistis, equi. pavor occupat ingens
 excussis in terga viris diramque retorquent
 in socios non sponte luem. tunc ensibus uncis 400
 implicat et trepidos lacerat discordia currus.
 Romanas veluti saevissima cum legiones
 Tisiphone regesque movet, quorum agmina pilis,
 quorum aquilis utrimque micant eademque parentes 405
 rura colunt, idem lectos ex omnibus agris
 miserat infelix non haec ad proelia Thybris:
 sic modo concordem externaque fata petentes
 Palladii rapere metus, sic in sua versi
 funera concurrunt dominis revocantibus axes.
 non tam foeda virum Laurentibus agmina terris 410
 eiecere Noti, Libyco nec talis imago
 litore cum fractas involvunt aequora puppes.
 hinc biiuges, illinc artus tenduntur eriles
 quos radii, quos frena secant trahiturque trahiturque
 currus caede madens atque in pulvere regum 415
 viscera nunc aliis, aliis nunc curribus haerent.
 haud usquam Colchorum animi ~neque in peste revinctos~
 tela, sed implicitos miseraque in peste revinctos
 confodiunt ac forma necis non altera surgit
 quam cervos ubi non Umbro venator edaci, 420
 non penna petit, haerentes sed cornibus altis
 invenit et caeca constrictos occupat ira.
 ipse recollectis audax Ariasmenus armis
 desilit. illum acies curvae secat undique falcis
 partiturque rotis atque inde furentia raptus 425
 in iuga Circaeos tetigit non amplius agros.

Talia certatim Minyae sparsique Cytaei
 funera miscebant campis Scythiamque premebant.
 cum Iuno Aesonidae non hanc ad vellera cernens
 esse viam nec sic reditus regina parandos 430
 extremam molitur opem, funesta priusquam
 consilia ac saevas aperit rex perfidus iras.
 increpat et seris Vulcanum maesta querellis,
 cuius flammiferos videt inter regia tauros
 pascua Tartaream proflantes pectore noctem. 435

haec etenim Minyas ne iungere Marte peracto
 monstra satis iubeat Cadmei dentibus hydri
 ante diem, timet et varias circumspicit artes.
 sola animo Medea subit, mens omnis in una
 virgine, nocturnis qua nulla potentior aris. 440
 illius adflatus sparsosque per avia sucos
 sidera fixa pavent et avi stupet orbita Solis.
 mutat agros fluviumque vias, ~suus~ alligat ignis
 ~cuncta sopor~ recolit fessos aetate parentes
 datque alias sine lege colus. hanc maxima Circe 445
 terrificis mirata modis, hanc advena Phrixus
 quamvis Atracio lunam spumare veneno
 sciret et Haemoniis agitari cantibus umbras.
 ergo opibus magicis et virginitate tremendam
 Iuno duci sociam coniungere quaerit Achivo. 450
 non aliam tauris videt et nascentibus armis
 quippe parem nec quae medio stet in agmine flammae,
 nullum mente nefas, nullos horrescere visus:
 quid si caecus amor saevusque accesserit ignis?
 hinc Veneris thalamos semperque recentia sertis 455
 tecta petit. visa iamdudum prosilit altis
 diva toris volucrumque exercitus omnis Amorum.
 ac prior hanc placidis supplex Saturnia dictis
 adgreditur veros metuens aperire timores.
 ' in manibus spes nostra tuis omnisque potestas 460
 nunc.' ait ' hoc etiam magis adnue vera fatenti.
 durus ut Argolicis Tirynthius exsulat oris
 mens mihi non eadem Iovis atque adversa voluntas,
 nullus honor thalamis flammaeve in nocte priores.
 da, precor, artificis blanda adspiramina formae 465
 ornatusque tuos terra caeloque potentes!
 sensit diva dolos iam pridem sponte requirens
 Colchida et invisi genus omne excindere Phoebi.
 tum vero optatis potitur nec passa precari 470
 ulterius dedit acre decus fecundaque monstris
 cingula, non pietas quibus aut custodia famae,
 non pudor, at contra levis et festina cupido
 adfatusque mali dulcisque labantibus error
 et metus et demens alieni cura pericli.
 ' omnia in imperium natorumque arma meorum 475
 cuncta dedi. quascumque libet nunc concute mentes.'
 Cingitur arcanis Saturnia laeta venenis
 atque hinc virgineae venit ad penetralia sedis
 Chalciopen imitata sono formaque sororem.
 fulsit ab invita numen procul et pavor artus 480
 protinus atque ingens Aetida perculit horror.
 'ergo nec ignotis Minyas huc fluctibus' inquit
 'advenisse, soror, nec nostro sola parenti
 scis socias iunxisse manus? at cetera muros

turba tenet fruiturque virum caelestibus armis. 485
 tu thalamis ignava sedes, tu sola paterna
 fixa domo, tales quando tibi cernere reges?
 illa nihil contra. nec enim dea passa manumque
 implicat et rapidis mirantem passibus aufert.
 ducitur infelix ad moenia summa futuri 490
 nescia virgo mali et falsae commissa sorori,
 lilia per vernos lucent velut alba colores
 praecipue, quis vita brevis totusque parumper
 floret honor, fuscis et iam Notus imminet alis.
 hanc residens altis Hecate Perseia lucis 495
 flebat et has imo referebat pectore voces:
 ' cseris heu nostrum nemus aequalesque catervas,
 a misera, ut Graias haud sponte vageris ad urbes.
 non invisata tamen neque te, mea cura, relinquam.
 magna fugae monumenta dabis, spernere nec usquam 500
 mendaci captiva viro meque ille magistram
 sentiet et raptu famulae doluisse pudendo.'
 dixerat. ast illae murorum extrema capessunt
 defixaeque virum lituumque fragoribus horrent,
 quales instanti nimborum frigore maestae 505
 succedunt ramis haerent<que> pavore volucres.
 Iamque Getae iamque omnis Hiber Drangeaque densa
 strage cadit legio et latis prosternitur arvis.
 semineces duplicesque inter sua tela suosque
 inter equos saevam misero luctamine versant 510
 congeriem et longis campos singultibus implent.
 victores patrium contra paeana Geloni
 congeminant, eadem redeunt mox gaudia victis
 qua deus et melior belli respexit imago.
 Quis tales obitus dederit, quis talia facta 515
 dic age tuque feri reminiscere, Musa, furoris.
 Absyrtus clipei radiis curruque coruscus
 Solis avi (cuius vibrantem cominus hastam
 cernere nec galeam gentes potuere minantem,
 sed trepidae redeunt et verso vulnera tergo 520
 accipiunt magnisque fugam clamoribus augent)
 proterit impulsu gravis agmina corporaque atris
 sternit equis gemitusque premit spirantis acervi.
 nec levior comitatur Aron, horrentia cuius
 discolor arma super squalentesque aere lacertos 525
 barbarica chlamys ardet acu tremefactaque vento
 implet equum, qualis roseis it Lucifer alis,
 quem Venus inlustri gaudet producere caelo.
 at non inde procul Rambelus et acer Otaxes
 dispulerant Colchos pariterque inglorius Armis, 530
 fraude nova stabula et furtis adsuetus inultis
 depopulare greges frontem cum cornibus auxit
 hispidus inque dei latuit terrore Lycae;

hac tunc attonitos facie defixerat hostes.
 quem simul ac nota formidine bella moventem 535
 vidit Aron, 'pavidos te' inquit ' nuncere magistros
 et stolidum petiisse pecus? non pascua nec bos
 hic tibi: nocturni mitte haec simulamina Panis
 neve deum mihi finge. deus quoque consere dextram.'
 sic ait intentaque adiutum missile planta 540
 derigit et lapsis patuerunt vulnera villis.
 nec minus Aeolii proles Aeetia Phrixi
 fertur et ipsa furens ac se modo laeta Cytæis
 agminibus, modo cognatis ostentat Achivis.
 atque hos in medio duri discrimine belli 545
 laudibus inque ipsis gaudens ubi vidit Iason
 ' macte' in 'o nostrum genus et iam certa propago
 Aeoliae nec opina domus. sat magna laborum
 dona fero, satis hoc visu quaecumque rependo.'
 dixit et in Sueten magnique in fata Ceramni 550
 emicuit clipeumque rotans hunc poplite caeso
 deicit, illum aperit lato per pectus hiatu.
 Argus utrumque ab equis ingenti porrigit arvo
 et Zacorum et Phalcen, peditem pedes haurit Amastrin.
 sanguinis ille globos effusaque viscera gestat 555
 barbarus et cassa <st>ridens sublabitur ira.
 dat Calais Barisanta neci semperque propinquas
 Riphea venali comitantem sanguine pugnas.
 centum lecta boum bellator corpora, centum
 pactus equos; his ille animam lucemque rependit 560
 credulus; at tandem dulces iam cassus in auras
 respicit ac nulla caelum reparabile gaza.
 labitur intortos per tempora caerulea crines
 tunc quoque materna velatus harundine Peucon.
 at genetrix imis pariter Maeotis ab antris 565
 implevit plangore lacus natumque vocavit
 iam non per ripas, iam non per curva volantem
 stagna nec in medio truncantem marmore cervos.
 Eurytus Exomatas agit aequore. Nestoris hastae
 immoritur primaevus Helix nec reddita caro 570
 nutrimenta patri, brevibus ereptus in annis.
 at Latagum Zetemque Daraps, illum exigit hasta,
 hic fugit, ingentem subiti cum sanguinis undam
 vidit et extremo lucentia pectora ferro.
 Ecce autem muris residens Medea paternis 575
 singula dum magni lustrat certamina belli
 atque hos ipsa procul densa in caligine reges
 agnoscit quaeritque alios Iunone magistra,
 conspicit Aesonium longe caput ac simul acres
 huc oculos sensusque refert animumque faventem, 580
 nunc quo se raperet, nunc quo diversus abiret
 ante videns, quotque unus equos, quot funderet arma

errantesque viros quam densis sisteret hastis.
 quaque iterum tacito sparsit vaga lumina vultu
 aut fratris quaerens aut pacti coniugis arma, 585
 saevus ibi miserae solusque occurrit Iason.
 tunc his germanam adgreditur ceu nescia dictis:
 ' quis p̄cor hic toto iamdudum fervere campo
 quem tueor quemque ipsa vides? nam te quoque tali
 attonitam virtute reor.' contra aspera Iuno 590
 reddit agens stimulis ac diris fraudibus urget.
 ' ipsum'it à Aconiden cernis, soror, aequore tanto
 debita cognati repetit qui vellera Phrixi
 nec nunc laude prior generis nec sanguine quisquam.
 aspicias ut Minyas inter proceresque Cytæos 595
 emicet effulgens quantisque insultet acervis?
 et iam vela dabit, iam litora nostra relinquet
 Thessaliae felicis opes dilectaque Phrixi
 rura petens. eat atque utinam superetque labores!
 tantum effata magis campis intendere suadet 600
 dum datur ardentisque viri percurrere pugnas,
 ac simul hanc dictis, illum dea Marte secundo
 impulit atque novas egit sub pectora vires.
 ora sub excelso iamdudum vertice coni
 saeva micant cursuque ardescit nec tibi, Perse, 605
 nec tibi, virgo, iubae laetabile sidus Achivæ,
 acer ut autumnis canis iratoque vocati
 ab Iove fatales ad regna iniusta cometae.
 nec sua Crethiden latuit dea vimque recentem
 sentit agi membris ac se super agmina tollit, 610
 quantus ubi ipse gelu magnoque incanuit imbre
 Caucasus et summas abiit hibernus in Arctos.
 tunc vero, stabulis qualis leo saevit opimis
 luxurians spargitque famem mutatque cruores,
 sic neque parte ferox nec caede moratur in una 615
 turbidus inque omnes pariter furit ac modo saevo
 ense, modo infesta rarescunt cuspide pugnae.
 tunc et terrificis undantem crinibus Hebrum
 et Geticum Priona ferit, caput eripit Auchii
 ~bracchiaque~ et vastis volvendum mittit harenis. 620
 At genitus Iove complebat sua fata Colaxes
 iamque pater maesto contristat sidera vultu
 talibus aegra movens nequiquam pectora curis:
 'ei mihi, si durae natum subducere sorti
 moliar atque meis ausim confidere regnis, 625
 frater adhuc Amyci maeret nece cunctaque divum
 turba fremunt quorum nati cecidere cadentque.
 quin habeat sua quemque dies cunctisque negabo
 quae mihi.' ūpremos misero sic fatus honores
 congerit atque animis moriturum ingentibus implet. 630
 ille volat campis immensaque funera miscet

per cuneos, velut hiberno proruptus ab arcu
 imber agens scopulos nemorumque operumque ruinas,
 donec ab ingenti bacchatus vertice montis
 frangitur inque novum paulatim deficit amnem. 635
 talis in extremo proles Iovis emicat aevo
 et nunc magnanimos Hypetaona Gessithoumque
 nunc Arinen Olbumque rotat. iam saucius Aprem
 et desertus equo Thydrum pedes excipit hasta
 Phasiaden, pecoris custos de more paterni 640
 Caucasus ad primas genuit quem Phasidis undas.
 hinc puero cognomen erat famulumque ferebant
 Phasidis intonso nequiquam crine parentes.
 iamque aliis instabat atrox cum diva supremas
 rumpit iniqua colus victorque advenit Iason. 645
 excipit hunc saeva sic fatus voce Colaxes:
 ' vos Scythiae saturare canes Scythiaeque volucres
 huc miseri venis<tis>?' ~~ia~~ saxumque prehensum,
 illius et dextrae gestamen et illius aevi,
 concussa molitur humo, quod regia Iuno 650
 flexit ad ignotum caput infletumque Monesi.
 praeceps ille ruit. nato non depulit ictus
 Iuppiter, Aesoniae vulnus fatale sed hastae
 per clipeum, per pectus abit lapsoque cruentus
 advolat Aesonides mortemque cadentis acerbat. 655
 spargitur hinc miserisque venit iam notus Alanis.
 At regina virum (neque enim deus amovet ignem)
 persequitur lustrans oculisque ardentibus haeret.
 et iam laeta minus praesentis imagine pugnae
 castigatque metus et quas alit inscia curas 660
 respiciens an vera soror nec credere falsos
 audet atrox vultus eademque in gaudia rursus
 labitur et saevae trahitur dulcedine flammae.
 ac velut ante comas ac summa cacumina silvae
 lenibus adludit flabris levis Auster, at illum 665
 protinus immanem miserae <sensere> carinae,
 talis ad extremos agitur Medea furores.
 interdum blandae derepta monilia divae
 contrectat miseroque aptat flagrantia collo,
 quaque dedit teneros aurum furiale per artus, 670
 deficit; ac sua virgo deae gestamina reddit
 non gemmis, non illa levi turbata metallo,
 sed facibus, sed mole dei, quem pectore toto
 iam tenet. extremus roseo pudor errat in ore.
 ac prior his: 'credisne patrem promissa daturum, 675
 o soror, Argolicus cui dis melioribus hospes
 contigit? aut belli quantum iam restat acerbi?
 heu quibus ignota sese pro gente periculis
 obicit!' ~~haec~~ fantem medio in sermone reliquit
 incepti iam Iuno potens securaque fraudis. 680

imminet e celsis audentius improba muris
 virgo nec ablatam sequitur quaeritve sororem.
 at quotiens vis dura ducum densique repente
 Aesoniden pressere viri cumque omnis in unum
 imber iit, totiens saxis pulsatur et hastis. 685
 primaque ad infesti Lexanoris horruit arcus,
 alta sed Aesonium supra caput exit harundo
 teque, Caice, petit. coniunx miseranda Caico
 linquitur et primo domus imperfecta cubili.
 Regius Eois Myraces interpres ab oris 690
 venerat ut Colchos procul atque Aeetia Parthis
 foedera donato non inrita iungeret auro.
 tum iuvenem terris Parcae tenuere Cytaeis
 ac subiti Mavortis amor: simul armiger ibat
 semivir impubemque gerens sterilemque iuventam. 695
 ipse ~pharetratis~ residens ad frena tapetis
 nunc levis infesto procurrat in agmina curru,
 nunc fuga conversas spargit mentita sagittas.
 at viridem gemmis et eoae stamine silvae
 subligat extrema patrium cervice tiaran 700
 insignis manicis, insignis acinace dextro;
 improba barbaricae procurrunt tegmina plantae.
 nec latuere diu saevum spolia illa Syenen
 perque levem et multo maculatam murice tigrin
 concita cuspis abit. subitos ex ore cruores 705
 saucia tigris hiat vitamque effundit erilem.
 ipse puer fracto pronum caput implicat arcu.
 sanguine tunc atro chlamys ignea, sanguine vultus
 et gravidae maduere comae, quas flore Sabaeo
 nutrierat liquidoque parens signaverat auro. 710
 qualem siquis aquis et fertilis ubere terrae
 educat ac ventis oleam felicibus implet
 nec labor adsiduus nec spes sua fallit alentem
 iamque videt primam tenero de vertice frondem,
 cum subito immissis praeceps Aquilonia nimbis 715
 venit hiems nigraque evulsam tendit harena:
 haud secus ante urbem Myraces atque ipsius ante
 virginis ora cadit. sed non magis illa movetur
 unius aegra metu quam te, Meleagre, furentem,
 quam Talaum videt aut pugnans miratur Acasti. 720
 at satis hos ipsae gentes campique videbant
 tempestate pari versis incumbere turmis.
 ante oculos fuga foeda ducum largusque cadentum
 it cruor et currus dominis ingentibus orbi.
 Non tulit hos Perses gemitus clademque suorum 725
 tergaque versa tuens his caelum questibus implet:
 ' quid mēam patriis eiectum sedibus istas
 ut struerem pugnans Scythiamque in bella moverem
 vos superi, vos augurio lusistis inani?

quid fratris meritas tum, Iuppiter, omina poenas 730
promisere mihi? nobis Argoa parabas
scilicet auxilia et tantas coniungere vires.
saeva quidem lucis miseris mora, dent tamen oro
unum illum mihi fata diem, qui fallat Achivos
sic meritos quoque hunc videam virtute superbum 735
Aesoniden tantos flentem sine honore labores!
dixerat haec pectusque suis everberat armis
et galeam fletu, galeam singultibus implet.
ibat et in medii praeceps incendia belli,
ni prior adversis Pallas vidisset ab armis 740
et secum: 'ruit ecce ferox in funera Perses,
quem genitor Colchis solioque imponere fratris
iam statuit. nostra vereor ne fraude peremptum
inrepet et culpam hanc magno terrore rependat.'
haec dicens atro nebulam diffundit amictu 745
striden<te>sque viri circum caput amovet hastas.
ille super socias clementi turbine gentes
erigitur paulum<que> levi raptatus in aethra
iam tandem extremas pugnae defertur in oras,
forte ubi serus Hiber Issedoniaeque phalanges 750
Marte carent solisque iuvant clamoribus agmen.
Nox simul astriferas profert optabilis umbras
et cadit extemplo belli fragor aegraque muris
digreditur longum virgo perpessa timorem.
ut fera Nyctelii paulum per sacra resistunt, 755
mox rapuere deum iamiam <in> quodcumque paratae
Thyiades, haud alio remeat Medea tumultu
atque inter Graiumque acies patriasque phalangas
semper inexpletis agnoscit Iasona curis
armaque quique cava superest de casside vultus.

Liber VII

Te quoque Thessalico iam serus ab hospite vesper
dividit et iam te tua gaudia, virgo, relinquunt
noxque ruit soli veniens non mitis amanti.
ergo ubi cunctatis extremo in limine plantis
contigit aegra toros et mens incensa tenebris, 5
vertere tunc varios per longa insomnia questus
nec pereat quo scire malo tandemque fateri
ausa sibi ~paulum~ medio sic fata dolore est:
' nunc ego quo casu vel quo sic per<vi>gil usque
ipsa volens errore trahor? non haec mihi certe 10
nox erat ante tuos, iuvenis fortissime, vultus,
quos ego cur iterum demens iterumque recordor
tam magno discreta mari? quid in hospite solo
mens mihi? cognati potius iam vellera Phrixi
accipiat, quae sola petit quaeque una laborum 15
causa viro. nam quando domos has ille reviset
aut meus Aesonias quando pater ibit ad urbes?
felices mediis qui se dare fluctibus ausi
nec tantas timuere vias talemque secuti
huc qui deinde virum; sed, sit quoque talis, abito.' 20
tum iactata toro <to>tumque experta cubile
ecce videt tenui candescere limen Eoo.
nec minus insomnem lux orta refecit amantem
quam cum languentes <levis> erigit imber aristas
grataque iam fessis descendunt flamina remis. 25
At sua longarum Minyas iam cura viarum
admonet inque ipso nequiquam tempore regem
laetitiae meritique petunt. quem passus Iason
vota prius captasque deis accendere praedas
prominet atque oculos longe tenet, aurea si iam 30
pellis et oblatis clarescant atria villis.
ille autem iamiam vultus vocesque parantem
ante capit rumpitque moras inque ipsa morantis
prosilit ora viri talique effunditur ira:
' rbe satos alio, sua litora regnaque habentes, 35
quis furor has mediis tot fluctibus egit in oras
quisve mei vos tantus amor? tu prima malorum
causa mihi, tu, Phrixe gener! non te aequore mersum
quo sor<or>, ut felix nullos nunc nomine Graios
nossem ego! quis regum Pelias, quis Thessalus aut quae 40
Graecia? quodnam hominum Minyae genus aut ubi cautes
Cyanaeae? venit Scythicas en hospes in oras.
quingenta Asiam (pudet heu) penetrarit Iason
exulibus meque ante alios sic spreverit una,

una ratis, spoliū ut vivo de rege reportet? 45
 ipsum offerre meos, ipsum <iam> pandere lucos
 imperet et nullo dignetur vincere bello?
 cur age non templis sacrata avellere dona
 omnibus atque ipsas gremiis abducere natas,
 praedo, libet? vobisne domos, vobisne parentes 50
 esse putem, ratis infandis quos sola rapinis
 saevaue pascit hiems et quos, credamus ut ipsis,
 rex suus inlisit pelago vetuitque reverti,
 scilicet Aeoliae pecudis poteretur ut auro?
 ante meus caesa descendet Caucasus umbra 55
 ac prior Haemonias repetet super aequora praedas,
 ante ego cum vittis cernam feralibus Hellen.
 si tamen his aliter perstas non cedere terris
 teque pudor cassi reditus movet ac latet una
 nescioquid plus puppe viris, haud ipse morabor 60
 quae petitis; modo nostra prior tu perfice iussa.
 Martius ante urbem longis iacet horridus annis
 campus et ardentis ac me quoque vomere presso,
 me quoque cunctantes interdum agnoscere tauri.
 his magis atque magis rabiem nunc nostra senectus 65
 luxuriemque dedit solitoque superbior ignis
 ore fremit. succede meae, fortissime, laudi
 et nostros recale, hospes, agros! nec semina derunt,
 quae prius ipse dabam, et messes, quas solus obibam.
 consiliis nox una satis tecumque retracta 70
 cumque tuis haec iussa deis, ac siquid in isto est
 robore praedicti venies in rura laboris.
 ipse incertus adhuc tenebris te protinus illis
 involvi flammisque velim, durare parumper
 an magis, everso iacias dum semina campo, 75
 ac tibi Cadmei dum dentibus exeat hydri
 miles et armata florescant pube novalis.'

Filia prima trucis vocem mirata tyranni
 haesit et ad iuvenem pallentia rettulit ora
 contremuitque metu <ne> nescius audeat hospes 80
 seque miser ne posse putet. perstrinxerat horror
 ipsum etiam et maesta stabat defixus in ira.
 non ita Tyrrhenus stupet Ionius<que> magis<ter>
 qui iam te, Tiberine, tuens clarumque serena
 arce pharon praeceps subito nusquam ostia, nusquam 85
 Ausoniam videt et saevas accedere Syrtes.
 par tum tamen infando quae det responsa tyranno
 colligit et tandem obtutu consurgit ab alto.
 ' non' ita hos natus, non hanc, Aeeta, dedisti
 spem Minyis cum prima tuis pro moenibus arma 90
 induimus. quo versa fides? quos vestra volutant
 iussa dolos? alium hic Pelian, alia aequora cerno.
 quin agite [et] hoc omnes odiisque urgete tyranni

imperiisque caput: numquam mihi dextera nec spes
 defuerit. mos iussa pati nec cedere duris. 95
 unum oro, seu me illa suis seges obruet hastis
 hauriet adverso seu crastinus ignis hiatu,
 nuntius hinc saevas Peliae mittatur ad aures
 hic periisse viros et me, si vestra fuisset
 ulla fides, reducem patriae potuisse referri.' 100
 Talibus attonitos dictis natamque patremque
 linquit et infida praeceps prorumpit ab aula.
 at trepida et medios inter deserta parentes
 virgo silet nec fixa solo servare parumper
 lumina nec potuit maestos non flectere vultus 105
 respexitque fores et adhuc invenit euntem.
 visus et heu miserae tunc pulchrior hospes amanti
 discedens; tales umeros, ea terga relinquit.
 illa domum atque ipsos paulum procedere postes
 optat, at ardentem tenet intra limina gressus. 110
 qualis ubi extremas Io vaga sentit harenas
 fertque refertque pedem, tumido quam cogit Erinys
 ire mari Phariaeque vocant trans aequora matres,
 circuit haud aliter foribusque impendit apertis
 an melior Minyas revocet pater, oraque quaerens 115
 hospitis aut solo maeret defecta cubili
 aut venit in carae gremium refugitque sororis
 atque loqui conata silet rursusque recedens
 quaerit, ut Aeaes hospes consederit oris
 Phrixus, ut aligeri Circen rapuere dracones. 120
 tum comitum visu fruitur miseranda suarum
 implerique nequit subitoque parentibus haeret
 blandior et patriae circumfert oscula dextrae.
 sic adsueta toris et mensae dulcis erili
 aegra nova iam peste canis rabieque futura 125
 ante fugam totos lustrat queribunda penates.
 tandem etiam molli semet sic increpat ira:
 'ergis, ai' dicens, teque illius angit imago
 curaque, qui profuga forsitan tenet alta carina
 quique meum patrias referet nec nomen ad urbes? 130
 quid me autem sic ille movet, superetne labores
 an cadat et tanto turbetur Graecia luctu?
 saltem, fata virum si iam suprema ferebant,
 iussus ad ignotos potius foret ire tyrannos
 o utinam et tandem non hac moreretur in urbe! 135
 namque et sidereo nostri de sanguine Phrivi
 dicitur et caram vidi indoluisse sororem
 seque ait has iussis actum miser ire per undas.
 at redeat quocumque modo meque ista precari
 nesciat atque meum non oderit ille parentem.' 140
 dixerat haec stratoque graves proiecerat artus,
 si veniat miserata quies, cum saevior ipse

turbat agitque sopor; supplex hinc sternitur hospes,
 hinc pater. illa nova rumpit formidine somnos
 erigiturque toro. famulas carosque penates 145
 agnoscit, modo Thessalicas raptata per urbes:
 turbidus ut poenis caecisque pavoribus ensem
 corripit et saevae ferit agmina matris Orestes;
 ipsum angues, ipsum horrisoni quatit ira flagelli
 atque iterum infestae se fervere caede Lacaenae 150
 credit agens falsaque redit de strage dearum
 fessus et in miserae conlabitur ora sororis.
 His ubi nequiquam nutantem Colchida curis
 Iuno videt necdum extremo parere furori
 non iam mentitae vultum vocemque resumit 155
 Chalciopes. quando ardor hebet leviorque pudori
 mensque obnixa malo, tenues sublimis in auras
 tollitur et fulvo Venerem vestigat Olympo.
 ' sum amor ut ~tecum~ mecum partita laborem.
 illa nimis sed dura manet conversaque in iram 160
 et furias dolet ac me nunc decepta reliquit.
 i precor atque istum quo me frustratur amorem
 vince ~precor~ patriis ut tandem evadere tectis
 audeat atque meum casu defendere ab omni
 Aesoniden. quis illa sacris, quo freta veneno! 165
 illum etiam totis adstantem noctibus anguem,
 qui nemus omne suum quique aurea (respice porro)
 vellera tot spiris circum, tot ductibus implet,
 fallat et in somnos ingenti solvat ab orno.
 haec tibi nunc, Furiis atque ipsi cetera mando.' 170
 Tum Venus aligerum mater sic fatur Amorum:
 ' ec tibi cum primos adgressa es flectere sensus
 virginis ignotaque animum contingere cura
 defuimus, data continuo <quin> cingula soli
 nostra tibi, quis mota loco labefactaque cessit. 175
 haud satis est, sed me ipsa opus et cunctantia poscunt
 pectora me dubiusque pudor. iam foedera faxo
 Aesonii petat ipsa viri metuatque morari.
 tu fac luciferae citus ad delubra Dianae
 deveniat, sacras solita est ubi fundere taedas 180
 Colchis et aequali dominam lustrare caterva.
 nec te nunc Hecates subeat metus aut mea forte
 impediat ne coepta time. quin audeat opto:
 continuo transibit amor cantuque trilingui
 ipsam flammiferos cogam compescere tauros 185
 amplexumque pati.' volucrem tunc aspicit Irin
 festinamque iubet monitis parere Diones
 et iuvenem Aesonium praedicto sistere luco.
 protinus hinc Iris Minyas, Cytherea petivit
 Colchida, Caucaseis speculatrix Iuno resedit 190
 rupibus attonitos Aeaea in moenia vultus

speque metuque tenens et adhuc ignara futuri.

Vix primas occulta Venus prospexerat arces,
virginis ecce novus mentem perstringere languor
incipit, ingeminant commotis questibus aestus. 195

ergo iterum sensus varios super hospite volvens
maeret et absenti nequiquam talia fatur:

' si tibiThessalicis, nunc si tua forte venenis
mater et heu siqua est posset succurrere coniunx!
quidne tuos virgo possim nisi flere labores? 200

hoc satis ipse ~etiam spectare supremos~ 201a

ei mihi, ne casus etiam spectare supremos 201b

atque iterum durae cogar comes ire sorori!

et nunc ille sua non quemquam sorte moveri,

non ullum meminisse putat cumque omnibus odit

me quoque. siquando fuerit tamen ulla potestas 205

illum ego qui diris cinis ultimus haeserit arvis

ossaque quis tauri saevusque pepercerit ignis

componam sedem<que> dabo. fas tunc mihi manes

dilexisse viri tumuloque has reddere curas.'

Dixerat. ecce toro Venus improvisa resedit, 210

sicut erat mutata deam mentitaque pictis

vestibus et magica Circen Titanida virga.

illa, velut lenti fallatur imagine somni,

sic oculos incerta tenet magnique sororem

paulatim putat esse patris. tum flebile gaudens 215

prosiluit saevaeque ultro tulit oscula divae

ac prior: ' o tandem, vix tandem reddita Circe

dura tuis, quae te biiugis serpentibus egit par

hinc fuga quaeve fuit patriis mora gratior oris?

ante et Thessalicae Phasin petiere carinae 220

perque tot infelix frustra vada venit Iason

quam patriae te movit amor.' tum cetera rumpit

occurritque Venus: ' tu nunc mihi causa viarum

sola, tuae venio iam pridem ignava iuventae.

cetera parce queri neu me meliora secutam 225

argue; quippe etiam reputentur munera divum.

omnibus hunc potius communem animantibus orbem

communes et crede deos. patriam inde vocato

qua redit itque dies, nec nos, o nata, malignus

clauserit hoc uno semper sub frigore mensis. 230

fas mihi non habiles, fas et tibi linquere Colchos.

et nunc Ausonii coniunx ego regia Pici

nec mihi flammiferis horrent ibi pascua tauris

meque vides Tusci dominam maris: at tibi quinam

Sauromatae, miseranda, proci? cui vadis Hiberno, 235

ei mihi, vel saevo coniunx non una Gelono?'

Illa deae contra iamdudum spernere voces.

' non itane immemorem magnae Perseidos,' inquit

'cernis ut infelix thalamos ego cogar in illos.

i precor atque illum pro me dimitte timorem. 240
 sed magis his miseram, quando potes, eripe curis
 unde metus aestusque mihi quaeque aspera, mater,
 perpetior dubiae iamdudum incendia mentis.
 nulla quies animo, nullus sopor, arida ~menti~.
 quaere malis nostris requiem mentemque repone, 245
 redde diem noctemque mihi, da prendere vestes
 somniferas ipsaque oculos componere virga.
 tu quoque nil, mater, prodes mihi; fortior ante
 sola fui. tristes thalamos infestaque cerno
 omnia, vipereos ipsi tibi surgere crines.' 250
 talia verba dabat conlapsaque flebat iniquae
 in Veneris Medea sinus pestemque latentem
 ossibus atque imi monstrabat pectoris ignem.
 Occupat amplexu Venus et furialia figit
 oscula permixtumque odiis inspirat amorem 255
 dumque illam variis maerentem vocibus ambit
 inque alio sermone tenet 'quin hoc' ait 'audi
 atque attolle genas.' lacrimisque haec infit obortis:
 'cum levis a superis ad te modo laberer auris
 forte ratem primo fulgentem litore cerno 260
 qualem nostra suo numquam dimittere portu
 vellet adhuc omnes quae detinet insula nautas.
 unus ibi ante alios qui tum mihi pulchrior omnes
 visus erat, longeque ducem mirabar et ipsa,
 advolat atque unam comitum ratus esse tuarum 265
 "per tibi siquis," ait "morituri protinus horror
 et quem non meritis videas occurrere monstis,
 haec precor, haec dominae referas ad virginis aurem.
 tu fletus ostende meos. illi has ego voces,
 qua datur, hasque manus, ut possum, a litore tendo. 270
 ipsae quas mecum per mille pericula traxi
 defecere deae. spes et via sola salutis
 quam dederit, si forte dabit. ne vota repellat,
 ne mea totque animas, quales nec viderit ultra,
 dic precor auxilio iuuet atque haec nomina servet. 275
 ei mihi quod nullas hic possum exsolvere grates!
 284
 at tamen hoc saeva corpus de morte receptum,
 hanc animam sciat esse suam! miserebitur ergo?
 dic" ait "an potius--?" strictumque ruebat in ensem.
 promisi (ne falle precor) cumque ipsa moverer
 adloquio casuque viri te passa rogari
 sum potius: tu laude nova, tu supplice digno 290
 dignior es et fama meis iam parta venenis.
 si Pelopis duros prior Hippodamia labores 276
 expediit totque ora simul vulgata procorum
 respiciens tandem patrios exhorruit axes,
 si dedit ipsa neci fratrem Minoia virgo,
 cur non hospitibus fas sit succurrere dignis 280

te quoque et Aeaeos iubeas mitescere campos?
 occidat aeterna tandem Cadmeia morte
 iam seges et viso fumantes hospite tauri!
     Torserat illa gravi iamdudum lumina vultu   292
 vix animos dextramque tenens quin ipsa loquentis
 iret in ora deae; tanta pudor aestuat ira.
 iamque toro trepidas infelix obruit aures   296
 verba cavens; horror molles invaserat annos.   295
 nec quo ferre fugam nec quo se vertere posset   297
 prensa videt. rupta condi tellure premique
 iamdudum cupit ac diras evadere voces.
 illa sequi iubet et portis exspectat in ipsis   300
 saevus Echionia ceu Penthea Bacchus in aula
 deserit infectis per roscida cornua vittis,
 cum tenet ille deum pudibundaque tegmina matris
 tympanaque et mollem subito miser accipit hastam.
 haud aliter deserta pavet perque omnia circum   305
 fert oculos tectisque negat procedere virgo.
 contra saevus amor, contra periturus Iason
 urget et auditae crescunt in pectore voces.
 heu quid agat? videt externo se prodere patrem
 dura viro, famam scelerum iamque ipsa suorum   310
 prospicit et questu superos questuque fatigat
 Tartara. pulsat humum manibusque immurmurat uncis
 noctis eram Ditemque ciens, succurrere tandem
 morte velint ipsumque simul demittere leto
 quem propter furit. absentem saevissima poscit   315
 nunc Pelian, tanta iuvenem qui perderet ira:
 saepe suas misero promittere destinat artes,
 denegat atque una potius decernit ~in ira~
 ac neque tam turpi cessuram semet amori
 proclamat neque opem ignoto viresque daturam   320
 atque toro proiecta manet, cum visa vocari
 rursus et impulso sonuerunt cardine postes.
     Ergo ubi nescioquo penitus se numine vinci
 sentit et abscisum quicquid pudor ante monebat,   325
 tum thalami penetrare petit quae maxima norat
 auxilia Haemoniae quaerens pro rege carinae.
 utque procul magicis spirantia tecta venenis
 et saevae patuere fores oblataque contra
 omnia quae ponto, quae manibus eruit imis
 et quae sanguineo lunae destrinxit ab ore   330
 ' tuam sequeris' ai' quidquam aut patiere pudendum
 cum tibi tot mortes scelerisque brevissima tanti
 effugia?' haec dicens qua non velocior ulla
 pestis erat toto nequiquam lumine lustrat
 cunctaturque super morituraque colligit iras.   335
 o nimium iucunda dies, quam cara sub ipsa
 morte magis! stetit <et> sese mirata furentem est.

' occidis heu; primo potes hoc durare sub aevo?
 nec tu lucis' a' oc videris ulla iuventae
 gaudia, non dulces fratris pubescere malas? 340
 hunc quoque, quicumque est, crudelis, Iasona nescis
 morte perire tua, qui te nunc invocat unam,
 qui rogat et nostro quem primum in litore vidi?
 cur tibi fallaces placuit coniungere dextras
 tunc, pater, atque istis iuvenem non perdere monstris 345
 protinus? ipsa etiam, fateor, tunc ipsa volebam.
 testor cara tuas Circe Titania voces,
 te ducente sequor, tua me, grandaeva, fatigant
 consilia et monitis cedo minor.' haec ubi fata
 rursus ad Haemonii iuvenis curamque metumque 350
 vertitur, hunc solum propter seu vivere gaudens
 sive mori, quodcumque velit. maiora precatur
 carmina, maiores Hecaten immittere vires
 nunc sibi, nec notis stabat contenta venenis.
 cingitur inde sinus et, qua sibi fida magis vis 355
 nulla, Prometheae florem de sanguine fibrae
 Caucaseum promit nutritaque gramina monti,
 quae sacer ille nives inter tristesque pruinas
 durat alitque cruor cum viscere vultur adeso
 tollitur e scopulis et rostro inrorat aperto. 360
 idem nec longi languescit finibus aevi
 immortale virens, idem stat fulmina contra
 salvus et in mediis florescunt ignibus herbae.
 prima Hecate Stygiis duratam fontibus harpen
 intulit et validas scopulis effodit aristas, 365
 mox famulae monstrata seges, quae lampade Phoebes
 sub decima iuga feta metit saevitque per omnes
 reliquias saniemque dei. gemit inritus ille
 Colchidos ora tuens. totos tunc contrahit artus
 ~monte~ dolor cunctaeque tremunt sub falce catena. 370
 Talibus infelix contra sua regna venenis
 induitur noctique tremens infertur opacae.
 dat dextram blandisque ~pavens vocem Venus osquam~
 adloquiis iunctoque trahit per moenia passu.
 qualis adhuc teneros ubi primum pallida fetus 375
 mater ab excelso produxit in aera nido
 hortaturque sequi brevibusque insurgere pinnis;
 illos caerulei primus ferit horror Olympi
 iamque redire rogant adsuetaque quaeritur arbor.
 haud aliter caecae per moenia deficit urbis 380
 incedens horret<que> domos Medea silentes
 hic iterum extremae nequiquam in limine portae
 substitit atque iterum fletus animique soluti
 respexitque deam paulumque his vocibus haesit:
 ' ipsa rogat certe meque ipse implorat Iason? 385
 nullane culpa subest, labes non ulla pudoris,

nullus amor? nec turpe viro servire precanti?
 illa nihil contra vocesque abrumpit inanes.
 et iamiam magico per opaca silentia Colchis
 coeperat ire sono montanaque condere vultus 390
 numina cumque suis averti fontibus amnes.
 iam stabulis gregibusque pavor strepitusque sepulchris
 inciderat, stupet ipsa gravi nox tardior umbra.
 iamque tremens longe sequitur Venus. utque sub altas
 pervenere trabes divaeque triformis in umbram 395
 hic subito ante oculos nondum speratus Iason
 emicuit viditque prior conterrita virgo.
 atque hinc se profugam volucris Thaumantias ala
 sustulit, inde Venus dextrae dilapsa tenenti.
 obvius ut sera cum se sub nocte magistris 400
 impingit pecorique pavor qualesve profundum
 per chaos occurrunt caecae sine vocibus umbrae,
 haud secus in mediis noctis nemoris<que> tenebris
 inciderant ambo attoniti iuxtaque subibant
 abietibus tacitis aut immotis cyparissis 405
 adsimiles, rapidus nondum quas miscuit Auster.
 Ergo ut erat vultu defixus uterque silenti
 noxque suum peragebat iter, iamiam ora levare
 Aesoniden farique cupit Medea priorem.
 quam simul effusis pavitantiem fletibus heros 410
 flagrantesque genas vidit miserumque pudorem,
 has tandem voces dedit et solatus amantem [est]
 'fersne aliquam spem lucis?' ai' miserata laborem
 nempe venis? an et ipsa mea laetabere morte?
 ne precor infando similem te, virgo, parenti 415
 gesseris. haud tales decet inclementia vultus.
 hascine nunc grates, haec exspectata laborum
 dona dari decuit? sic te sub teste remitti
 fas mihi, virgo, ~tuum~? iustas da vocibus aures.
 nec pater ille tuus tantis me opponere monstris 420
 (quid meritum?) aut tales voluit <ex>pendere poenas.
 an iacet externa quod nunc mihi cuspide Canthus
 quodque meus vestris cecidit pro moenibus Iphis
 aut Scythiae tanta inde manus? iussisset abire
 perfidus atque suis extemplo cedere regnis. 425
 spem mihi promissam per quae discrimina rursus
 et reddat qua lege vides. occumbere tandem
 possumus idque sedet quam non quaecumque subire
 patris iussa tui. numquam sine vellere abibo
 hinc ego, degenerem nec tu me prima videbis.' 430
 Haec ait. illa tremens, ut supplicis aspicit ora
 conticuisse viri iamque et sua verba reposci,
 nec quibus incipiat demens videt ordine nec quo
 quove tenus, prima cupiens effundere voce
 omnia, sed nec prima pudor dat verba timenti. 435

haeret et attollens vix tandem lumina fatur:
 ' quid, precor, in nostras venisti, Thessale, terras?
 unde mei spes ulla tibi tantosque petisti
 cur non ipse tua fretus virtute labores?

nempe ego si patriis timuissem excedere tectis 440
 occideras, nempe hanc animam cras saeva manebant
 funera. Iuno ubi nunc, ubi nunc Tritonia virgo,
 sola tibi quoniam tantis in casibus adsum
 externae regina domus? miraris et ipse,
 credo, nec agnoscunt hae nunc Aetida silvae. 445
 sed fatis sum victa tuis. cape munera supplex
 non mea teque iterum Pelias si perdere quaeret
 inque alios casus, alias <si> mittet ad urbes,
 heu formae ne crede tuae!' Titania iamque
 gramina Persaeasque sinu depromere vires 450
 coeperat. his iterum compellat Iasona dictis:
 ' siamen aut superis aliquam spem ponis <in istis>
 aut tua praesenti virtus [te] educere leto
 si te forte potest, etiam nunc deprecor, hospes,
 me sine et insontem misero dimitte parenti.' 455
 dixerat. extemplo (neque enim <im>matura ruebant
 sidera et extremum suspexerat axe Booten)
 cum gemitu et multo iuveni medicamina fletu
 non secus ac patriam pariter famamque decusque
 obicit. ille manu subit et vim corripit omnem. 460

Inde ubi facta nocens et non revocabilis umquam
 cessit ab ore pudor propiorque implevit Erinys,
 carmina nunc totos volvit figitque per artus
 Aesonidae et totum septeno murmure fertur
 per clipeum atque viro graviolem reddidit hastam 465
 iamque sui tauris languent absentibus ignes.
 ' nunc age et has' inquit' cristas galeamque resume
 quam modo funerea tenuit Discordia dextra.
 hanc iace per medias, cum verteris aequora, messes.
 protinus in sese conversa furoribus ibit 470
 cuncta phalanx atque ipse fremens mirabitur et me
 respiciet fortasse pater.' is deinde locuta
 iam magis atque magis mentem super alta ferebat
 aequora, pandentes Minyas iam vela videbat
 se sine. tum vero extremo percussa dolore 475
 arripit Aesoniden dextra ac summissa profatur:
 ' sis memor, oro, mei, contra memor ipsa manebo,
 crede, tui. quantum hinc aberis, dic quaeso, profundi?
 quod caeli spectabo latus? sed te quoque tangat
 cura mei quocumque loco, quoscumque per annos 480
 atque hunc te meminisse velis et nostra fateri
 munera, servatum pudeat nec virginis arte.
 ei mihi, cur nulli stringunt tua lumina fletus?
 an me mox merita morituram patris ab ira

dissimulas? te regna tuae felicia gentis, 485
te coniunx natiq̄ue manent; ego prodita abibo
nec queror et pro te lucem quoque laeta relinquam.'
protinus hospes ad haec (tacitis nam cantibus illum
flexerat et simili iamdudum adflarat amore)
' tua' i' Aesoniden quicquam te velle relicta 490
credis et ulla peti sine te loca? redde tyranno
me potius, recipe ingratos atque exue cantus!
quis mihi lucis amor? patriam cur amplius optem
si non et genitor te primam amplectitur Aeson
teque tuo longe fulgentem vellere gaudens 495
spectat et ad primos procumbit Graecia fluctus?
respice ad has voces et iam, precor, adnue, coniunx.
per te, quae superis divisque potentior imis,
perque haec, virgo, tuo redeuntia sidera nutu
atque per has nostri iuro discriminis horas: 500
umquam ego si meriti s<im> noctis <et> immemor huius,
si te sceptrā, domum, si te liquisse parentes
senseris et me iam non haec promissa tuentem,
tum me non tauros iuuet evasisse ferosque
terrigenas, tum me tectis tua turbet in ipsis 505
flamma tuaeque artes. nullus succurrere contra
ingrato queat et siquid tu saevius istis
adicias meque in medio terrore relinquas.'
audiit atque simul meritis periuria poenis
despondet questus semper Furor ultus amantis. 510
Haec ubi dicta, tamen perstant defixus uterque
et nunc ora levant audaci laeta iuventa,
ora simul totiens dulces rapiētia visus,
nunc deicit vultus aeger pudor et mora dictis
redditur ac rursus conterret Iasona virgo: 515
'accipe perdomitis quae deinde pericula tauris
et quis in Aeolio maneat te vellere custos.
nondum cuncta tibi, fateor, promissa peregi.
saevior ingenti Mavortis in arbore restat,
crede, labor. quem--tanta utinam fiducia nostri 520
sit mihi nocturnaeque Hecates--<. 521a
. . . . .> nostrique vigoris.' 521b
dixerat utque virum doceat, quae monstra supersint,
protinus immensis recubantem anfractibus anguem
turbat et Haemonii subito ducis obicit umbram.
ille, quod haud alias, stetit et trepidantia torsit 525
sibila seque metu postquam sua vellera circum
sustulit atque omnis spiris exhorruit arbor,
incipit inde sequi et vacuo furit ore per auras.
' quisr̄igor hic? quaenam tantae, dic, virgo, ruinae?'
exclamat stricto Aesonides stans frigidus ense. 530
illa tacet retinens tandemque ait angue represso:
' huc tibi postremum nostri parat ira parentis,

heu miser, heu tantis iterum mihi care periclis.
 o utinam [ut] nullo te sim visura labore
 ipsam caeruleis squalentem nexibus ornum 535
 ipsaque pervigilis calcare volumina monstri.
 contingat bis deinde mori!' is fata profugit
 seque sub extremis in moenia rettulit umbris.
 Et iam puniceo regem spes vana sub ortu
 extulerat, quantis nox una diremerit undis 540
 Aesoniden, liberne freto iam vultus aperto
 utque prius totum sileat mare, dumque ea longe
 explorare ~quaeat~, contra venit Arcas Echion
 dicta ferens iam Circaeis Mavortis in agris
 stare virum, daret aripedes in proelia tauros. 545
 rex ' vor en ultro' ikit seque abripit aula
 ' vos mihi nua primum ~in flammis~ invertite, tauri,
 aequora, nunc totas aperite et volvite flammis.
 exeat Haemonio messis memoranda colono.
 tuque tuum pestem in Graium da, nata, draconem 550
 ipsius aspectu pereant in velleris, ipsa
 terga mihi diros servent infecta cruores.'
 fatur et effusis pandi iubet aequora tauris.
 pars et Echionii subeunt immania dentis
 semina, pars diri portant grave robur aratri. 555
 at sua magnanimum contra Pagasaea iuventus
 prosequitur stipatque ducem. tum maxima quisque
 dicta dedit saevisque procul discessit ab agris.
 fixerat ille gradus totoque ex agmine solus
 stabat ut extremis desertus ~ab orbibus axis~, 560
 quem iam lassa dies Austrique ardentis harenae
 aut quem Rhipaeas exstantem rursus ad arces
 nix et caerulei Boreae ferus abstulit horror;
 cum subito attoniti longissima Phasidis unda
 Caucaseaeque trabes omnisque Aetia tellus 565
 fulsit et ardentes stabula effudere tenebras.
 ac velut ex una siquando nube corusci
 ira Iovis torsit geminos mortalibus ignes
 aut duo cum pariter ruperunt vincula venti
 dantque fugam, sic tunc claustris evasit uterque 570
 taurus et immani proflavit turbine flammis
 arduus atque atro volvens incendia fluctu.
 horruit Argoae legio ratis, horruit audax
 qui modo virgineis servari cantibus Idas
 flebat et invito prospexit Colchida vultu. 575
 non tulit ipse moras seseque immisit Iason,
 diversos postquam ire videt, galeamque minantem
 quassat <et> errantem dextra ciet obvius ignem.
 ut tandem stetit et torvo se lumine flexit,
 qui prior adversi respexit Iasonis arma, 580
 cunctatus paulum subito furit. aequora non sic

in scopulos irata ruunt eademque recedunt
 fracta retro. bis fulmineis se flatibus infert
 obnubitque virum, sed non incendia Colchis
 adspirare sinit clipeoque inluditur ignis 585
 frigidus et viso pallescit flamma veneno.
 incit Aesonides dextram atque ardentia vincit
 cornua, dein totis propendens viribus haeret.
 ille virum atque ipsam tunc te, Medea, recusans
 concutit et tota nitentem carminis ira 590
 portat; iners tandem gravius mugire recedens
 incipit et fesso victus descendere cornu.
 respicit hinc socios immania vincula poscens
 Aesonides iamque ora premit trahiturque trahiturque
 obnixusque genu superat cogitque trementes 595
 sub iuga aena toros. alium dehinc turbida Colchis
 exarmat lentumque offert timideque minantem
 iamque propinquanti noctem[que] implicat. ille fatiscens
 in caput inque umeros ipsa vi molis et irae
 proruit. invadit totusque incumbit Iason 600
 desuper atque suis defixum flatibus urget
 utque dedit vinclis validoque obstrinxit aratro
 suscitatur ipse genu saevaue agit insuper hasta,
 non secus a medio quam si telluris hiatu
 terga recentis equi primumque invasit habenis 605
 murmur et in summa Lapithes apparuit Ossa.
 Ille, velut campos Libyes ac pingua Nili
 fertilis arva secet, plena sic semina dextra
 spargere gaudet agris oneratque novalia bello.
 Martius hic primum ter vomere fusus ab ipso 610
 clangor et ex omni sonuerunt cornua sulco,
 bellatrix tunc gleba quati pariterque creari
 armarique phalanx totisque insurgere campis.
 cessit et ad socios paulum se rettulit heros
 opperiens ubi prima sibi daret agmina tellus. 615
 at vero ut summis iam rura recedere cristis
 vidit et infesta vibrantes casside terras
 advolat atque, imo tellus qua proxima collo
 necdum umeri videre diem, prior ense sequaci
 aequat humo truncos; rutilum thoraca sequenti 620
 aut primas a matre manus premit obvius ante.
 nec magis aut illis aut illis milibus ultra
 sufficit, ad dirae quam cum Tirynthius Hydrae
 agmina Palladios defessus respicit ignes.
 ergo iter<um> ad socias convertere Colchidos artes 625
 et galeae nexus ac vincula dissipat imae
 cunctaturque tamen totique occurrere bello
 ipse cupit. spes nulla datur, sic undique densant
 terrigenae iam signa duces clamorque tubaeque.
 iamque omnes videre virum iamque omnia contra 630

tela volant. tum vero amens discrimine tanto
quam modo Tartareo galeam dedit illa veneno
in medios torsit; conversae protinus hastae. 634

qualis ubi atto<nitos> maestae Phrygas annua Matris
ira vel exsectos lacerat Bellona comatos,
haud secus accensas subito Medea cohortes
implicat et miseros agit in sua proelia fratres.
omnis ibi Aesoniden sterni putat, omnibus ira
aequalis. stupet Aeetes ultroque furentes 640
ipse viros revocare cupit, sed cuncta iacebant
agmina nec quisquam primus ruit aut super ullus
linquitur atque hausit subito sua funera tellus.

Protinus in fluvium fumantibus evolat armis
Aesonides, qualis Getico de pulvere Mavors 645
intrat equis uritque gravem sudoribus Hebrum
aut niger ex antris rutilique a fulminis aestu
cum fugit et Siculo respirat in aequore Cyclops.
redditus hinc tandem sociosque amplexus ovantes
haud iam mendacem promissa reposcere regem 650
dignatur nec, si ipse sibi terga ingerat ultro
qui pepigit, velit in pacem dextramque reverti
amplius. ambo truces, ambo abscessere minantes.

Liber VIII

At trepidam in thalamis et iam sua facta paventem
Colchida circa omnes pariter furiaeque minaeque
patris habent, nec caerulei timor aequoris ultra
nec miserae terra ulla procul: quascumque per undas
ferre fugam, quamcumque cupit iam scandere puppem. 5
ultima virgineis tunc flens dedit oscula vittis
quosque fugit complexa toros crinemque genasque
aegra per antiqui carpsit vestigia somni
atque haec impresso gemuit miseranda cubili:
' o nū si profugae genitor nunc ille supremos 10
amplexus, Aeeta, dares fletusque videres
ecce meos! ne crede, pater, non carior ille est
quem sequimur--tumidis utinam simul obruar undis!
tu precor haec longa placidus mox sceptrata senecta
tuta geras meliorque tibi sit cetera proles!' 15
dixit et Haemonio numquam spernenda marito
condita letiferis promit medicamina cistis
virgineosque sinus ipsumque monile venenis
implicat ac saevum super omnibus addidit ensem.
inde velut torto Furiarum erecta flagello 20
prosilit, attonito qualis pede prosilit Ino
in freta nec parvi meminit conterrita nati
quem tenet; extremum coniunx ferit inritus Isthmon.
Iam prior in lucos curis urgentibus heros
venerat et nemoris sacra se nocte tegebat 25
tum quoque siderea clarus procul ora iuventa.
qualis adhuc sparsis comitum per lustra catervis
Latmius aestiva residet venator in umbra
dignus amore deae, velatis cornibus et iam
Luna venit, roseo talis per nubila ductor 30
implet honore nemus talemque exspectat amantem.
ecce autem pavidae virgo de more columbae
quae super ingenti circumdata praepetis umbra
in quemcumque tremens hominem cadit, haud secus illa
acta timore gravi mediam se misit. at ille 35
exceptit blandoque prior sic ore locutus:
' o cecus in nostros magnum ventura penates
solaque tantarum virgo haud indigna viarum
causa reperta mihi, <iam>iam non ulla requiro
vellera teque meae satis est vexisse carinae. 40
verum age et hoc etiam, quando potes, adice tantis
muneribus meritisque tuis. namque aurea iussi
terga referre sumus. socios ea gloria tangit.'
sic ait et primis supplex dedit oscula palmis.

Contra virgo novis iterum singultibus orsa est: 45
 ' hiquo domos patrias te propter opesque meorum
 nec iam nunc regina loquor sceptrisque relictis
 vota sequor; serva hanc profugae, prior ipse dedisti
 quam (scis nempe) fidem. di nostris vocibus adsunt
 sidera et haec te meque vident. tecum aequora, tecum 50
 experiar quascumque vias, modo nequis abactam
 huc referat me forte dies oculis<que> parentis
 ingerar. hoc superos, hoc te quoque deprecor, hospes.'
 Haec ait atque furens rapido per devia passu
 tollitur. ille haeret comes et mi[se]ratur euntem 55
 cum subito ingentem media inter nubila flammam
 conspicit et saeva vibrantes luce tenebras.
 ' quisubor iste poli? quod tam lugubre refulsit
 sidus?' ~~id~~, reddit trepido cui talia virgo:
 ' ipsius emoculos et lumina torva draconis 60
 aspicias. ille suis haec vibrat fulgura cristis
 meque pavens contra solam videt ac vocat ultro,
 ceu solet, et blanda poscit me pabula lingua.
 dic age nunc utrum vigilanti hostemque videnti
 exuvias auferre velis an lumina somno 65
 mergimus et domitum potius tibi tradimus anguem.'
 ille silet, tantus subiit tum virginis horror.
 Iamque manus Colchis ~crinem~que intenderat astris
 carmina barbarico fundens pede teque ciebat,
 Somne pater: ' Somne omnipotes, te Colchi[di]s ab omni 70
 orbe voco inque unum iubeo nunc ire draconem,
 quae freta saepe tuo domui, quae nubila cornu
 fulminaque et toto quicquid micat aethere, sed nunc,
 nunc age maior ades fratrique simillime Leto.
 te quoque, Phrixae pecudis fidissime custos, 75
 tempus ab hac oculos tandem deflectere cura.
 quem metuis me adstante dolum? servabo parumper
 ipsa nemus; longum interea tu pone laborem.'
 ille haud Aeolio discedere fessus ab auro
 nec dare permissae, quamvis iuвет, ora quieti 80
 sustinet ac primi percussus nube soporis
 horruit et dulces excussit ab arbore somnos.
 contra Tartareis Colchis spumare <venenis>
 cunctaque Lethaei quassare silentia rami
 perstat et adverso luctantia lumina cantu 85
 obruit atque omnem linguaque manuque fatigat
 vim Stygiam ardentis donec sopor occupet iras.
 iamque altae cecidere iubae nutatque coactum
 iam caput atque ingens extra sua vellera cervix
 ceu refluens Padus aut septem proiectus in amnes 90
 Nilus et Hesperium veniens Alpheos in orbem.
 ipsa caput cari postquam Medea draconis
 vidit humi fuis circum proiecta lacertis

seque suumque simul flevit crudelis alumnum.
 ' non ego te sera talem sub nocte videbam 95
 sacra ferens epulasque tibi nec talis hianti
 mella dabam ac nostris nutribam fida venenis.
 quam gravida nunc mole iaces, quam segnis inertem
 flatus habet! nec te saltem, miserande, peremi.
 heu saevum passure diem, iam nulla videbis 100
 vellera, nulla tua fulgentia dona sub umbra.
 cede adeo inque aliis senium nunc digere lucis
 immemor, oro, mei nec me tua sibila toto
 exagitent infesta mari. sed tu quoque cunctas,
 Aesonide, dimitte moras atque effuge raptis 105
 velleribus. patrios exstingi noxia tauros,
 terrigenas in fata dedi: fusum ecce draconis
 corpus habes! iamque omne nefas, iam, spero, peregi.'
 quaerenti tunc deinde viam, qua se arduus heros
 ferret ad aurigerae caput arboris, ' tunc per ipsum 110
 scande age et adverso gressus' ait ' impime dorso.'
 nec mora fit. dictis fidens Cretheia proles
 calcat et aeriam squamis perfertur ad ornum,
 cuius adhuc rutilam servabant bracchia pellem,
 nubibus accensis similem aut cum veste recincta 115
 labitur ardenti Thaumantias obvia Phoebo.
 corripit optatum decus extremumque laborem
 Aesonides longosque sibi gestata per annos
 Phrixeae monumenta fugae vix reddidit arbor
 cum gemitu tristesque super coiere tenebrae. 120
 egressi relegunt campos et fluminis ora
 summa petunt. micat omnis ager villisque comantem
 sidereis totos pellem nunc fundit in artus,
 nunc in colla refert, nunc implicat ille sinistrae:
 talis ab Inachiis Nemeae Tiryntius antris 125
 ibat adhuc aptans umeris capitique leonem.
 ut vero sociis, qui tunc praedicta tenebant
 ostia, per longas apparuit aureus umbras,
 clamor ab Haemonio surgit grege. se quoque gaudens
 promovet ad primas iuveni ratis obvia ripas. 130
 praecipites agit ille gradus atque aurea misit
 terga prius, mox attonita cum virgine puppem
 insilit ac rapta victor consistit in hasta.
 Interea patrias saevus venit horror ad aures
 fata domus luctumque ferens fraudemque fugamque 135
 virginis. hinc subitis infelix frater in armis,
 urbs etiam mox tota coit, volat ipse senectae
 immemor Aeetes, complentur litora bello
 nequiquam, fugit immissis iam puppis habenis.
 Mater adhuc ambas tendebat in aequora palmas 140
 et soror atque omnes aliae matresque nurusque
 Colchides aequalesque tibi, Medea, puellae.

exstat sola parens impletque ululatibus auras:
 ' sic fugam, medio refer huc ex aequore puppem,
 nata, potes! quo' amat 'abis? hic turba tuorum 145
 omnis et iratus nondum pater, haec tua tellus
 sceptraque: quid terris solam te credis Achaeis?
 quis locus Inachias inter tibi, barbara, natas?
 istane vota domus exspectatique hymenaei?
 hunc petii grandaeva diem? vellem unguibus uncis 150
 ut volucris possem praedonis in ipsius ora
 ire ratemque supra claroque reposcere cantu
 quam genui. Albano fuit haec promissa tyranno,
 non tibi; nil tecum miseri pepigere parentes,
 Aesonide, non hoc Pelias evadere furto 155
 te iubet aut ulla Colchis abducere natas:
 vellus habe et nostris siquid super accipe templis!
 sed quid ego quemquam immeritis incuso querellis?
 ipsa fugit tantoque (nefas) ipsa ardet amore.
 hoc erat, infelix, redeunt nam singula menti, 160
 ex quo [to] Thessalici subierunt ~nam singula~
 quod nullae te, nata, dapes, non ulla iuvabant
 tempora. non ullus tibi tum color aeagraque verba
 errantesque genae atque alieno gaudia vultu
 semper erant. cur tanta mihi non prodita pestis, 165
 ut gener Aesonides nostra consideret aula
 nec talem paterere fugam, commune fuisset
 aut certe nunc omne nefas iremus et ambae
 in quascumque vias? pariter petiisse iuaret
 Thessaliam et saevi, quaecumque est, hospitis urbem.' 170
 sic genetrix similique implet soror omnia questu
 exululans, famulae pariter clamore supremo
 in vacuos dant verba notos dominamque reclamant
 nomine; te venti procul et tua fata ferebant.
 Inde diem noctemque volant. redeuntibus aura 175
 gratior et notae Minyis transcurrere terrae,
 cum subito Erginus puppi sic fatur ab alta:
 ' vos,' t ai Aesonide, contenti vellere capto
 nec via quae superet nec quae fortuna videtis.
 crastina namque dies trucis ad confinia Ponti 180
 Cyaneasque vocat meminique, o Tiphys, tuorum
 saxa per illa, pater, memini, venerande, laborum.
 mutandum, o socii, nobis iter: altera ponti
 eluctanda via et cursu quem fabor eundum est.
 haud procul hinc ingens Scythici ruit exitus Histri, 185
 fundere non uno tantum quem flumina cornu
 accipimus. septem exit aquis, septem ostia pandit.
 illius adversi nunc ora petamus et undam
 quae latus in laevum Ponti cadit, inde sequemur
 ipsius amnis iter donec nos flumine certo 190
 perferat inque aliud reddat mare. sint age tanti,

Aesonide, quaecumque morae quam saeva subire
 saxa iterum, quam Cyaneos perrumpere montes.
 sat mihi, non totis Argo redit ecce corymbis.'
 haec ait ignarus fixas iam numine rupes 195
 stare neque adversis ultra concurrere saxis.
 reddidit Aesonides: 'et te, fidissime rector,
 haud vani tetigere metus nec me ire recuso
 longius et cunctis redeuntem ostendere terris.'
 protinus inde alios flectunt regesque locosque 200
 adsuetumque petunt plaustris migrantibus aequor.

Puppe procul summa vigilis post terga magistri
 haeserat auratae genibus Medea Minervae
 atque ibi deiecta residens in lumina palla
 flebat adhuc, quamquam Haemoniis cum regibus iret 205
 sola tamen nec coniugii secreta futuri.
 illam Sarmatici miserantur litora ponti,
 illa Thoanteae transit defleta Dianae,
 nulla palus, nullus Scythiae non maeret euntem
 amnis. Hyperboreas movit conspecta pruinas 210
 tot modo regna tenens; ipsi quoque murmura ponunt
 iam Minyae, iam ferre volunt. vix adlevat ora
 ad seras siquando dapes, quas carus Iason
 ipse dabat, iam nubiferam transire Carambin
 significans, iam regna Lyci, totiensque gementem 215
 fallit ad Haemonios hortatus surgere montes.

Insula Sarmaticae Peuce stat nomine nymphae
 torvus ubi et ripa semper metuendus utraque
 in freta per saevos Hister descendit alumnos.
 solvere in hoc tandem resides dux litore curas 220
 ac primum socios ausus sua pacta docere
 promissamque fidem thalami foedusque iugale.
 ultro omnes laeti instigant meritamque fatentur,
 ipse autem invitae iam Pallados erigit aras
 incipit Idaliae numen nec spernere divae 225
 praecipueque sui siquando in tempore pulcher
 coniugii Minyas numquam magis eminet inter,
 qualis sanguineo victor Gradivus ab Hebro
 Idalium furto subit aut dilecta Cythera
 seu cum caelestes Alcidae invisere mensas 230
 iam vacat et fessum Iunonia sustinet Hebe.
 adsunt unanimes Venus hortatorque Cupido;
 suscitavit adfixam maestis Aetida curis,
 ipsa suas illi croceo subtegmine vestes
 induit, ipsa suam duplicem Cytherea coronam 235
 donat et arsuras alia cum virgine gemmas.
 tum novus implevit vultus honor ac sua flavis
 reddita cura comis graditurque oblita malorum.
 sic ubi Mygdonios planctus sacer abluit Almo
 laetaque iam Cybele festaeque per oppida taedae, 240

quis modo tam saevos adytis fluxisse cruores
 cogitet aut ipsi qui iam meminere ministri?
 inde ubi sacrificas cum coniuge venit ad aras
 Aesonides unaque adeunt pariterque precari
 incipiunt, ignem Pollux undamque iugalem 245
 praetulit et dextrum pariter vertuntur in orbem.
 sed neque se pingues tum candida flamma per auras
 explicuit nec tura videt concordia Mopsus
 promissam nec stare fidem, breve tempus amorum.
 odit utrumque simul, simul et miseratur utrumque 250
 et tibi tum nullos optavit, barbara, natos.
 mox epulas et sacra parant. silvestria laetis
 praemia venatu facili quaesita supersunt;
 pars veribus, pars undanti despumat aeno.
 gramineis ast inde toris discumbitur, olim 255
 Hister anhelantem Peucen quo presserat antro.
 ipsi inter medios rosea radiante iuventa
 altius inque sui sternuntur velleris auro.
 Quis novus inceptos timor impediit hymenaeos
 turbavitque toros et sacra calentia rupit? 260
 Absyrtus subita praeceps cum classe parentis
 advehitur profugis infestam lampada Grais
 concutiens diramque premens clamore sororem
 atque ' hunc, o siquis vobis dolor iraque, Colchi,
 accelerate viam, neque enim fugit aequore raptor 265
 Iuppiter aut falsi sequimur vestigia tauri.
 puppe (nefas) una praedo Phrixea reportat
 vellera, qua libuit remeat cum virgine; nobis,
 o pudor, et muros et stantia tecta reliquit.
 quid mihi deinde satis? nec quaero vellera nec te 270
 accipio, germana, datam nec foederis ulla
 spes erit aut irae quisquam modus. inde reverti
 patris ad ora mei tam parvo in tempore fas sit?
 quinquaginta animae me scilicet unaque mersa
 sufficiet placare ratis? te, Graecia fallax, 275
 persequor atque tuis hunc quasso moenibus ignem.
 nec tibi digna, soror, desum ad conubia frater
 primus et ecce fero quatioque hanc lampada vestro
 coniugio, primus celebros dotalia sacra,
 qui potui: patriae veniam da, quaeso, senectae. 280
 quin omnes alii pariter populique patresque
 mecum adsunt. magni virgo ne regia Solis
 Haemonii thalamos adeas despecta mariti
 tot decuit coisse rates, tot fulgere taedas.'
 Dixerat atque orans iterum ventosque virosque 285
 perque ratis supplex et remigis <. . . . .> 286a
 . . . . .> vexilla magistris. 286b
 illi autem intorquent truncis frondibus undam
 quaeque die fuerat raptim formata sub uno

et tantum deiecta suis a montibus arbor--
 quid dolor et veterum potuit non ira virorum?-- 290
 haud longis iam distat aquis sequiturque volentem
 barbara Palladium puppem ratis, ostia donec
 Danuvii viridemque vident ante ostia Peucen
 ultimaque agnoscunt Argoi cornua mali.
 tum vero clamorem omnes inimicaque tollunt 295
 gaudia, tum gravior remis fragor, ut procul Argo
 visa viris, unamque petunt rostra omnia puppem.
 princeps navalem nodosi roboris uncum
 arripit et longa Styrius prospectat ab unda
 coniugio atque iterum sponsae flammatus amore. 300
 iamque alii clipeos et tela trabalia dextris
 expediunt, armant alii picis unguine flammis.
 impatiens tremit hasta morae nec longius inter
 quam quod tela vetet superest mare. vocibus urgent
 interea et pedibus pulsant tabulata frementes. 305
 Cum subitas videre rates vibrataque flammis
 aequora non una Minyae formidine surgunt,
 primus et in puppem deserta virgine ductor
 prosilit et summa galeam rapit altus ab hasta,
 ense simul clipeoque micat nec cetera pubes 310
 segnius arreptis in litore constitit armis.
 at tibi quae scelerum facies, Medea, tuorum
 quisve pudor Colchos iterum fratremque videnti
 quicquid et abscisum vasto iam tuta profundo
 credideras! ergo infausto sese occulit antro 315
 non aliud quam certa mori seu carus Iason
 seu frater Graia victus cecidisset ab hasta.
 Haud ita sed summo segnis sed<et> aethere Iuno
 aut sinit extrema Minyas decernere pugna
 nec numero quoniam Colchis nec puppibus aequos. 320
 ergo ubi diva rates hostemque accedere cernit,
 ipsa subit terras tempestatumque refringit
 ventorumque domos. volucrum gens turbida fratrum
 erumpit, classem dextra Saturnia monstrat.
 videre inque unum pariter mare protinus omnes 325
 infesto clamore ruunt inimicaque Colchis
 aequora et adversos statuunt a litore fluctus.
 Tollitur atque infra Minyas Argoaque vela
 Styrius habet, vasto rursus desidit hiatu 330
 abruptus revolutus aqua. iamque omnis in astra
 itque reditque ratis lapsoque reciproca fluctu
 descendit. vorat hos vertex, hos agmine toto
 gurges agit, simul in vultus micat undique terror;
 crebra ruina poli caelestia limina laxat.
 non tamen ardentis Styri violentia cedit, 335
 hortatur socios media inter proelia divum:
 'ransferet ergo meas in quae volet oppida dotes

Colchis et Haemonius nobis succedet adulter
 nec mihi tot magnos inter regesque procosque
 profuerit prona haud dubii sententia patris? 340
 an virtus praelata viri est et fortior ille
 quem sequitur? iungam igniferos sine carmine tauros
 saevaue Echionii ferro sata persequar hydri.
 hoc adeo interea spectata de litore pugnas
 amborum: victoris eris. iam digna videbis 345
 proelia iamque illud carum caput ire cruenta
 sub freta, semiviri nec murra corpus Achivi
 sed pice, sed flammis et olentes sulphure crines.
 vos modo vel solum hoc, fluctus, expellite corpus:
 non te, Aeeta pater, generi aut, Sol magne, pudebit. 350
 fallor, an hos nobis magico nunc carmine ventos
 ipsa movet diraque levat maria ardua lingua
 atque iterum Aesonides, iterum defenditur arte
 qua solet? haud illi cantus et futile murmur
 proderit. ite, rates, et frangite virginis undam!' 355
 dixit et intortis socio cum milite remis
 prosilit. at fluctu puppis labefacta reverso
 solvitur effunditque viros ipsumque minantem
 tunc quoque et elata quaerentem litora dextra.
 ibat et arma ferens et strictum naufragus ensem 360
 incipit et remos et quaerere transtra solutae
 sparsa ratis maestas<que> altis intendere voces
 puppibus. ast inter tantos succurrere fluctus
 nulla potest aut ille sequi quotiensque propinquat
 tunc alius rursus dirimit mare. iam tamen errat 365
 iamque abiit fundoque iterum violentus ab imo
 erigitur, sed fluctus adest magnoque sub altis
 turbine figit aquis et tandem virgine cessit.
 Absyrtus visu maeret defixus acerbo:
 heu quid agat? qua vi portus et prima capessat 370
 ostia, qua possit Minyas invadere clausos,
 quos videt agnoscitque fremens? maria obvia contra
 saevaue pugnat hiems totusque in vertice pontus.
 abscessit tandem vanaque recedit ab ira
 et tanta de clade ratis. latus inde sinistrum 375
 adversamque procul Peuces defertur in oram
 cum sociis, gemino nam scinditur insula flexu
 Danuvii. hac dudum Minyas Pagasaea<que> puppis
 in statione manent, illinc Aeetius heros 380
 obsidet adversa tentoria Thessala classe
 impatiens pugnaeque datur non ulla potestas.
 noctes atque dies vastis mare fluctibus inter
 perfurit, expediant donec Iunonia sese
 consilia atque aliquem bello ferat anxia finem.
 At Minyae tanti reputantes ultima belli 385
 urgent et precibus cuncti fremituque fatigant

Aesoniden: quid se externa pro virgine clausos
 obiciat quidve illa pati discrimina cogat?
 respiceret pluresque animas maioraque fata
 tot comitum, qui non furiis nec amore nefando 390
 per freta, sed sola sese virtute sequantur.
 an vero ut thalamis raptisque indulgeat unus
 coniugiis? id tempus enim. sat vellera Graias
 et posse oblata componere virgine bellum.
 quemque suas sinat ire domos nec Marte cruento 395
 Europam atque Asiam prima haec committat Erinys.
 namque datum hoc fati trepidus supplexque canebat
 Mopsus, ut in seros irent magis ista nepotes
 atque alius lueret tam dira incendia raptor.
 Ille trahens gemitum tantis ac vocibus impar 400
 quamquam iura deum et sacri sibi conscia pacti
 religio dulcisque movent primordia taedae,
 cunctatur mortemque cupit sociamque pericli
 cogitat. haud ultra sociis obsistere pergit.
 haec ubi fixa viris, tempus fluctusque quietos 405
 exspectant. ipsam interea quid restet amantem
 ignorare sinunt decretaque tristia servant.
 Sed miser ut vanos, veros ita saepe timores
 versat amor fallique sinit nec virginis annos.
 ac prior ipsa dolos et quamlibet intima sensit 410
 non fidi iam signa viri nimiumque silentes
 una omnes. haud illa sui tamen immemor umquam
 nec subitis turbata minis prior occupat unum
 Aesoniden longeque trahit, mox talibus infit:
 ' nam quoque, vir, tecum Minyae, fortissima pubes, 415
 nocte dieque movent? liceat cognoscere tandem,
 si modo Peliacae non sum captiva carinae
 nec dominos decepta sequor consultaque vestra
 fas audire mihi. merear, fidissime coniunx,
 nil equidem, miserere tamen promissaque serva 420
 usque ad Thessalicos saltem conubia portus
 inque tua me sperne domo. scis te mihi certe,
 non socios iurasse tuos. hi reddere forsitan
 fas habeant, tibi non eadem permissa potestas
 teque simul mecum ipsa traham: non sola reposcor 425
 virgo nocens atque hac pariter rate fugimus omnes.
 an fratris te bella mei patriaeque biremes
 terrificant magnoque impar urgeris ab hoste?
 finge rates alias et adhuc maiora coire
 agmina: nulla fides, nullis ego digna periculis, 430
 non merui mortemque tuam comitemque tuorum?
 vellem equidem nostri tetigissent litora patris
 te sine duxque illis alius quicumque fuisset.
 nunc remeant meque ecce (nefas) et reddere possunt
 nec spes ulla super. quin tu mea respice saltem 435

consilia et nimio comitum ne ce<de> timori.
 credidit ardentem quis te tunc iungere tauros
 posse, quis ad saevi venturum templa draconis?
 o utinam ergo meus pro te non omnia posset
 atque aliquid dubitaret amor. quin nunc quoque quaero 440
 quid iubeas. heu, dure, siles? magnumque minatur 460
 nescioquid tuus iste pudor. mene, optime quondam 441
 Aesonide, me ferre preces et supplicis ora
 fas erat--haud hoc nunc genitor putat--aut dare poenas
 iam sceleris dominumque pati?' is fata parantem
 redde<re> dicta virum furiata mente refugit 445
 vociferans. qualem Ogygias cum tollit in arces
 Bacchus et Aoniis inlidit Thyiada truncis,
 talis erat talemque iugis se virgo ferebat
 cuncta pavens; fugit infestos vibrantibus hastis
 terrigenas, fugit ardentem exterrita tauros. 450
 si Pagasas vel Peliacas hinc denique nubes
 cerneret et <tenui> Tempe lucentia fumo,
 hoc visu contenta mori. tunc tota querellis
 egeritur questuque dies eademque sub astris
 sola movet, maestis veluti nox illa sonaret 455
 plena lupis quaterentque truces ieiuna leones
 ora vel orbatae traherent suspiria vaccae.
 procedit non gentis honos, non <gloria magni>
 Solis avi, non barbaricae decor ille iuventae,
 qualis erat cum Chaonio radiantia trunco 461
 vellera vexit ovans interque ingentia Graium
 nomina Palladia virgo stet altera prora.
 Maestus at ille minis et mota Colchidos ira 463a
 haeret et hinc praesens pudor, hinc decreta suorum
 dura premunt. utcumque tamen mulcere gementem
 temptat et ipse gemens et ~tempera~ dictis:
 ' ~~ne~~ne aliquid meruisse putas, me talia velle?